

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigáztató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1966. január 28.

bb. 1. középületépítő vállalat alakult

i sb/lk/e vg cz

1966. január 28.

Budapestben eddig általában az ém 41-es és az ém 45-ös építőipari vállalat dolgozói építettek középületeket, szállodákat, belkereskedelmi, művelődésügyi és idegenforgalmi létesítményeket. A csaknem azonos fajtájú feladatok koncentráltabb, szervezettebb elvégzésére most az építésügyi minisztérium építőipari főigazgatóságának intézkedésére összevonták a két vállalatot. Ezzel megalakult az ém középületépítő vállalat, amelynek mintegy 4400 dolgozója ebben az évben csaknem félmilliárd forint értékű munkát végez el. Többek között újabb épületeket adnak át a budapesti műszaki egyetemnek, befejezik a budai várpalota első épületszárnyának építését, valamint folytatják a hengerformájú budapesti toronyszálló és még egy sor más épület munkálatait.

Az összevonással fokozódik a két vállalat gépeinek és egyéb eszközeinek kihasználása. A volt 45-ös vállalat saját szak- és szerelőipari üzemei is most már az egyesített építési vállalatot segítik abban, hogy kevesebb alvállalkozóval, egyszerűbb kooperációs munkával teljesítse a feladatokat. Az összevonással adódó munkaszervezési lehetőségek és az erők jobb kihasználása - az előzetes számítások szerint - 3 százalékkal növeli majd a termelékenységet. A vállalat termelési költsége pedig többmillió forinttal lesz kevesebb, mint az egyesítés előtti külön gazdálkodásnál volt. Az építés iparosítására, a jelentős műszaki fejlesztésre kidolgozott tervek alapján is időszerű volt ez az összevonás. Az a cél ugyanis, hogy ne csak lakásokat, ipari- és mezőgazdasági építményeket, hanem most már a középületeket is előregyártott szerkezetekből építsék. A sokféleképpen variálható, univerzális középületszerkezet, az univáz terve már elkészült. Az előregyártásra is rövidesen sor kerül, tehát az építőknek is hozzá kell fogniuk az előregyártott középületek korszerű építési szervezetének kialakításához. /mti/

bb 2. hazai poliészter gyártás, több mint százezer dolláros megtakarítás

i kf-kf-Lm vg

1966. január 28.

a fővárosi műanyagipari vállalatnál a múlt évben import megtakarító üzemet állítottak munkába. a poliészter üzem eddig külföldről, urága valutáért behozott alapanyagokat gyárt. az idén már teljes kapacitással dolgozik több mint 170 000 kilogramm poliészter lemezt és különleges gomb-alapanyagot készít, amellyel több mint százezer dollárt takarít meg a népgazdaságnak.

a vállalat meghonosította a poliészter rud gyártást is, amely különösen a nőknek okoz majd örömet a poliészter rudakból ugyanígy olasz mintára a külföldön ma legdivatosabbnak számító mügyöngy-szemeket, nyakláncokat gyártanak. a képzőművészeti alap „legszebb termék”, versenyén a vállalat gyöngyszemei első díjat nyertek. az idén tízezerszámmra készít a vállalat nyakláncokat a díjnyertes gyöngyökből, amelyeket ezenkívül a röntgen üzletek szemeként is forgalomba hoznak. a műanyag ügyes színészeivel és kidolgozásával sikerült a borostyánt majdnem tökéletesen utánozó gyöngyöt is előállítani. a sima és a különlegesen szépre sikerült cirmos műanyag nyakláncok tavasszal jelennek meg az üzletekben./mti/

--

bb 3. kossuth Lajos ereklyéket gyűjtenek

vid j-lm fm

1966. január 28.

debrácenben a kossuth Lajosról elnevezett gyakorló általános iskola honismereti szakkörének tagjai elhatározták: újabb kossuth-ereklyéket gyűjtenek. felkeresnek idős debrecenieket, akik kossuth Lajosról szóló elbeszéléseket, szabadságharcokabeli történeteket ismernek, s azokat írásban megörökítik. térképekre felrajzolják azokat a helyeket, ahol kossuth debreceni tartózkodása során megfordult. utmutatót készítenek arról, milyen kossuth-ereklyék találhatóak a városban, tervbe vették, hogy iskolájuk kossuth-gyűjteményét újabb emlékekkel gyarapítják./mti/

--

- 2 -

bb 4. 1.200.000 televízió és 1.400 000 rádió készül a harmadik ötéves tervidőszakban székesfehérvárott

vid lk-lm ki

1966. január 28.

a székesfehérvári villamossági-, televízió- és rádió-készülékek gyárában a harmadik ötéves tervidőszakban mintegy egymillió négyszázezer rádiót és egymillió kétszázezer televíziót gyártanak. a termékek kétharmadát a belkereskedelem, egyharmadát pedig a külkereskedelem értékesíti. elhagyják a hagyományos típusokat, s helyettük a keresettebb, modern nyomtatott áramkörös gépeket szerkesztik és készítik.

a harmadik ötéves terv első évében, 1966-ban 12 típusból és ezek változataiból 232 000 rádió, három típusból és változataikból 195 000 televízió készül, 5,2, illetve 9,5 százalékkal több, mint 1965-ben. ezeket a terveket a termelékenység 94,1 százalékos növelésével és a költségszint három százalékos csökkentésével akarják teljesíteni.

papp István vezérigazgató elmondotta, hogy rövidesen az üzletekbe kerül a nagyképernyős csupaszem tc star elnevezésű televízió, valamint az urh-rádióval felszerelt lemezjátszós zeneszekrény./mti/

--

bb 5. téli béka-export franciaországba

vid ká/bog-lm -cz

1966. január 28.

hajdusoboszlóról, a bocskai halászati termelőszövetkezetből elindították az első téli béka-export szállítmányt. különleges gépkocsival 40 mázsa hajdusági kecskebékát küldtek franciaországba, a halászati termelőszövetkezet sikerrel oldotta meg a békák téli tárolását. eddig általában december elején szállították el az utolsó rakományt, most januárban is exportálnak. a keleti főcsatorna partjához közel két egyenként 1-1 holdas tároló tavat építettek, s ezek vizét a főcsatorna medréből szivattyúk segítségével állandóan cserélik. a két tóban 130 mázsa békát teleltetnek./mti/

--

- 3 -

bb 6. piacon a hónapos retek

vid ká/bog-lm -cz

1966. január 28.

a szegedi felszabadulás termelőszövetkezet héviz fűtésű üvegházaiban piroslik a hónapos retek. az új gazdasági év első termésének szállítását megkezdték. első tételként tizenötezer csomó retekot szállítottak budapestre. rövidesen a német demokratikus köztársaságba és csehszlovákiába is küldenek a primorból. a tízezer négyzetméter alapterületű üvegházakban egymást váltják a zöldségfélék. februárban és márciusban százezer fej salátát szednek, áprilisban pedig a termelőszövetkezet híres termékét, a legutóbbi bécsi nemzetközi kertészeti kiállításon aranyérmet nyert étkezési paprikát szállítják nagy mennyiségben./mti/

- 4 -

bb. 7. vegyipari kutatók segítségével épül a kriolitgyártó nagyüzem

vid/lk n ki

1966. január 28.

a veszprémi nehézipari kutató intézet munkatársai gazdasági technológiát dolgoztak ki az egyik keresett vegyialapanyag, a kriolit gyártására.

az intézetben végzett próbák alapján a vegyterv szakemberei évi 3000 tonna teljesítményű kriolit gyárat terveztek, amely az egyik műtrágyafajta gyártásánál keletkező mellékterméket dolgozza fel. az így készülő kriolit tökéletesen megfelel a hazai alumíniumkohászatban s így helyettesítik majd az eddig import útján beszerzett terméket.

a gyárat a szolnoki tiszamenti vegyiművekben építik fel. az intézet a technológia kidolgozásán túlmenően nagy segítséget nyújt az üzem szerelési munkáihoz. a veszprémi vegyészeti rendszeresen ellátogatnak a tiszaparti üzembe és szaktanácsaikkal segítik a beruházás mielőbbi megvalósulását. az új üzem minden tekintetben korszerű lesz. a berendezések legnagyobb részét a szabadban helyezik el és ezzel megtakarítják az üzemcsarnok építési költségeit./mti/

bb.8. művelődési autó bakonyi községben

vid/sk n fm

1966. január 28.

művelődési autót kapott Komárom megye legnagyobb és legszétszórta települése, a komáromi járás. ezen a vidéken a bakonyi hegyvidéki községek nagy részét vonattal nem lehet megközelíteni. ezért a korszerű jármű különösen nagy segítséget jelent a népművelési munkásoknak. lehetővé válik, hogy az elzárt kis községekben és tanyákon negyedévenként cseréljék a fiókkönyvtárak állományát. ezenkívül más kulturális szolgáltatást is nyújthatnak. rendszeresen viszenk játék- és hiradó-filmeket, vándorkiállításokat. a mikrobusszal kisebb létszámú művészeti csoportok és bábegyüttesek is vendégszerepelnek majd a távoli településeken.

az autó megkezdte körutját, s ezzel együtt három művelődési kocsi járja Komárom megye falvait./mti/

8.05/-n

-5-

le

bb.9. fél évszázad egy gazdaságban

vid/ká tr n cz 1966. január 28.

ritka jubileumot ért meg a szentlőrinci tangazdaság legidősebb tehenésze; nevezetesen József, fél évszázada dolgozik a gazdaságban. szolgálati idejéből negyvenöt esztendő ugynabban az istállóban, sőt ugyanazon a standon töltött. évente mintegy százezer liter tejet fejt ki, vagyis életében összesen négy és fél millió litert, ami megfelel egy közepes város egész évi tejfogyasztásának, már 1960-ban nyugdíjba vonulhatott volna, de mert jó erőnek, egészségnek örvend, további szolgálatot vállalt. /mti/

..

bb.10. gémeskutak alkonya - 85 viztorony magasodik a baranyai gazdaságokban

vid/ká/bog n cz 1966. január 28.

a baranyai gazdaságokban új alapokra helyezik a vízszolgáltatást, amely az állattenyésztés egyik legfontosabb feltétele. korábban kizárólag gémes- és kerekcsutak adták a vizet, amit aztán lajtokkal szállítottak az istállókhöz és az ólakhoz. az állami gazdaságok tizenkét hidroglobuszt állítottak fel, amelyek nemcsak a gazdasági épületeket látják el vízzel, hanem az ott lévő lakóházakat is. a termelőszövetkezetekben hetvenhárom viztorony magasodik már. ezek nagyrésze a megyei beruházási iroda mérnökei által készített új, olcsóbb típus. a betonlábakon álló tíz köbméteres vaslemeztartályok folyamatos utántöltését automata kapcsolószerkezet biztosítja. ezek a „házi viztoronyok”, csupán hetvenezer forintba kerülnek.

a megye gazdaságai jelenleg több mint másfélmillió liter vizet tárolnak a tornyokban, ami körülbelül ötszáz kilométer hosszúságú vezetéken áramlik az istállókba. /mti/

..

8.10/-n

-6-

bb.11. kőszeg víz gondjai

vid/lk n ki 1966. január 28.

a budapesti csatornaépítő vállalat öt kutat nyit kőszegen a gyöngyös patak árterében. hosszas tanulmányozások, kutatások után sikerült ezt a víznyerő helyet megtalálni. az öt kut azonban még mindig csak részben fedezi a város szükségletét.

jövőre új csatornarendszer építését kezdik meg kőszegen. ehhez a munkához nagyarányú társadalmi erőt mozgósítanak. /mti/

..

bb.12. lopásért három és fél évi szabadságvesztés és alkohol elvonó kezelés

vid/j n cz 1966. január 28.

jobbágy László 27 éves büntetett előéletű miskolci lakos csak ritkán vállalt munkát, az italboltokat viszont gyakran látogatta. az utóbbi időben, hogy az italozáshoz pénzt szerezzen, szomszédait „kereste fel,,, amikor azok lakásukat festették. így kihasználva a házbeliek elfoglaltságát, különböző tárgyakat, ruhaneműket emelt el, s azokat értékesítette, az egyik vendéglő elől pedig egy lelakatolt kerékpárt vitt el, amit ugyancsak eladott. amikor a rendőrségi eljárás megindult ellene, egyik ismerősét hamis tanúzásra kérte, hogy alibit igazoljon. a miskolci járásbíró jobbágy Lászlót jogtalan behatolás, visszaesőként elkövetett lopás és hamis tanúzásra való rábírás miatt három és fél évi szabadságvesztéssel sújtotta. kötelezte továbbá kényszer alkohol-elvonó kezelésre is. /mti/

..

bb.13. kalóz- és uttörő vitorlášhajót is készítenek balatonlellén

vid/lk n ki 1966. január 28.

a balatonlellei vegyesipari ktsz-ben néhány évvel ezelőtt kezdtek meg balatoni csónakok készítését. az akkori kezdetleges kisüzem azóta valóságos gyárrá fejlődött, amelyben az elmúlt esztendőben már 150 kiváló minőségű kisebb-nagyobb méretű csónakot készítettek. ezenkívül 25 árvízvédelmi ladikot is építettek. ebben az évben új gyártmánnyal jelentkeznek, kalóz- és uttörő vitorlášhajót is építenek. /mti/

..

8.16/-,n

-7-

bb.14. „varázsszem”, számolja a csilléket
Zobák-aknán

vid/lk n ki 1966. január 28.

Komlón, a zobáki szállítóakna külszíni rakodójáról lán-
cpályán suhannak a szénnel rakott csillék az osztályozást végző,
több kilométer távolságban levő előkészítőműbe. a csillészámlálás
a két üzem között gyakori vitára adott okot. ennek véget vido
tamás, a zobáki bányá tmk-vezetőjének ötletes berendezése.
ugynevezett elektronikus szemet szerkesztett és azt úgy
helyezték el a külszíni rakodón, hogy az elvonuló csilléket
fotocella segítségével tévedhetetlenül számolja. a kísérlet-
képpen felszerelt „varázsszem”, máris jól vizsgázott. a szak-
emberek véleménye szerint a jelzőkészüléket a föld alatt, az
altáróban is felhasználhatják a csillék számolására./mti/

..

bb.15. világjáró fiatalok klubja tatabányán

vid/sk n fm 1966. január 28.

a múlt évben 500 komárom megyei fiatal utazott külföldre az
„express”, ifjúsági utazási iroda szervezésében. az utazási
kedv egyre nagyobb a fiatalok körében, s az idén már 600-an
jelentkeztek külföldi kirándulásra.

a kisz komárom megyei bizottságának szervezésében a „világ-
járó”, fiatalok közül többen élménybeszámolókat tartanak. tatab-
ányán ifjúsági klub megnyitását tervezik a külföldön jártak
számára./mti/

..

bb.17. halteleltetők épülnek tolna megyében

vid/ká bog n cz 1966. január 28.

tolna-megye hat termelőszövetkezetében halteleltető épül.
a felsőnárai zöld mező, a paksi aranykalász, a möcsényi mező
imre, a kistormási dózsa, a kocsolai vörös csillag mezőgazdasági
tsz-ekben és a tolnai béke halászati tsz-ben tavaszra elkészülnek
az új teleltető tavak. ezek üzembehelyezésével folyamatosabb
lesz a halhus ellátás./mti/

..

8.20/-n

-8-

bb.16. irodalmi „házi muzeum”, kisujszálláson

vid/tm n fm 1966. január 28.

a nagykunság egyik jellegzetes városa - kisujszállás-,
bővelkedik irodalmi emlékekben. arany jános és móríc zsigmond
egykori kedvenc városában számos olyan dokumentumot őriznek,
amelyek a két nagy író kisujszállási tartózkodásáról, alföldi
munkásságáról adnak hiteles képet. a megyei muzeumi szervezet
tervei szerint a harmadik ötéves tervben állandó jellegű ki-
állítás, „házi muzeum”, alapítanak a helyi móríc zsigmond
gimnáziumban. a gyűjteményt az alföldi életre jellemző néprajzi
tárgyakkal egészítik ki és azokat a városba látogató vendégeknek
is bemutatják. a megyében rövidesen irodalmi „expedíció”, gyűjti
össze az arany jánosra és móríc zsigmondra vonatkozó emlé-
keket./mti/

..

bb.18. erdőgazdasági fagyártmány feldolgozó üzem épült
bószénfán

vid/ká/bog n cz 1966. január 28.

a dél-somogyi erdőgazdaság kardosfai erdészetiében a
bószénfai vasutállomás mellett korszerű fagyártmány feldolgozó
üzem épült. a betonletemekből készült tágas csarnokban 11 szalag-
fűrész és egy keretvágófűrész dolgozik. a következő fatermelési
idényben, október 1-től az üzem teljes kapacitással működik és
évente két műszakban mintegy 10 ezer köbméter faanyagot dolgoz fel.
/mti/

..

bb.19. jarovizálják a szőlőmagot

vid/ká/bog n cz 1966. január 28.

kecskemét határában, a szőlészeti kutató intézet homoki
borszőlő nemesítő telepén az ujonnan keresztezett szőlőhibridek
magjából 7 000 magoncot nevelnek az idén. a magvakat vetés
előtt jarovizálják, így gyorsabban és egyenletesebben kelnek
majd ki az üvegházban s hamarabb tudják hasznosítani a korata-
vaszi napfényt. az elősírázott magvak vetését néhány nap múlva
kezdik./mti/

..

8.26/-n

-9-



bb.20 . a háztáji gazdaságok is bekapcsolódnak a borsodi iparvidék
zöltség ellátásába

vid/ká bog n cz 1966. január 28.

borsod megyében a háztáji gazdaságok is bekapcsolódnak az ipari övezetek lakosságának zöltségellátásába. a földművelőszövetkezetek tavaly a ricse környéki háztáji kertekből burgonyát, nyékládháza környékéről, a hejő-menti községekből zöltségféléket, a délborsodi községekből pedig gyümölcsöt vásároltak fel, összesen mintegy 15 ezer mázsát, az idén kibővítik ezt a tevékenységüket és a már kialakult termőkörzetek mellett más vidékeken is az eddiginél nagyobb területre kötnek termelési szerződést. a szerencsi és a mezőkvesdi járás községeiben mákra szerződnek. a mezőcsáti járásban, valamint a bodrogközben hétezer mázsa babot termelnek a háztáji gazdaságok közfogyasztásra. a taktaközi háztáji gazdaságok a nyíregyházi konzervgyárnak szállítanak szabadföldi uborkát, paradicsomot és paprikát./mti/

bb.21. savanyítás, szeszfőzés, kosárfonás, kötélverés-
szorgos munka a termelőszövetkezeti segédüzemekben

vid/ká bog n cz 1966. január 28-

szolnok-megye termelőszövetkezeteinek mintegy felében segédüzemek működnek, amelyek a téli időszakban is biztosítják a tagság egy részének foglalkoztatását. öt közös gazdaság savanyítót üzemeltet.

a jászfényszaru béke tsz-ben csak káposztából hat-hét vagonnyit savanyítanak. a legnépszerűbb üzemág a kosárfonás. turkeve három közös gazdasága, a vörös csillag, a táncsics és a buza-
kalász közös vállalkozást hozott létre. korszerűen berendezett üzemből készülnek a három tsz. gazdálkodásához szükséges fonott felszerelések. ugyanitt kötélverő üzem is működik. a jászág és a tiszazug vidékein tizenegy tsz szeszfőzdében készül a gyümölcs-
pálinka./mti/

8.30/-n

-10-

bb 22. a Lottósorsolás e heti nyerőszámai

szb 1966. január 28.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság tájékoztatója szerint a sárboogárdon a járási művelődési házban megtartott Lottósorsoláson a 4. játékhéten a következő számokat húzták ki:

12, 17, 39, 51, 89.

a folyó hó 31-én, hétfőn a sportfogadási és Lottó igazgatóság székházában megtartandó nyilvános tárgynyeménysorsoláson az 1. játékhét szelvényei vesznek részt. /mti/

10.45/-n
10.58/-n

-11-

bb 23. levegőt és fényt a jég alatt teletű halaknak -
az országos halászati felügyelőség felhívása

cs/sze szb ká

1966. január 28.

az országos halászati felügyelőség a vizekben jég alatt teletű halállomány megóvása érdekében felhívással fordul az állami gazdaságokhoz, halgazdaságokhoz, a mezőgazdasági és halászati termelőséghez, valamint a horgászegyesületekhez. kéri, hogy a halasított vizeket rendszeresen lékel-
tessék, továbbá gondoskodjanak a káros beárnyékolást okozó hórétegnek hókéekkel vagy más módon történő eltakarításáról. jelenleg a tógazdaságokban körülbelül ezer vagonnyi, egyéb tavakban, s a folyók holtágaiban, stb. ugyancsak 800-1000 vagonnyi hal telet. a helyenként vastag hótakaró akadályozza a vizinövények normális életfunkcióit, s így azok a halak számára létfontosságú oxigén helyett széndioxidot bocsátanak a vízbe, a teletű halak számára kedvezőbb oxigén-szintet a vizekben minél több lék vágásával, a lékek állandó nyitvatartásával és a hótakaró folyamatos sávos eltakarításával lehet elérni. külön felhívják a figyelmet arra, hogy a lékelésnél és a hókézésnél mindenütt tartásuk meg a kötelező óvatossági rendszabályokat, továbbá, hogy a lékeket feltűnő módon jelöljék meg. /mti/

11.06/-n

11.4 Lel/

-12-

bb 24. időjárásjelentés

sze szb

1966. január 28.

a meteorológiai intézet jelenti 1966. január 28-án,
pénteken délelőtt:

főként nyugaton havazások

európa atlanti-óceáni és földközé-tengeri partvidé-
kein enyhe, változékony, szeles, sokfelé csapadékos az idő. közép-európában, skandináviában és a szovjetunió európai területén csendes, párás, ködös maradt az idő-
járás és sokhelyen havazik. hazánk fölött tegnap job-
bára borult volt az ég, néhány helyről ködöt, a nyugati- és keleti határvidék környékéről kisebb havazásokat jelentettek. a lehullott csapadék mennyisége általában egy milliméter alatt maradt, csupán kőszegen és szentgotthárdon érte el a 3-4 millimétert. a hőmérséklet napközben plusz 1- minusz 4 fokig emelkedett, ma hajnalban minusz 1 - minusz 16 fok között mindenféle hőmérséklet előfordult. a ma reggeli jelentések szerint a hóviszonyokban lényeges változás nem történt. ma éjszaka a nyugati határvidéken elkezdődött havazás a délelőtti folyamán a dunántul nagyrészt terjedt, míg máshol párás, helyenként ködös volt az idő.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke minusz 3.8 fok volt, 2.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombat estig: felhős, párás, helyenként ködös idő, többfelé, elsősorban a dunántulon, később az ország többi részén is havazások. mérsékelt, a dunántulon és a duna-tisza közén megélénkülő nyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet az északnyugati-nyugati megyékben minusz 2 - minusz 7, máshol minusz 6 - minusz 11 fok között, helyenként egy-két fokkal minusz 11 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton országszerte plusz 1 - és minusz 4 fok között.

a duna vízállása budapestnél 215 centiméter. /mti/

13.14/-n
13.30 Lel/

-13-

bb 25. százkét éves korában meghalt szolnok megye leg-
öregebb embere

vid bog szb -cz

1966. január 28.

százkét éves korában elhunyt kenderesen szolnok megye legöregebb embere, juhász Mihály mezőgazdasági munkás. az idős embert, akit nemrégiben az egész község köszöntött századik születésnapján, négy gyermeke, tizenkét unokája és tizenöt dédunokája kísérte el utolsó útjára, s temetésén ott voltak a község képviselői is. /mti/

--

bb 26. agrár szabadegyetem nyílt miskolcon

vid sze szb ká

1966. január 28.

miskolcon, a szakszervezetek megyei tanácsának székházában pénteken ünnepélyes külsőségek között nyitották meg a borsodi agrár szabadegyetemet. az első előadást a mezőgazdaság helyzete és feladatai a harmadik ötéves tervben címmel dr. Dimény Imre kandidátus, az MSZMP központi bizottsága mezőgazdasági osztályvezetője tartotta a tsz-ek, állami gazdaságok, mezőgazdaság termelteséssel foglalkozó vállalatok mintegy négyszáz szakembere előtt.

az előadást követően korreferátum hangzott el, amely borsod megye mezőgazdasági helyzetét ismertette. /mti/

--

bb 28. mezőgazdasági szakmunkások tanácskozása debrecenben

vid sze szb ká

1966. január 28.

pénteken debrecenben a déri múzeum előadótermében rendezték meg a hajdusági mezőgazdasági szakmunkások második megyei tanácskozását. Fülöp Imre, a hajdu-bihar megyei tanács vb. mezőgazdasági osztályának vezetője bevezető előadásában elmondta, hogy a második ötéves terv időszakában a hajduságban 4 222-en szereztek szakmunkás bizonyítványt, ebből 3 554 volt a felnőtt dolgozó elsősorban azokban a szakmákban biztosítottak utánpótlást, amelyekben a leggyorsabb volt a fejlődés. Így például ezer öntözési szakmunkást képeztek ki. a megyei tanács öt év alatt 51 millió forintot fordított a mezőgazdasági szakmunkásképzésre, s jelenleg hat szakiskolában 18 tanterem áll a hallgatók rendelkezésére. a harmadik ötéves terv időszakában 5 700 szakmunkást kívánnak kiképezni. /mti/

--

14. 57-n
100x 200

-14-

bb 27. tavasszal megkezdődik a sárrét rendezése

vid sze szb ká

1966. január 28.

fejér megye legnagyobb összefüggő gyepterülete a mintegy tizenhatezer holdas sárrét. e terület nagyrésze lecsapolatlan, vizenyős, betakarítható szénatermése igen gyenge minőségű.

pénteken a sárrét rendezéséről tanácskoztak a fejér megyei tanács vezetői a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság és a sárvízi malomcsatorna társulat vezetőivel. megállapodtak abban, hogy a vízügyi igazgatóság 1966 március 31-ig elkészíti a sárrét vízrendezési tervének első szakaszát, s ennek alapján a sárvízi malomcsatorna társulat április elsején megkezdí a munkákat. a sárréten a korszerű rét- és legelőgazdálkodás évente 15-16 millió liter többlet-tejet jelentene. a sárrét rendezését folyamatosan négy-öt év alatt szándékoznak megvalósítani. /mti/

--

bb 29. ankét a cigánylakosság helyzetének javításáról mátészalkán

vid bog szb -cz

1966. január 28.

a hazafias népfront járási bizottsága, a tanács művelődési osztálya és a földművelésügyi tanácsok pénteken mátészalkán. párt, tanács, társadalmi szervek képviselői, üzemi igazgatók, tsz-vezetők, népművelési aktivisták, valamint a cigánylakosság képviselői - állandó munkások, közüliük választott tanácsstagok, vajdák, bírók - vitatták meg, hogyan segítsék a munka, a tanulás, a kultúra, a gyermeknevelés iránti érdeklődés felkeltését a cigánylakosság körében. ez a probléma különösen azért fontos, mert a járás lakosságának nyolc százalékát a cigánylakosság adja. helyzetük javításában - a társadalmi szervek együttes munkájával - az elmúlt években számottevő eredményt értek már el.

az ankéton elhatározták: a cigánylakosság helyzetének további gyorsabb javítása céljából a közöttük végzendő felvilágosító, propaganda munkába az eddigieknél fokozottabban vonják be saját képviselőjüket. azokat, akik már rendszeresen dolgoznak, állandó keresettel, lakással rendelkeznek, s megfelelő körülmények között élnek, hogy ők keltsék fel érdeklődésüket elsősorban a munka, a kultúra, az egészségesebb életmód iránt. /mti/

--

-15-

Mta

bb 30. a budapesti orvostudományi egyetem közli,
k áe/pv szb -cz 1966. január 28.

hogya guillaume valette professzornak február 2-ra hirdetett előadása elmarad. /mti/

.-

bb 31. tájékoztatás a jövő tanévi szakmunkás-tanuló felvételekről és az emeltszintű oktatásról

t szf/sze szb vg 1966. január 28.

a fiatalok pályaválasztási kérdéseiről tájékoztatták a sajtót a munkaügyi minisztérium illetékesei, pénteken délelőtt, a magyar sajtó házában.

havas ottóné, a minisztérium pályaválasztási csoportjának vezetője elmondotta, hogy a négy évvel ezelőtt megszerzett iskolai pályaválasztási tanácsadás ma már az egész magyar tanulóiifjúságra kiterjed. jelenlegi szervezete, amelyben a pedagógusok, az oktató-nevelőmunkába beépítve látják el tanácsal a pályaválasztás előtt álló végzős általános iskolásokat és középiskolásokat - bevált, de még korántsem kielégítő. arra van szükség: a tanácsadásban fokozottan bevonják az iskolaorvosokat, hogy testi adottságok szerint is javaslatot tehessenek, ki milyen pályára alkalmas. kívánatos lenne, hogy pszichiáterek is segítsenek a tanácsadásban. a jövőben szükség lesz arra is, hogy a tanárokat, tanítókat már főiskolai tanulmányaik során felkészítsék a pályaválasztási tanácsadás jó ellátására.

horváth géza, a munkaügyi minisztérium szakoktatási főosztályának helyettes vezetője az 1966-67. tanévi szakmunkás-tanuló-felvételeket ismertette. összesen 73 500 elsőéves szakmunkás-tanulót vesznek fel a következő tanévben. ebből 34 500 az állami nagyiparban, 6 500 a helyiiparban, 1 000 a termelőszövetkezeti képzésben, 4 800 pedig a magánkisiparban közül választott szakmája elsajátítására. /folyt.köv./

16.00/a

- 16 -

PKA

bb 31. /tájékoztatás a... 1. folyt./- szb

a különböző szaktárcák 19 400 fiú és lány szakmai oktatását kezdik meg az új tanévben. a könnyűipari minisztérium iskolái 5 150, a belkereskedelmé 5 400, az élelmiszeriparé 800, az építőiparé 800, a földművelésügyi minisztériumé 6 000, a szöveg-iskolái 1 100, tanulót vesznek fel. az érettségizettek közül 6 000 kaphat helyet a szakmunkástanuló intézetekben, a lányok közül pedig 19 000 budapesten, 20 000 fiatal jelentkezését várják szakmunkás tanulóknak.

ezután a szakmunkásképzés új formáját, a középiskolai végzettségre lehetőséget adó emeltszintű oktatást ismertette a főosztályvezető helyettes. az új oktatási mód úgy változik meg, hogy a szakmunkástanuló iskolák 1-3. évfolyamán a szakmai elméleti és gyakorlati anyagok mellett a fiatalok megtanulják a középiskolák 1-2. évfolyama közismereti tananyagának jelentős részét. az elméleti, gyakorlati oktatás arányát a jelenlegi 23-77 százalékról 35-65 százalékra módosítják. az ezzel a változtatással még el nem végzett 3-4. osztályos középiskolai anyagot a szakmunkástanuló iskolára épített két éves dolgozók középiskolájában sajátítják el a fiatal szakmunkások esti vagy levelező oktatáson, amikor már dolgoznak. az emeltszintű képzéstől műveltebb, szakmailag is képzetesebb munkásgárda kialakulását várják. az új oktatási formát csak hosszabb idő alatt lehet elterjeszteni az egész szakmunkás képzésben, mert annyi új tanterem és pedagógus kell hozzá, amennyi jelenleg még nem áll rendelkezésre. a munkaügyi minisztérium úgy tervezi, hogy az 1966-67. tanévben 65 szakmunkástanuló osztályban vezeti be ezt az oktatási módot. az emeltszintű oktatás 1971-ben már a tanulók 30-35 százalékára terjed majd ki.

fekete istván, a fővárosi tanács munkaügyi osztályának helyettes vezetője a fővárosi fiatalok felvételére vonatkozó adatokkal egészítette ki a tájékoztatót. /mti/

.-

m

16.05/a

- 17 -

PKA

bb 32. kielcvennégy villany- és diesel-mozdonyt kap
1966-ban a MÁV - előkészítik a gazdaságtalan vasutvona-
lak felszámolását

t hbj/sze szb vg

1966. január 28.

a MÁV kollégiuma, a vasutas szakszervezettel együtt ér-
tékelte a múlt évi munkát és megtárgyalta a vasut idei fel-
adatait. Rüdönyi Károly miniszterhelyettes, a MÁV vezérigaz-
gatója beszámolt arról, hogy a múlt évben némileg sikerült
csökkenteni a keresztbe-szállításokat és részben az elek-
tronikus számítógépek segítségével kevesebbet utazgattak
feleslegesen az áruk, a leghevesebb utirányok megválasztá-
sával tíz- és tízmilliókat takarított meg a népgazdaság.
Csak a fűtőházakba irányított szénszállító szerelvények tö-
kéletesebb menetrendjével tizenötmillió forinttal csökkent
a szállítási költség.

az idén a vasutnak - az előzetes számítások szerint -
117 millió tonna árut kell továbbítani, előreláthatólag nö-
vekszik a tranzitszállítás. 1966-ban hozzálátnak a gazdaság-
talan vasutvonalak felszámolásához. a becslések szerint az
idén 423,6 millió utasa lesz a MÁV-nak. a vasut legsürgetőbb
feladatának a menetidő csökkentését tartja. ezt elősegíti a
vonóerő korszerűsítése. a vonóerőpark az idén 18, egyenként
3 000 lóerős, 16 Ward-Leonard-típusú villany - 30, egyenként
2 000 lóerős, 10, egyenként nyolcszáz lóerős és 20, egyen-
ként hatszáz lóerős diesel-mozdonyal gyarapodik. a vasut
230 négytengelyű személyszállító- és 3 600 teherkocsit sze-
rez be, ugyanakkor természetesen jónéhányat selejtez. első-
sorban a legforgalmasabb vasutvonalakat korszerűsítik, így
például a Szerencs-Nyíregyháza közötti vonalat villamosít-
ják. a MÁV vezérigazgatója nyomatékosan kifejtette: az utób-
bi hetek vasuti balesetei arra figyelmeztetnek, hogy a va-
suti szolgáltatásban semmiféle lazaságot, vagy liberalizmust
nem szabad tűrni. minden vezetőnek meg kell követelnie min-
den beosztotttól az előírások szigorú betartását. az utasok
és az áru szállítás biztonsága kívánja meg, hogy a szol-
gálati utasítás minden egyes pontját a vasutasok, a váltóór-
tól az állomásfőnökiig, vagy éppen a legfelsőbb irányítóig
mindenki tökéletesen, kellő időben végrehajtsa. csak így
lehet elkerülni az összeütközéseket, baleseteket, amelyek
oly sok kárt okozhatnak az utasok testi épségében és a
vasutra bízott árukban. /mti/

--

16.10/a

- 18 -

MA

bb 33. a fővárosi villamosvasut közleménye

k hbj/sze szb vg

1966. január 28.

a fővárosi villamosvasut közli, hogy vasárnaptól a 44-
es villamosvonalon is bevezetik a részleges kalauznélküli
közlekedést. a szerelvényeknek menetirányban első kocsi-
ján kalauz nem teljesít szolgálatot, ezért a kn-jelzésű villa-
mosra csak érvényes menetjeggyel szálljanak fel az utasok.
/mti/

--

bb 34. országos értekezlet a zöldség-gyümölcs göngyöleg-
ellátásról

t kz szb ká

1966. január 28.

pénteken, a gyümölcs-zöldség göngyölegellátó és gyártó
országos szövetkezeti vállalat üzemegység- és telepvezetői-
nek, valamint az érintett vállalatok és az illetékes főha-
tóságok munkatársainak részvételével országos értekezleten
vitatták meg a zöldség-gyümölcs göngyölegellátás időszerű
problémáit. mint hegedüs Tibor, a vállalat igazgatója vi-
taindító előadásában rámutatott az utóbbi három évben meg-
szüntek a korábban szinte állandó és jogos reklamációk. az
elmúlt évben már sehol sem fordult elő, hogy ladahiány
miatt nem tudták leszedni, illetve elszállítani a zöldséget,
vagy a gyümölcsöt. a számok kellőképpen magyarázzák ezt a
fordulatot. 1960-ban még alig 4,5 millió zöldség-gyümölcs
rekesszel rendelkezett a vállalat, 1965-ben pedig már több
mint 7,5 millióval. az alma csomagolásához használt ugyne-
vezett kis hűtőládákban az 1960. évi 1,9 millió helyett
1965-ben kerekén 5 millió volt a telepeken. 1962-ben jelent
meg a forgalomban a speciális paprika láda, s 1965. végén
már ebből is több mint másfél millióval rendelkeztek. a gyár-
táshoz az 1961. évi mintegy 6 000 köbméter helyett 1965-ben
már kerekén 25 000 köbméter, többségében korábban tűzelőnek
értékesített fát használtak fel. a göngyöleggyártás nagymér-
mű növelése, a kereskedelem és a termelő üzemek zökkenőmen-
tes ellátása lehetővé tette, hogy a már elavult és egészség-
ügyi szempontból is kifogásolható régi - az 1953. előtt
gyártott - göngyölegeket kicseréljék. /folyt.köv./

16.15/a

- 19 -

PR

bb 34. /országos értekezlet... 1. folyt./- szb

eltűntek a piacokról a töredezett, sáros, piszkos, a zöldség-gyümölcs szaküzletek képét rontó régi ládák. a kgst országok közel múltban pozsonyban megrendezett szakmai bemutatóján göngyölegeink és csomagolóanyagaink színvonalát az átlagon felülnek minősítették mindazonáltal mind a korszerűség, mind pedig a minőség tekintetében még sok a tennivalónk. ezek javítása a következő évek legfontosabb feladata. minőségileg kifogástalan, korszerű csomagoló anyagokkal kell elősegíteni gyorsan növekvő zöldség-gyümölcskereskedelmünk zavartalan lebonyolítását. a vállalat arra törekszik, hogy a kereskedelem, illetve a termelő üzemek láda-igényét minél korábban elégítse ki. jelenleg már 268 termelőszövetkezetnél, 82 földművelőszövetkezetnél és 44 állami gazdaságnál helyszínen vannak a tavaszi, nyáreleji szállításokhoz szükséges ládák. /mti/

--

bb 36. elkészült a duna jégpáncéljának hajózható csatornája bajától a magyar-jugoszláv határig

sb/bog szb vg

1966. január 28.

a duna jelenleg csak a magyar szakasznál kezdi a zajlást. győr felett még csak szórványosan látni jeget, s a budapest alatti szakaszon is csupán a víztükör 30-40 százalékát takarják a jégtáblák. a zajlással szállított jég csütörtöktől péntekig négy kilométer hosszúságban építette tovább a folyó jégpáncélját. a jégszőnyeg 5 kilométernyire megközelítette a dunaföldvári hidat. jelenleg tehát kisebb megszakításoktól eltekintve 200 kilométer hosszú a folyó magyar és jugoszláv jégpáncélja. a magyar jégtörő flotta azonban már bajától a jugoszláv határig elkészítette a jégmezőnek mintegy negyven kilométer hosszú és 20-30 méter széles hajózó útját, csatornáját. öt hajó most állandóan járja, tisztítja, takarítja ezt az utat, hogy minden készen álljon a zajlás fogadására. három hajó a síó torkolatánál darabolja, aprítja a duna jégét. a jugoszláv szakaszon, dalja mellett pedig két magyar jégtörő hajónak már csak 1200 métert kell megtenni a helyenként 3-4 méter vastag jégmező utolsó részének átvágásáig. jugoszláv katonai alakulat robbantásokkal segít a hajóknak. a jégpáncél végétől a jégtörők felé haladva robbantanak hajózható csatornát a feltorlódott jégbe. /mti/

--

m

16.20/a

- 20 -

Wek

bb 35. nagyteljesítményű földmunkagépet mutattak be százhalombattán

vid gö szb ki

1966. január 28.

pénteken százhalombatta határában bemutatták a szakembereknek a magyar-nyugatnémet kooperációban készült földmunkagép mintapéldányát. a vörös csillag traktorgyár d 4k-b jelű erőgépe a karl scaeff cég hidraulikusan működő árokásó kanalat és a traktor elejére tolólapot szerelt fel. az ásóberendezéssel egy óra alatt mintegy 30 méter hosszú és két méter mély árkot áshatnak, a tolólapal pedig terepegyengető munkát végezhetnek. a kombinált földmunkagépet a mezőgazdaságban, az építőiparban, csatorna-ásásnál, csőfektetésnél, valamint rakodásnál használhatják. a kombinált gép sorozatgyártásáról a napokban kezdődő tárgyaláson döntenek. /mti/

--

bb 37. elutazott az mszbt kongresszusán résztvevő szovjég delegáció

k áe/pv szb -cz

1966. január 28.

pénteken elutazott budapestről a szovjet-magyar baráti társaság delegációja, amely i.v. sikinek, az szmbt elnöksége tagjának vezetésével résztvevő a magyar-szovjet baráti társaság 4. kongresszusán bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. mihályfi ernő, az mszbt elnöke, kristóf istván, az mszbt főtitkára, varga györgy, a központi népi ellenőrző bizottság elnöke, valamint az mszbt több vezető munkatársa.

jelen volt a bucsuztatáson n.r. seleh követ-tanácsos, a szovjetunió magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is. /mti/

--

16.45/- szb

-21-

Wek

bb 38. az első tavaszi ruha-hír - a luxus áruház divatbemutatója

t kf/sze szb vg

1966. január 28.

a következő kellemesebb évszak női ruhatárából adott némi előzetes tájékoztatót pénteken a Gundel étteremben a Luxus Áruház divatbemutatója. az áruház frissességének oka az, hogy a tavaszi újdonságokat a szokásosnál korábban, jóval a szezon előtt árusítja. a „luxus”, tavaszi kollekciójában mintegy 130, vadonatúj, női- és bakfis ruhamodell található.

a z első tavaszi divatbemutatóból megállapítható egyebek között, hogy a nők az idén elbucsznak a komor sötét színektől. a tavaszi divatszin az üde kék valamennyi változata, mindenképp lett azonban a fehér. a legdivatosabb ruhadarabnak ígérkezik a kosztüm, a tavalyinál valamivel rövidebb kabáttal, ugyancsak némileg kurtított szoknyával. az új modelleket egyelőre még csak a szakmabelieknek mutatták be, rövidesen azonban a közönség is találkozhat velük a luxus áruházban. /mti/

m

bb 41. kihirdették a nemzeti színház tervpályázat eredményét - első díjas terv nincs - sajtótájékoztatón a pályázatról

t sb/sze-lm vg

1966. január 28.

a magyar építőművészek szövetségének Puskin utcai székházában pénteken este dr. Reischl Antal, a szövetség elnöke és a budapesti nemzeti színház építészeti tervpályázat bíráló bizottságának ügyvezető elnöke sajtótájékoztatón tartott. ismertette a tervpályázatot és kihirdette a bíráló bizottság döntését.

/folyt.köv./

17.55/a

- 22 -

bb 41. /kihirdették a ...1.folyt./-lm

a pályázatra összesen 92 pályamű érkezett. egy tervet bolgár, tízet csehszlovák, hatot jugoszláv, tizenegyet keletnémet, tizenegyet lengyel, harminchatot magyar és tizenhatot szovjet építészek küldtek. a pályázat ugyiszólván egyedülálló jelentett, mert az utóbbi husz évben alig épült a világon prózai nagyszínház, az új színházak zöme opera, opera-operett, vagy prózai-zenei színház volt. a 18 tagú bíráló bizottság részletesen, rendkívül gondosan átvizsgálta a terveket és meghallgatta a több nemzetközi hírló külföldi és hazai színházépítési szakemberek véleményét. megállapította, hogy a pályázat eredményes volt. lehetőséget nyújt arra, hogy az új nemzeti színház nemzetközileg is kiemelkedő építészeti alkotás legyen. a feladat újszerűsége és rendkívüli összetettsége miatt viszont nem volt egyetlen pályamű sem, amely minden részletében egyértelműen és változtatás nélkül alkalmas lenne a végleges megoldásra. ezért a bíráló bizottság az első díjat nem adta ki.

a második díjat két pályamű nyerte el: Jan Boguslawski, Bohdan Gniwiewski építészek és munkatársai /Lengyelország/, valamint Hofer Miklós építész és munkatársai /Magyarország/.

harmadik díjat érdemelt ki három terv: B. Grancev, V. Ivanov, L. Katajev, V. Kraszilnyikov, A. Popov, G. Tatulov, V. Sulrihter építészek és munkatársai /Szovjetunió/; Molnár Péter, Tokár György építészek és munkatársai /Magyarország/; valamint Nagy Elemér, Makkai Géza, Horváth Ákos építészek és munkatársai /Magyarország/. ezenkívül megvásárolják négy magyar - és egy-egy bolgár, szovjet és keletnémet tervezőcsoport pályaművét.

a pályázat alapján a Dózsa György úton, a Gorkij fasorral szemben kell felépíteni majd a nemzeti színházat. a pályaművek egyrésze a színház hossztenegyét a Dózsa György úttal párhuzamosan alakította ki, hogy a közönségforgalmi helyiségek - előcsarnok, dohányzó, büfé, stb. - nagy üvegfelületeken át a városligeti parkra és a tóra nézzenek. a színház mintegy háromszáz személyes kis színpadának elhelyezéséről azok a tervek gondoskodnak a legelőnyösebben, amelyek szerint a kis stúdió-színház önállóan üzemeltethető. egyes tervek a nagyszínház nézőtere alá helyezték a kisszínpadot, de ez a megoldás kényelmetlen és előnytelen is, mert költséges hangszigetelésről kellene gondoskodni. a bíráló bizottság fontosnak tartotta, hogy a tervek ne csak általában jó színházi épületet, hanem megjelenésében jellegzetesen magyar nemzeti színházat javasoljanak. különleges feltétel volt a felvonulási utvonal diszlelátójának kialakítása, s több pályamű igazolta, hogy ez a nehéz feladat a színház épületének felhasználásával jól és művésziien teljesíthető. az eredményes pályázat gazdag anyagából most már ki lehet választani azokat a jó művészi és gazdaságos tervezési elképzeléseket, amelyek alapján kidolgozható a korszerű nemzeti színház új otthonának végleges terve. /mti/

18.20/a

- 23 -



bb 39. az ország nagyrészen ragyogó napsütés, a dunántulon havazás kezdődött - szombaton a havazás továbbterjed keletnek

i cs/sz-lm ká

1966. január 28.

a földközi-tenger nyugati medencéjétől moszkváig terjedő kontinentális anticiklon gerinc és a skandináv államok feletti kisebb anticiklon őrzi jelenleg a tél európai bázisait: hatóterületein a többnyire páras, derült nappalokat erős éjszakai fagyok váltják. pénteken reggel például svédország északi vidékein ismét mínusz 30- mínusz 33 fokot mutattak a hőmérők, a kontinens más tájain viszont már az enyhülés jegyében születő ciklonok uralkodnak, legnagyobb köztük a la-manche- csatorna feletti központtal működő óceáni ciklonrendszer, amely már több nap óta hajtja felénk az ittlevőnél jóval enyhébb óceáni levegőt. a felsiklás zónáiban - németország, csehszlovákia, ausztria - már csütörtökön havazott, s a péntekre virradó éjszaka hazánk legnyugatibb területein is havazás kezdődött, amely péntek délelőtt kaposvár - esztergom vonaláig nyomult keletnek. reggel 7-től 12 óráig a jelzett területen 3-5 centiméteres friss hóréteg képződött. a kontinens hőmérsékleti viszonyaira jellemző, hogy skandináviától a balkánig húzódó, mintegy ezer kilométeres sávban a napi maximumok szintje 2-5 fokkal alacsonyabb, ettől nyugatra és keletre pedig ugyanennyivel magasabb volt, az utóbbi évek átlagánál.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy a délről csaknem egyenesen északnak tartó havazási zóna pénteken éppen csak érintette hazánkat, ezért alakult ki a furcsa ellentét az ország nyugati és egyéb tájai között: a kaposvár-esztergom vonaltól keletre eső területekről ugyanis általában több órás napsütést jelentettek a megfigyelő állomások, a napi maximumok országszerte plusz 1- mínusz 1 között alakultak ki. a budapesten mért napi középhőmérséklet csütörtökön 2.5 fokkal, pénteken 2 fokkal maradt el a normál-szinttől. pénteken a déli- délnyugati szél gyenge, vagy mérsékelt maradt. a meteorológusok szerint ha a következő 36 órában a havas zóna kissé beljebb húzódik keletre hazánk területét fölé, akkor számítani kell a szél megerősödésével, s hogy nyugati-északnyugati irányba fordul. valószínűnek látszik, hogy a havazás már a szombatra virradó éjszaka áttérjed az ország középső majd pedig a keleti vidékeire is.

/folyt.köv./

19.45/a

- 24 -

Wla

bb 39. /az ország...1.folyt./-lm

szombaton felhős, páras, helyenkint ködös időre, többfelé, elsősorban a dunántulon, havazásra kell számítani. az észak-nyugati- nyugati megyékben a hajnali minimumok mínusz 2- mínusz 4, másutt mínusz 6- mínusz 11 fok között alakulnak ki, egyes helyeken néhány fokkal mínusz 11 fok alá süllyed a talajközeli levegő hőmérséklete. a szombati maximumok valószínűleg plusz 1 -mínusz 4 fokig emelkednek országszerte./mti/

..

bb 40. az állami operaház

k-áe/ pv-lm -cz

1966. január 28.

korábban kiadott heti műsorplakátján - s ebből kifolyólag az mti január 27-i bb 31-es hírében is - téves adat szerepel: „a hattyúk tava”, január 29-i előadásán odette, illetve odilia kettős főszerepét egyaránt kékesi mária táncolja, lakatos gabriella nem szerepel az előadáson./mti/

..

19.50/a

- 25 -

Wla

bb 42. bűncselekmény hiányában felmentették a hollóstatői baleset okozásával vádolt gépkocsivezetőt

vid sze-lm -cz

1966. január 28.

miskolcon a megyei bíróság dr. pálinkás-tanácsa négynapos tárgyalás után pénteken ítéletet hirdetett gáspár jános, a békés megyei 8-as számú aköv gépkocsivezetőjének perében.

mint ismeretes, múlt év november 23-án a bükk hegységben, hollóstatői közelében, az ugynevezett „halálkanyarban”, a békés megyei 8-as számú aköv farmotoros autóbusza, - amely pártmunkásokat és kisz-fiatalokat vitt kirándulásra, - áttörte az utmenti védőkorlátot, s mintegy hatvan méter mély szakadékba zuhat. a baleset következtében egy utas meghalt, sokan megsebesültek, köztük tizenhárman súlyosan.

a megyei bíróság tanácsa büntett hiányában felmentette gáspár jános gépkocsivezetőt. a bírósági ítélet indokolása megállapította, hogy a közúti szervek felelősek a balesetért, mert a csuszós úton nem gondoskodtak a közlekedés biztonságáról.

az ítélet nem jogerős. az ügyész a fellebbezés benyújtására három nap gondolkodási időt kért./mti/

-. -

bb 43. ifjúsági parlament békéscsabán

vid sze-lm -cz

1966. január 28.

pénteken a békéscsabai kállai éva uttörőházban ülést tartott a város kisz-fiataljainak mintegy száz képviselője. az ifjúsági parlament a kisz-szervezet több fontos kérdéséről tanácskozott. beszámoltak a különböző munkaterületeken dolgozó kisz-fiatalok, iskolai szervezetek tevékenységéről, feladatairól, a takarékosági mozgalom kezdeményezéseiről. a különböző szekciók megvitatták a kisz belső életével kapcsolatos kérdéseket.

az ifjúsági parlament befejezéseként a fiatalok tiltakozó levelet küldtek az amerikai nagykövetségre a vietnami agresszió miatt./mti/

-. -

20.00/a

-26-

Mk

bb 44. „vádoljuk az imperializmust”, - gyűléseken követelik a magyar fiatalok a vietnami kérdés békés rendezését

ö -ae/pv-lm -cz

1966. január 28.

a magyar fiatalok ezekben a napokban országsszerte gyűléseken tiltakoznak az egyesült államok vietnami agressziója ellen és követelik a háború beszüntetését, a vietnami kérdés békés rendezését.

a kisz központi bizottsága által meghirdetett „vádoljuk az imperializmust”, jelszó jegyében pénteken a miskolci fiatalok tartottak tiltakozó gyűlést, amelyen felszólalt szabó jános, a kisz kb titkára, és li huu van, a délvietnami nemzeti felszabadítási front budapesti irodájának titkára.

a kisz heves-megyei bizottsága egerben a szakszervezeti székházban hívta össze a fiatalokat az amerikai agresszió elleni tiltakozásul. sebestyén jános, a kisz heves-megyei bizottságának titkára tolmácsolta a megye ifjúságának tiltakozását, csatlakozását a kisz kb felhívásához, a vietnami háború beszüntetése érdekében. a nagygyűlésen felszólalt tran van khang, a vdk budapesti nagykövetségének kulturális attaséja és dinh ba thi, a délvietnami felszabadítási front budapesti irodájának vezetője. a vietnami vendégek dokumentumfilmet is vetítettek a hazájukat ért amerikai támadásról. tiltakozó röpgyűlést tartottak az egrí hajtóműgyár fiataljai is./mti/

-. -

bb 45. befejeződött balatonbogláron a növényvédelmi és kertészeti tanfolyam

vid pv-lm -cz

1966. január 28.

pénteken befejeződött balatonbogláron az egy hónapos növényvédelmi és kertészeti tanfolyam. a hallgatók vizsgabizottság előtt számoltak be tanulmányaikról. január 31-én újabb egy hónapos tanfolyam kezdődik növénytermesztő szakmunkások részére./mti/

-. -

20.4/a

-27-

Mk

bb 46. a társadalombiztosítás és az üzemegészségügy a szakszervezetek szolnokmegyei tanácsának ülésén

vid pv-lm -cz

1966. január 28.

a társadalombiztosítás és az üzemegészségügy helyzetéről tárgyalt pénteken a szakszervezetek szolnok megyei tanácsa. az ülésen résztvett turzó lászló, a szot elnökségének tagja, a bőripari szakszervezet főtitkára is. megállapították, hogy az szmt tevékenységi területe jelentősen bővült és az eredmények is javultak. a megye kilencven üzemében, gazdaságában és vállalatánál nyugdíjügyi albizottságokat hoztak létre, ezzel meggyorsították a nyugdíjigények elbírálását és az összeg folyósítását: a megyében átlagosan tizenhárom nap a nyugdíjak elintézésének ideje. a társadalombiztosítás szolnok megyében évente 150 millió forinttal gazdálkodik. a szakszervezetek illetékes bizottságai fokozottan ellenőrzik ennek a pénznek felhasználását. a megyében már 138 üzemi kifizetőhely működik, amelyek gyorsabbá teszik a társadalombiztosítási összegek kifizetését. fokozott gondot fordítanak az üzemegészségügy javítására. az elmúlt évben a megyei tanács egészségügyi osztályával, a köjállal és a vöröskereszttel együttműködve egészségügyi, munkavédelmi vizsgálatokat végeztek az alföldi olajbányászoknál. nagy gondot fordítanak a kemizálási vizsgálatokra a mezőgazdasági üzemekben.

a megyei tanácsülés megvitatta az ideai vállalati és üzemi tervek teljesítésével kapcsolatos szakszervezeti feladatokat és jóváhagyta a megyei tanács 1966. évi munkaprogramját./mti/

--

bb 47. revüoperettet mutattak be miskolcon

vid sze-lm -cz

1966. január 28.

a miskolci nemzeti színházban pénteken este mutatták be fényes szabócs: maya című operettjét. a látványos revüoperettet orosz györgy rendezte, a főbb szerepeket komáromy éva, máthé éva, szabady józsef és varga gyula alakították. a zenekart kalmár péter vezényelte, a táncokat pedig somos zsuzsa tanította be. a bemutató előadást nagy tapssal jutalmazta a közönség./mti/

--

20.10/a

-28-

PKA

bb 48. a vigszínházban megtartották a „trójai nők”, magyarországi ősbemutatóját

ts bog-lm -cz

1966. január 28.

a vigszínházban pénteken este nagy sikerrel mutatták be euripidész- sartre: trójai nők című drámáját. a színmű a párizsi premier óta most első ízben szerepel színpadon. a darabot illyés gyula fordította és alkalmazta magyar színpadra. az előadást vendégként vámos lászló, a madách színház művésze rendezte. a díszleteket szinte gábor, a jelmezeket láng rudolf tervezte.

hekabé szerepét sulyok mária, kasszandrát ruttkai éva, poszeidont bitskey tiberius játszotta. a többi főszerepet spányik éva, schubert éva, benkő gyula és tomanek nándor alakította./mti/

--

bb 49. a zeneművészeti főiskolán

t-ae/pv-lm -cz

1966. január 28.

pénteken nagyszerű nyilvános hangversenyt adtak az ott tanuló fiatal művészjelöltek./mti/

--

bb 50. lengyel iparművészeti szöttek-kiállítása budapesten

t-ae/pv-lm -cz

1966. január 28.

a budapesti lengyel kulturában pénteken nagy érdeklődés mellett nyitották meg irena trzebinska-poniewierska, az egyik legismertebb lengyel textiltervező-iparművész kiállítását a művészeti jelenlétében. a kiállításon számos művészi szötteket mutatnak be a közönségnek: főként szövött technikával készült dekorációs darabokat. a textiltervező a hazájában hosszú múltra visszatekintő művészeti ág jelentős továbbfejlesztője: alkotásaiiban a hagyományos népművészeti elemek és a modern festészet hatása ötvöződik. munkáit számos lengyelországi kiállításon díjazták, s nagy sikerrel mutatták be az egyesült államokban is.

a kiállítást február 10-ig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

20.12/a

-29-

PKA

bb 51. időjárásjelentés

pv-lm -cz

1966. január 28.

a meteorológiai intézet jelenti 1966. január 28-án
este:

párás idő

várható időjárás szombat estig: felhős, párás, helyenként ködös idő. szórványosan kisebb havazások, esők. gyenge, időnként kissé élénkebb szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton plusz 2- és mínusz 2 fok között./mti/

v é g e

- 30 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

- p a r l a m e n t -

bkk. 1. az országgyűlés folytatta az idei költségvetés vitáját

t zs-di-1e-tf/tm/gy/bs

1966. január 28.

az országgyűlés pénteken polyák jános elnökletével folytatta az 1966. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

részt vett az ülésen kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, kállai gyula, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, fehér lajos, gáspár sándor, somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagjai, s a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai.

a pénteki tanácskozás első felszólalója dr. erdei ferenc,

bács-kiskun megyei képviselő volt. egyebek közt hangoztatta, hogy az idei esztendő a népgazdaság fejlődése szempontjából több okból is jelentős. ezek közé sorolható, hogy tavaly új erőtényezők vonultak be gazdálkodásunkba: előtérbe került a takarékoság elveinek messzemenő érvényesítése, a minőség javítása, a munka termelékenységének fokozása, s számos intézkedés született, amelytől joggal várhatjuk, hogy már ebben az évben még céljadosabb, átgondoltabb lesz gazdálkodásunk, javul az ország külkereskedelmi egyenlege és újabb lépéseket teszünk előre a készletgazdálkodás javításában.

az idei esztendő jelentőségét növeli, hogy a gazdasági életben már érvényesíteni kívánunk néhány az irányítási rendszer reformjával összefüggő elképzelést, továbbá az a tény is, hogy 1966. a harmadik ötéves terv első esztendeje.

- mindez bőségesen indokolja a fokozott érdeklődést, amely széleskörben megnyilvánul államháztartásunk idei költségvetése, népgazdaságunk ez évi programja iránt. egyszersmind nagyobb felelősséget hárít gazdasági vezetőinkre, egész népünkre is.

dr. erdei ferenc ezután kiemelte, hogy 1966-ban a népgazdaság vezetésében számos új vonás érvényesül.

10.52/-n

1100 Zeli

-1-

/folyt. köv./

minden bizonnyal pozitív hatása lesz például a kötelező tervmutatók általános csökkentésének, az állóeszköz -fenntartási rendszer javítását célzó intézkedéseknek, a vállalati jogkört szélesítő rendelkezéseknek, a szállítási szerződésekre új rendszere bevezetésének, az építőiparban a befejezett létesítmények alapján történő finanszírozásnak, továbbá a mezőgazdaságban az amortizációs alap rendszeresítésének. ugyan-csak előremutatóak a premizálási rendszer jobbá tételére és a közületek kétéves tervezési kötelezettségére vonatkozó előírások. közvéleményünk meglepődéssel és helyesléssel fogadta ezeket az intézkedéseket; egyöntetű a meggyőződés, hogy mindezek eredményes lendítói lesznek ideai feladataink sikeres megoldásának.

a képviselő ezután a költségvetés néhány mezőgazdasági előirányzatát elemezte. kiemelte, hogy a közép- és hosszulejárati hitelek csaknem 5 milliárd forintos összegének 90 százaléka a termelőszövetkezetek támogatását szolgálja. a tsz-eknek nyújtott vissza nem térülő támogatás összege 4.4 milliárd forint. a termelőszövetkezeti beruházások valamivel több mint négy milliárd forintos előirányzatán belül az állami hitel meghaladja a 2.5 milliárd, az állami dotáció pedig az 1.1 milliárd forintot.

- jogosan merül fel a kérdés: ilyen óriási terheket ró szocialista mezőgazdaságunk a költségvetésre? tény és való, hogy ilyen kiadásokkal az államháztartásnak számolnia kell. a kép teljességéhez tartozik azonban, hogy az elmúlt esztendőben a mezőgazdaságtól tetemes összegeket el is vontunk. szemléletesen bizonyítja ezt, hogy például 1964-ben a mezőgazdasági árak 26 százalékkal maradtak a társadalmi ráfordítások alatt, az 1959. évi termelői árrendezés nyomán viszont 27 százalékkal emelkedett a mezőgazdaságban felhasznált ipari termékek és anyagok ára. tegyük hozzá: míg a kisparaszti gazdálkodás, illetve a szövetkezeti gazdálkodás kezdeti időszakában a mezőgazdasági termelésben felhasznált ipari termék és anyag aránya 15-20 százalék között mozgott, addig ma ez az arány a 48-50 százalékot is eléri, tehát a szövetkezetek, állami gazdaságok által vásárolt termelő eszközökre, anyagokra fordított összeg a fejlődéssel párhuzamosan emelkedik.

/folyt.köv./

-2-

11.20/-n

1141 Zala

a mezőgazdaság támogatásának 1966. évi formáit és összegét tehát az eddigi mechanizmus határozta meg. a támogatás így természetesen csak a jelenlegi mechanizmus keretei között megjelenő formája a dolgoknak, ezért is indokolt gazdasági irányítási rendszerünk reformjának megvalósítása.

a mezőgazdaság és az élelmiszeripar kapcsolatáról szólva rámutatott, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripari vállalatok jövedelmezőségének, nyereségének különbözősége, ellentmondása is látszólagos, viszonylagos. az élelmiszeripari vállalatok számokban megmutatkozó nagyobb nyeresége ugyanis a két terület különböző, eltérő megítéléséből, azaz ugyancsak a gazdaságirányítás jelenlegi mechanizmusából származik. ezért helyesebb lenne, ha a két területet a tényleges helyzetnek megfelelően, minden vonatkozásban összetartoznánk, egységes egésznek, élelmiszeripari gazdaságnak fognánk fel. ez helyesebben tükrözné a dolgok objektív összetartozását is.

erdei ferenc a továbbiakban nyomatékosan aláhúzza: még sok vitában, a legkülönbözőbb álláspontok, nézetek egyeztetése után kell kialakítani azokat a szervezeti és árukapcsolatokat, amelyek megfelelnek népgazdaságunk jelenlegi helyzetének, az új követelményeknek. kitért arra, hogy a mi viszonyaink között nem töltheti be megfelelően hivatását a vertikális integráció, amelynek nálunk is akadnak hívei. hozzátette: hátrányokkal jár a mezőgazdaságtól elszakított nagyipari koncentráció is, mert a termelés folyamatát elszakítja a következő szakasztól. jóllehet nem mindegy, hogy a fogyasztói árból mennyi jut a termelésre, a feldolgozásra és a kereskedelemre.

a képviselő ezután azzal foglalkozott, hogy az új gazdaságirányítási rendszer egyes elemeinek megvalósítása már az év elején is hasznos tapasztalatokat hozott. egyebek között bebizonyította, hogy egy nyilvánvalóan helyes, szükséges gazdaságpolitikai lépés megvalósítása során is sok problémával, a legkülönbözőbb állásfoglalásokkal találkozhatunk. az új mindenkiből élénk reagálást vált ki, még akkor is, ha nincs közvetlen hatása az egyes területekre, személyekre. a helyes elvek megvalósításában tehát számításba kell vennünk, hogy a kivitelezés munkájában sok mulik azon, hogyan sikerülnek a részletmegoldások, s mennyire tudjuk megérteni, megmagyarázni, elfogadtatni a megoldások szükség-szerűségét.

/folyt.köv./

-3-

12.15/-n

1221 Zala

bkk 1./ az országgyűlés...../ 3.folyt./s

utalt arra, hogy a népfront munkájában szerzett tapasztalatok is azt mutatják : a konkrét intézkedések, még akkor is, ha önmagukban jól megérthetőek, sok kérdést vetnek föl. így például az állat-felvásárlási és a husarak emelésével kapcsolatos magyarázatokban, tájékoztatásban arra is válaszolni kell, hogyan függ ez össze a mezőgazdaság támogatásával.

erdei ferenc beszámolt arról, hogy az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága az ipar és a mezőgazdaság kapcsolatának és arányainak tekintetében is sokoldalúan megvitatta, alaposan megtárgyalta a népgazdaság 1966. évi költségvetésének tervezetét. arra az álláspontra jutott, hogy az előterjesztést helyesli, elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja. ugyanakkor azonban több olyan észrevétel, javaslat is elhangzott a vitában, amelyet a későbbiekben - éppen helyes céljaink és elveink megvalósításához - érdemes megvizsgálni és a gyakorlatban is érvényesíteni. többen is fejtegették, hogy bár mind tavaly, mind az idén objektív tényezők indokolták a mezőgazdasági beruházások csökkenését, hosszabb időre nem lehet elfogadni ezt a tendenciát. különösen a gépek és alkatrészek vonatkozásában kell változtatni a jelenlegi helyzetben. ezenkívül az építkezések, illetve építési anyagok minőségének javítását sürgették a képviselők. szó esett arról is, hogy a járulékos beruházások idejének előirányzata - bár az előző évhez képest növekedett és elérte a 380 millió forintot - még nem tart lépést a szükségletekkel. a bizottság ezért hangsúlyozta, hogy a legjobb megoldások kiválasztása, így például a mezőgazdasági építkezések korszerűsítése, az előregyártott elemek alkalmazásának bővítése stb., valamint a beruházásokra szánt összegek növelése mind az ipar, mind a tudomány, mind az egyéb területek szakembereitől és vezetőitől további nagy erőfeszítéseket követel.

/folyt.köv./

12.24/-n
1247 Leri

-4-

bkk. 1. / az országgyűlés... 4. foly./gy

a képviselő azt is elmondta, hogy az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága egyértelműen helyeselte a parasztság realbérének növelésére hozott intézkedéseket. a mezőgazdasági szakemberképzés kérdéseivel foglalkozva állást foglalt a szakemberképzés módjait, ágait a termelés érdekeinek megfelelően formálják, alakítsák át. ezzel egyidejűleg az is nyomatékosan hangot kapott a vitában - mondotta erdei ferenc -, hogy első sorban a közvéleményben, de egyebütt is az új viszonyoknak megfelelően tisztázni kell a mezőgazdaságnak az egész népgazdaságban betöltött helyét, szerepét, s az iparhoz fűződő kapcsolatainak kérdéseit. ebből a munkából a mezőgazdasági szakemberek kivül a legkülönbözőbb területek művelőinek részt kell vállalniuk.

erdei ferenc végül rámutatott, hogy - mint a népfront megyei, járási vezetőivel folytatott tanácskozások sorozata is bizonyította - a városok és falvak lakói jó ideje messztekintő intézkedéseket igényeltek, és sürgették életünk gondjainak, problémáinak rendezésére, megoldására. az igény szinte segítőkész-séggel, alkotó munkakedvvel párosult. a mostani állásfoglalások pedig arról tanuskodnak, hogy közvéleményünk általában megértette - bár az egyéni érdekelttség és elfogultság sok irányban befolyásolta az egyes személyek véleményét és megnyilatkozását - azokat az intézkedéseket, amelyek gazdaságirányítási rendszerünk reformjának szellemében már az 1966. évi népgazdasági tervben és költségvetésben is központi helyet kaptak. népünk helyesli az irányelveket, a törekvéseket, s azt várja, hogy a kezdeti lépéseket életünk minden területén újabbak követik.

a képviselő az 1966. évi költségvetés tervezetét elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

12.30/-n
1249 Leri

/folyt. köv./

-5-

bkk. 1. / az országgyűlés... 5. folyt./ gy

gácsi miklós

----- borsod megyei képviselő azokkal a tartalékokkal foglalkozott, amelyek a termelékenységgel és a gazdaságossággal kapcsolatosak. hangsúlyozta egyebek között, hogy a következő időszakban az iparvállalatok önállósága növelésének korszerű, céltudatos munkaerő- és létszámgazdálkodással kell párosulnia. véleménye szerint a trösztöknek, vállalatoknak, üzemegységeknek nemcsak azokra a területekre kellene meghatározniuk a folyamatos termelés tervszámait, ahol norma szerint dolgoznak, hanem az időbéres munkakörökre is. ilyen módon lehetőség nyílna - akár többéves távlatban is - a termelékenység alakulásának felvázolására. megszívlelendő teendőként vetette fel a képviselő a teljesítménybéres munkahelyek termelési tartalékainak felállítását. hangsúlyozta, hogy a folyamatos norma-kezelés mellett rendkívül nagy gondot kell fordítani a műszaki fejlesztéssel elérhető normaóra-megtakarításra. mindez szép eredményeket hozhat, fokozza a dolgozók anyagi érdekelttségét, mert a gondos létszámgazdálkodással megtakarított bérösszeg 75 százalékát használhatják fel a bérek emelésére.

a költségvetési törvényjavaslatot a képviselő elfogadta.

/folyt. köv./

-6-

12.33/-n
12.22.22

bkk. 1. / az országgyűlés... 6. folyt./ gy

ezután valter imre somogy megyei képviselő a mezőgazdaság költségvetéséhez szólt hozzá. elmondotta, hogy somogyban a megyei vezető szervek a közelmúltban kiterjedt vizsgálat alapján felmérték a mezőgazdaság helyzetét, fejlődését. megállapították, hogy a szocialista átszervezés befejezése óta az árutermelés 32-36 százalékkal nőtt. növekedtek a hozamok is: a buza holdankénti átlagtermése 1,2, a kukoricáé 4,4, a cukorrépáé 45,4 mázsával nagyobb, mint az 1956-1960-as évek átlagában.

bővültek a mezőgazdasági termelés műszaki-technikai alapjai is. a megye közös gazdaságainak állóeszközei az átszervezés befejezése óta kerekén 500 millió forint értékű épülettel, géppel gyarapodtak. az általános tapasztalat mégis az, hogy a mezőgazdasági termelés gyorsabb ütemű fejlődését az anyagi-műszaki ellátottság alacsony színvonala gátolja. somogy megye ugyanis - mondotta a képviselő - az 1 holdra jutó mezőgazdasági beruházások tekintetében az ország 19 megyéje között a 18. helyen áll. ez a hátrányos helyzet véleménye szerint annál is indokolatlanabb, mert somogy megyében az aktív keresőknek 57,2 százaléka, tehát az országos átlagnál jóval nagyobb hányada dolgozik a mezőgazdaságban. ez azonban jobbra csak a mezőgazdasági ágazat jelentőségét, és nem annyira kedvező munkaerőhelyzetét jelzi, mivel a tagság átlagos életkora sok szövetkezetben megközelíti a 60 évet.

ez a körülmény különösen fontossá tenné a gépesítés gyorsabb ütemű fejlesztését, főleg a betakarítási, szállítási és tárolási munkáknál. az ilyen gépek hiánya - különös tekintettel arra, hogy nincs elegendő fiatal munkaerő - számos szövetkezetben nagyobb összegű terméskiesést okoz, mint amennyibe a szükséges gépek kerülnének. valter imre példaként mondotta el a saját termelőszövetkezetének az esetét. nyáron a gabonabetakarítás elhúzódása olyan veszteséget okozott, amelynek értékéből 2-3 kombájnt lehetne venni - éppen annyit, amennyi a jó betakarításhoz még kellett volna.

valter imre befejezésül a felvásárlási árak emelésének kedvező politikai és közgazdasági hatásáról szólt. mint mondotta, az eddigi alacsony árak következtében szükséges állami támogatási és hitelezési rendszer nem ösztönzött eléggé a termelés növelésére, a fogyasztás és a külkereskedelem mezőgazdasági szükségleteinek kielégítésére. a magasabb árak viszont lehetővé teszik, hogy a szövetkezetek, legalábbis részben, maguk gondoskodjanak elhasznált termelőeszközök pótlásáról, s ez fokozza önállóságukat, felelősségüket, s magát a mezőgazdasági termelést is.

a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

12.42/-n
1306 22

-7-

/folyt. köv./

papp jános,

----- baranya megyei képviselő megelégedéssel nyugtázta, hogy az 1966-os állami költségvetési kiadások 49,1 százalékát a népgazdaság fejlesztésére, beruházásokra, egészségügyi, oktatási és kulturális intézmények bővítésére kívánják fordítani. a költségekből baranyára a megye gazdasági súlyának megfelelő hányad jut. az anyagiak nagy részét az építőipar helyi kapacitásának növelésére irányozzák elő, mivel e területen a korábbi esztendőben nem egyszer hiány mutatkozott. ennek ellenére egész sor létesítménnyel gazdagodott baranya megye a második ötéves terv időszakában: megépült a hidasi brikettgyár, a pécsi hőerőmű, a mohácsi farostlemezgyár; számos új nagyüzemi mezőgazdasági épületet, több kulturális, egészségügyi létesítményt adtak át - az utóbbiak között a pécsi orvostudományi egyetem klinikai negyedét -, épült továbbá 11.600 új lakás is. a jövőben - régebbi igényeknek megfelelően - igyekeznek pótolni egyes elmaradt ipari, mezőgazdasági és kommunális beruházásokat. új iskolák, óvodák építését, mezőgazdasági épületek létesítését vették tervbe egyebek között.

elmondotta a képviselő, hogy baranya megyében az elmúlt ötéves tervidőszakban az ipari üzemek termelésének 50 százalékos, termelékenységének pedig 30 százalékos növekedésével szemben az építőipar termelése csak 2,6 százalékkal, termelékenysége pedig 17 százalékkal emelkedett. a különböző iparágak fejlődése közötti helyesebb arányok eléréséhez az építőipar munkájának koncentrálására, az építő és kivitelező vállalatok tevékenységének jobb összehangolására, a határidők következetesebb betartására van szükség. ezen túlmenően is : indokolt az építkezési munkafolyamatokat - ahol csak lehet - korszerűsíteni, gépesíteni. kell, hogy mind szélesebb körben alkalmazzák az előregyártott épületelemeket, mégpedig nem csupán a lakás-, hanem az ipari és a mezőgazdasági építkezéseknél is.

az 1966. évi állami költségvetési tervvel és a benne foglalt feladatokkal papp jános képviselő egyetértett, a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv./

-8-

12.46/-n

1306 Zeli

dr. babics antal

----- budapesti képviselő elgondolkoztató adatokat ismertetett a gyógyszerfogyasztás alakulásáról. 1964-ben hazánkban kétmilliárd hétszáz millió, tavaly pedig már csaknem három milliárd forint értékű gyógyszer talált gazdára, tehát 1965-ben személyenként háromszáz forint értékű gyógyszert fogyasztott az ország minden lakója.

a forgalom ilyen mértékű növekedéséből arra lehetne következtetni, hogy hazánkban aránylag rendkívül magas a betegek száma. az egészségügyi krónikák azonban nem ezt mutatják. megközelítő pontosságu számítások szerint évente körülbelül 350-400 millió forint értékű gyógyszer megy veszendőbe - részint mert divattá vált a gyógyszeresedés, részint, mert a házipatikákban hevernek hosszú ideig felhasználatlanul, s egy idő után elvesztik hatásukat.

mind többen vannak, akik akkor is gyógyszerhez folyamodnak, ha nincs egészségügyi panaszuk, s az altatókat, nyugtatókat, illetve az élnékiítő szereket valóságos körforgalomban, egymás hatásának ellensúlyozására szedik. ez vétkes pazarlás - nemcsak a pénzzel, hanem az egészséggel is. a képviselő arra kérte a társadalmi és tömegszervezeteket: széleskörű felvilágosító munkával segítsék a felesleges és káros gyógyszerfogyasztás elleni küzdelmet. érdemes lenne megvizsgálni azt is, milyen - a betegek érdekeit semmivel nem sértő - beszerzési és felhasználási formákkal lehetne intézményesen gátat vetni a gyógyszerpazarlásnak. a költségvetést elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

a délelőtti szünet után vass istvánné elnökletével folytatódott a tanácskozás.

12.50/-n

1307 Zeli

/folyt. köv./

-9-

bkk. 1. / az országgyűlés...9. folyt./ gy

elsőnek gáspár sándor emelkedett szólásra.

tisztelt országgyűlés!
kedves képviselőtársak!

az 1966. évi állami költségvetés helyesen irányozza elő az idei terv megvalósításához szükséges pénzügyi eszközöket.

a terv alapvető célja dolgozó népünk életének további javítása. ezt jól szolgálja a vitára benyújtott költségvetés tervezete. a terv megvalósulása munkásosztályunknak, parasztságunknak, az értelmiségnek, tehát az egész magyar népnek érdeke.

meggyőződésem, hogy céljaink valóra váltását tiszta szívvel és teljes erejével támogatja mindenki, aki hazánk, a magyar népköztársaság erejének gyarapodását, népünk felemelkedését kívánja.

tisztelt országgyűlés!

a parlament legutóbbi ülészsaka óta a nemzetközi helyzetben lényeges változás nem történt. miközben a szovjetunió fáradhatatlanul munkálkodik a világ békéjének megőrzésén - amelynek kimagasló példája a legutóbbi időben a szovjetunió kezdeményezésére megszületett taskenti megegyezés -, addig a nemzetközi burzsoázia az egyesült államok, monopol-tőkés köreivel az élen folytatja támadásait a béke, a haladás, a demokrácia és a szocializmus erői ellen.

továbbra is a vietnami agresszió jelenti az imperializmus legsúlyosabb merényletét a szocialista világ, a népek nemzeti felszabadítási mozgalmak, az egyetemes béke ellen.

ugyanakkor, amikor a magyar népköztársaság országgyűlése az idei költségvetést tárgyalja, washingtonban az amerikai kongresszusban is a költségvetést vitatják. ■

/folyt. köv./

13.05/-n
13302er

-10-

bkk.1./ az országgyűlés...10. folyt gy

érdemes megnézni, hogyan fest az ő költségvetésük. a johnson elnök által beterjesztett számadatok tanúsága szerint az egyesült államok rekord fegyverkezési költségvetést nyújtott be, amelynek minden egyes dollárjából 57 cent közvetlenül, vagy közvetve katonai jellegű és ezen belül minden dollárból 9 centet kizárólag a szennyes vietnami rablókaland pénzelésére fordítanak. ez azt jelenti, hogy az amerikai költségvetési kiadásoknak jóval több, mint a fele háborus, fegyverkezési célokat szolgál.

természetesen minden kormány maga dönti el, a törvényhozási szervek jóváhagyásával, hogy mire kívánja fordítani a nemzeti jövedelmet a rendelkezésére álló költségvetési összegeket. ez a joga megvan a washingtoni kormánynak és az amerikai kongresszusnak is. de akkor ne prédikáljanak állítólagos békeakaraturól. ne hozakodjanak elő kenetteljes békeszólamokkal. ne reklámozzák ugynevezett vietnami béke offenzívájukat, miközben a valóságban homlok-egyenest ellenkezőképpen cselekszenek. az embernek óhatatlanul a régi jó magyar közmondás jut eszébe, akik vizet prédikálnak, de bort isznak.

a világ békeszerető közvéleménye az amerikai költségvetési vita fényében kellőképpen lemérheti a washingtoni békefrázisok igazi tartalmát.

a nemzetközi burzsoázia a világ más térségeiben is a legfontosabb eszközökkel igyekszik gátat vetni a haladásnak. különös aggodalommal figyeljük az indonéz eseményeket. az indonéz népnek nagy hagyományai vannak a békéért, az imperialista gyarmatosítók ellen vívott harcban. a múlt év őszén bekövetkezett változások azt mutatják, hogy indonézia leghaladóbb erőit, elsősorban a kommunistákat üldözik. az őszinte aggodalomra az ad alapot, hogy a történelem számtalan esetben igazolta: a kommunista-üldözés mindig a reakció malmára hajtotta a vizet.

az imperialisták e próbálkozásai - ha dermesztik is a nemzetközi élet légkörét - nem tudják feltartóztatni a nemzetközi munkásosztály és a nemzeti felszabadító mozgalmak, a béke, a haladás erőinek előretörését. a nemzetközi burzsoázia sok mindennel házal. adhat fegyvert és segílyt. szervezhet puccsokat. megvásárolhat és kinevezhet bábokat. sok mindent kínálhat, de egyre nem képes: eszményt, ideált nem adhat a népmillióknak. erre csak a szocializmus képes.

/folyt. köv./

13.15/-n
1322 2er

-11-

bkk. 1. / az országgyűlés.... 11. folyt. / gy

ezért nő ellenállhatatlanul a szocialista eszmék vonzereje szerte a világon.

a nemzetközi osztályharc élén továbbra is a munkásosztály halad, amelynek küzdelmét a proletárinternacionalizmus és a szolidaritás eszméi foglalják egységbe. a három világrész havannai konferenciáját megelőzően a múlt év októberében a vi. szakszervezeti világkongresszuson öt világrész, az egész földkerekség 159 millió szervezett dolgozójának képviselői tanácskoztak varsóban. a szakszervezeti világmozgalom történelmének eddigi legnagyobb szabású kongresszusa állást foglalt a béke, a társadalmi haladás ügye mellett. sikraszállt a gyarmatosítás minden formájának végérvényes megszüntetéséért, a nemzeti felszabadító mozgalmak tevékeny támogatásáért, felemelte szavát a kizsákmányolás minden formája ellen, fellépett a demokratikus szabadságjogok védelmében. e legnagyobb nemzetközi munkás fórumon újra bebizonyosodott, hogy a szovjetunió a munkások, a dolgozók igazságos harcainak önzetlen, fáradhatatlan, legkipróbáltabb harcosa és támasza. áldozatokat, jelentős anyagi terheket vállal, hogy támogassa a kis- és nagy népek harcát és segítse a haladás útjára tért országokat gazdaságuk építésében. ennek legjobb példája a vietnami nép harcának segítése. ezzel tisztában van a világközvélemény. nap nap után megbizonyosodik róla vietnam lakossága. őszinte elismerésüket fejezték ki ezért a segítségért a szabadságszerető, hős vietnami nép vezetői is.

a magyar népköztársaság kormányának egész külpolitikai tevékenysége az elmúlt időszakban hiven tükrözte dolgozó népünk, munkásosztályunk békeakarátát, mely proletárinternacionalizmusát. a magyar nép erejéhez és lehetőségeihez mértén erkölcsileg, anyagilag is támogatta, és továbbra is támogatni fogja a szabadságukért, függetlenségükért küzdő népeket. minden tőlünk telhető segítséget megadunk a hazájáért küzdő hős vietnami népnek.

országunk külpolitikájának helyességét mutatja, hogy tovább nőtt hazánk, a magyar népköztársaság nemzetközi tekintélye. tovább szélesítettük nemzetközi kapcsolatainkat. tevékeny munkát végeztünk az egyesült nemzetek szervezetében és más nemzetközi szervezetekben. mint ismeretes, a közeljövőben kállai gyula elvtárs, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, kormány meghívásnak eleget téve, kormánydelegációt vezet baráti látogatásra az egyesült arab köztársaságba, etiópiába, tanzániába, kuwaitba és indiába.

/folyt. köv./

13.22/-n

-12-

18472 elv

bkk. 1. / az országgyűlés.... 12. folyt. / gy

pártunk és kormányunk fáradhatatlanul munkálkodik a világ dolgozóival és népeivel fűződő baráti kapcsolatainak erősítésén. dolgozó népünk teljes mértékben támogatja a magyar népköztársaság békeszerető, internacionalista külpolitikáját.

kedves elvtársak!

1965-tel országépítő munkánk fontos szakasza zárult le. befejeztük ii. ötéves tervünket. megvalósítottuk ezen időszak alapvető, forradalmi célkitűzéseit. munkásosztályunk segítségével dolgozó parasztságunk a szocializmus útjára lépett. a mezőgazdaságban is a szocialista termelési viszonyok váltak uralkodóvá. leraktuk hazánkban a szocializmus alapjait. tovább szilárdítottuk a munkáshatalmat.

fejlődésünknek ez az időszaka jelentős abból a szempontból is, hogy közben lezárult iparosításunk extenzív szakasza és megkezdődött az iparfejlesztés ma már időszeri feladatainak végrehajtását: meglévő ipari létesítményeink korszerűsítését. most már olyan jellegű gazdasági növekedésre kell áttérnünk, amely főleg a technika és technológia fejlesztésével, a munka és a termelés jobb megszervezésével, a munka termelékenységének emelkedésével valósul meg.

fejlődésünk eredményeképpen gazdaságunk méretei megnövekedtek, de bonyolultabbá is váltak. mindez megkívánja, hogy a szocialista gazdálkodás hatékonyabb legyen.

ii. ötéves tervünk során - nem végleges adatok szerint - több, mint 200 milliárd forintot fordítottunk beruházásokra, 1 500-nál több ipari létesítményt helyeztünk üzembe, illetve rekonstruáltunk. öt év alatt 280 ezer új lakás épült, 40 új nagy áruház, 800 új kiskereskedelmi üzlet, 5 000 kórházi és mintegy 18 000 óvodai és napközi helyet biztosító létesítmény készült el. új, vagy kibővített kulturális intézményeink befogadóképessége 110 ezerrel gyarapodott. a bérből és fizetésből élők száma öt esztendő alatt csaknem 400 000-rel nőtt. mindezekkel együtt a tervezettnél valamivel nagyobb mértékben, mintegy 19-20 százalékkal emelkedett a lakosság reáljövedelme, bár a reálbérek terén nem értük el a tervezett emelkedést.

/folyt. köv./

13.28/-n
1849 2 elv

-13-

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés.... 13. folyt./ gy

iparunk nemcsak új létesítményekkel gyarapodott, hanem jelentős mértékben korszerűsödött is. az új, modern gépekkel együtt növekedett a munkabiztonság, csökkent a balesetek száma, javultak az élet- és munkakörülmények.

tisztelt képviselőtársak!

engedjék meg, hogy ennek a történelmi szakasznak a lezárása kapcsán néhány szót szóljak szocialista tervgazdálkodásunkról. annál is inkább érdemes erről beszélni, mert gazdasági vezetési rendszerünk tervezett reformja, valamint a február 1-én életbe lépő ár-, bér- és szociálpolitikai intézkedések kapcsán egyesek kétségbevonják népgazdaságunk szilárdságát, s vannak olyanok is, akik a szocialista tervgazdálkodás létjogosultságát vitatják.

a tervgazdálkodás minden szocialista ország fejlődésének közös törvényszerűsége, a szocialista társadalmi rendszer sajátja, amely az emberek érdekében a céltudatosságot, a tudományos megalapozottságot, az előrelátást állítja szembe a kapitalista gazdálkodási rendszer anarchiájával, az embert kiszípolozó konkurrenciaharcával.

nem állítjuk, hogy a fejlődésnek ez az útja problémamentes. mi is keressük a hazai, sajátos viszonyainknak, erőforrásainknak legjobban megfelelő utakat és módszereket a szocialista gazdaság további fejlesztésére, a felszabadulás óta megtett utunk, de különösen az utóbbi csaknem egy évtized gazdasági eredményei szemléltetően bizonyítják, hogy gazdaságunk fejlesztésében - összes gondjainkkal együtt helyes uton jártunk és járunk.

elegendő, ha csak néhány alapvető tényre hivatkozom. az ipar részesedése a nemzeti jövedelemből 1949-hez képest csaknem háromszorosra, ipari termelésünk ez idő alatt csaknem ötszörösre nőtt. az iparban dolgozók száma kerekén megháromszorozódott.

történelmi mércével mérve hihetetlenül rövid idő, két évtized alatt, a magyar dolgozó nép olyan utat tett meg a termelőerők fejlesztésében az élet- és munkakörülmények javításában, amihez a fejlett tőkés országoknak több, mint száz esztendőre volt szükségük. a szocializmust azonban nem azért építjük, hogy kivívjuk ellenségeink elismerését, hanem azért, mert az népünk akarata. felelősséggel is csak a magyar dolgozó népnek és a nemzetközi munkásosztálynak tartozunk.

13.34/-n

-14-

/folyt. köv./

13.2.2001

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés.... 14. folyt./ gy

természetes az ellenségnek semmi sem drága és minden eszköz jó arra, hogy megkísérelje rendszerünket lejáratni. a nyugati „sajtószabadság”, nagyobb dicsőségére a legutóbbi napokban is olyan híreket kürtölt világgá az amerikai ap hírügynökség, hogy az ár- és bérintézkedések kapcsán csepelen a dolgozók kivonultak az utcára, táblákkal és jelszavakkal tüntettek. a „kitűnően informált”, hírforrás még azt is hozzátette, hogy a tüntetőket a rendőrség oszlatta szét és 160 csepeli munkást letartóztattak.

mit mondhatunk erről a minden alapot nélkülöző rágalomról, amelyet számos nyugati lap - köztük a velünk jószomszédi viszonyban levő, semleges ausztria magát tárgyilagosságnak nevező polgári sajtója - sem áttallott elsőoldalas szenzációként feltálatni? ebben a parlamenti teremben itt ülnek a csepeli dolgozók választott képviselői is. talán meghívhatnánk az ap tudósítóját és néhány nyugati szerkesztőt csepelre a munkások közé, hogy ott próbálják elsűtni ezt a szenzációjukat - bár kétkélem, hogy lenne hozzá bátorságuk.

tisztelt országgyűlés!

kedves elvtársak!

ezévi programunk, III. ötéves tervünk első évének alapvető céljai ismereteseek. a terv a reáljövedelem 3,5 százalékos, a reálbérek 1,6 százalékos emelkedését irányozza elő. mintegy 45 milliárd forintot fordítunk beruházásokra, 340 új létesítményt helyezünk üzembe. 1965-höz képest az ipari és mezőgazdasági termelést egyaránt növeljük. a kivitel és a behozatal mintegy 6-8 százalékkal lesz magasabb az ezévinél. nő a foglalkoztatottak száma, bár a termelés emelésének mintegy 80 százalékát továbbra is a termelékenység növelésével kell biztosítanunk. a feladatok teljesítésével lehetővé válik a lakosság szociális, kommunális, és kulturális ellátásának további javítása. újabb lakásokat, iskolákat, gyógyintézeteket, kulturotthonokat építünk.

13.40/-n

/folyt. köv./

13.2.2001

-15-

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés.... 15. folyt./ gy

1966-ban számos olyan feladat megoldására is vállalkozunk, amely méltán kelti fel a közvélemény érdeklődését és figyelmét. hosszú előkészítő munka, a szakemberek százainak véleménye alapján a közeljövőben a párt központi bizottsága elé kerülnek a gazdasági irányítás reformjával összefüggő feladatok. azok az intézkedések - melyeket a pénzügyminiszter elvtárs előadói beszédében ismertetett, már a gazdasági irányítás reformjának irányában hatnak. gondolok itt elsősorban az üzemek önállóságának és felelősségének növekedésére, a szállítási szerződések reformjára, az új prémiumrendszerre, a különböző ár- és bér-intézkedésekre.

ismeretes, hogy február 1-től felemeljük a hus- és tejtermékek árát, ugyanakkor leszállítjuk a zsir, a szalonna és néhány széleskörben keresett textilnemű árát. ezeket az intézkedéseket következetesen végre kell hajtani. de a párt és a kormány nevében, nyomatékosan felhívom az illetékes szervek figyelmét, hogy szigorúan tartassák be az árakat, s ha kell, a törvény erejével is lépjenek fel a lakosságot megkárosító, burkolt áremelések, vagy spekulációs törekvések ellen.

a közelmúltban nyilvánosságra kerültek a több, mint egymillió dolgozót és nyugdíjast érintő bér- és szociális jellegű intézkedések, amelyek pénzügyi kihatása - a családi pótlékok felemelésére fordított összeggel együtt - 2 milliárd 800 millió forint. ezeket az intézkedéseket a dolgozók többsége megértéssel fogadta.

a bér- és társadalombiztosítási intézkedésekkel kapcsolatban a gazdasági, párt- és szakszervezeti vezetők figyelmét a gondos és körültekintő végrehajtásra hívjuk fel. különösen fontos, hogy a bérügyi intézkedésekkel központilag rendelkezésre bocsátott összegeken túl az 1966. évi bérfejlesztést, a bértartalékokat, a tartós létszámcsökkentésből adódó bérfejlesztési lehetőségeket, az új prémiumrendszert elsősorban a munkaeredmények ösztönzése érdekében használják fel.

/folyt. köv./

13.50/-n
MIL201

-16-

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés.... 16. folyt./ gy

ugy véljük, hogy a vállalatok rendelkezésére álló összes anyagi ösztönzők célszerű és okos felhasználása hatékony eszköze lehet az 1966. évi feladatok teljesítésének. a gazdasági, párt- és szakszervezeti vezetők közös munkával fáradozzanak azon, hogy ez így is legyen.

a napokban fejeződnek be a vállalatoknál, a gyárakban, az üzemekben a műszaki konferenciák, amelyeken a termelés irányítói megtárgyalják az 1966. évi vállalati tervet és az abból adódó feladatokat. a műszaki konferenciák másik fő feladata a február 1-től sorra kerülő termelési tanácskozások előkészítése. a gazdasági, párt és szakszervezeti vezetők kérjék ki mindegyik munkások, a műszaki dolgozók, a gazdasági szakemberek véleményét, javaslatait és hasznosítsák azokat munkájukban. egyre jobban bontakoztassák ki a dolgozók termelési aktivitását. fejelessék a szocialista brigádmozgalmat, de ne hagyagolják el a szocialista verseny egyéb, hagyományos formáit sem, mert a dolgozók alkotó ereje, cselekvő-készsége, öntevékenysége céljaink megvalósításának egyik legfőbb biztosítéka.

tisztelt országgyűlés!

pártunk és kormányunk tisztában van azzal, hogy társadalmunk fejlődésével napirendre került néhány nagy kérdés megoldása. a feltételek most értek meg arra, hogy a vezető szervek behatóan foglalkozzanak további fejlődésünk gazdasági, társadalmi és politikai problémáival és pártunk legközelebbi kongresszusa meghozza a megfelelő döntéseket. amilyen hiba lett volna elszégett határozatokat hozni, annyira helytelen lenne a megérett kérdések megoldását tovább halogatni.

milyen kérdésekről van szó?

mint ismeretes, foglalkozunk gazdasági irányítási rendszerünk reformjával. ez elvileg és gyakorlatilag is szükségessé teszi szocialista leosztási rendszerünk tökéletesítését, a munka szerinti elosztás elvének fokozottabb érvényesítését. a végzett munkának, a dolgozók igazságérzetének jobban megfelelő bérezési rendszert kell kialakítani, amiben kellőképpen érvényesül a szak tudás a szorgalom elismerése.

/folyt. köv./

13.55/-n
1414 201

-17-



bkk. 1. / az országgyűlés.... 17. folyt. / gy

meg kell vizsgálni továbbá a proletárdiktatura rendszerében helyet foglaló politikai, állami és társadalmi szervek tevékenységét. javítanunk kell, a megnövekedett követelményekhez jobban hozzá kell igazítani és hatékonyabbá kell tenni államhatalmi és végrehajtó szerveink munkáját.

jobb munkamegosztást kell elérnünk politikai és társadalmi szerveink között, kiküszöbölve a párhuzamosságokat és üresjáratokat. minden szinten küzdenünk kell a társadalmi túlszervezettség, a bürokratizmus ellen. fokozni kell a proletárdiktatura rendszerében helyet foglaló valamennyi szerv és testület önállóságát, felelősségét.

a mi pártunk forradalmi párt, tehát módszerei is forradalmiak, hiszen forradalmi eszmét csak forradalmi módszerekkel lehet szolgálni. ezért kötelességünk valamennyiünknek, állandóan és minden szinten keresni, kutatni az újat, a jobbat, az előbbrevívót.

tisztelt országgyűlés!

a megoldásra váró nagy kérdések közül egész közéletünk további demokratizálásának feladatairól kívánok kissé részletesebben szólni.

a társadalmi élet demokratizmusa napjainkban azt jelenti, hogy még többet kell előzetesen tanácskozni a munkásokkal, a dolgozókkal a szocialista építés gondjainak, problémáinak, feladatainak megoldásáról - az egész népet érintő és a helyi intézkedések kidolgozásával kapcsolatban egyaránt. más szóval: még inkább közügyggyé kell tenni építőmunkánk összes gondjait. feladataink megoldásának fontos feltétele, a párt politikájának továbbra is sarkalatos elve, hogy a dolgozókat bátrabban vonjuk be tennivalóink, országépítő gondjaink előzetes megvitatásába.

a szocialista demokrácia gyakorlásához szükséges fórumok és szervezeti keretek a mi társadalmunkban adóttak, városban és falun egyaránt. az ipari üzemekben a munkások közvetlenül és osztályszervezetük útján - közvetett módon is résztvesznek az ügyek intézésében. a termelőszövetkezeti parasztság közvetlenül beleszól a termelés megszervezésébe és a javak elosztásába is.

/folyt. köv./

-18-

13.59/-n

417 Zel

bkk. 1./ az országgyűlés.... 18. folyt./ gy

ami a dolog lényegét illeti, mindkét területen van tennivaló. a feltételek megérették arra, hogy a szocialista demokráciát továbbfejlesszük.

különösen fontos napjainkban az üzemi demokrácia szélesítése. még pontosabban az, hogy a munkások beleszólási és döntési jogát, felelősségérzetét minél teljesebbé tegyük elsősorban osztályszervezeteik útján. pártunk és kormányunk nagy figyelmet fordít e fontos feladat megoldására.

az e téren előttünk álló tennivalók közül külön kell hangsúlyoznunk a szakszervezeteknek, mint a munkásosztály tömegszervezeteinek szerepét és tevékenységét. tovább kell növelni a szakszervezetek társadalmi súlyát. a szakszervezetek képviselik a bérből és fizetésből élő munkások egészét. a szakszervezetek törvényes joga, hogy eljárjanak, fellépjenek a dolgozók nevében és megbízásából az üzem, az intézmény, a vállalat életét érintő valamennyi kérdésben. a szakszervezeti vezetők minden szinten éljenek a törvényben biztosított jogaikkal és alapelveként tartásuk szemelődtt, hogy tevékenységükért az őket megválasztó dolgozóknak tartoznak felelősséggel. ugyanakkor minden gazdasági vezető kötelessége, hogy a termelést, a dolgozók élet- és munkakörülményeit érintő minden lényeges kérdésben kikérje, figyelembe vegye és érvényesítse a szakszervezetek útján a dolgozók véleményét. tisztában vagyunk azzal, hogy a mi gazdaságvezetési rendszerünkben érvényes az egyszemélyi vezetés. de ezt össze lehet és össze is kell egyeztetni a munkáskollektívák nagyjelentőségű termelési és politikai tapasztalatainak állandó felhasználásával, hiszen közösek a célok, egy ügyet szolgálunk.

a szocialista demokrácia elengedhetetlen feltétele a dolgozó emberek részvétele a célok meghatározásában, a megvalósításban és a végrehajtás ellenőrzésében. fejlődésünk mai körülményei között üzemi, vállalati szinten ennek az elvnek a szakszervezetek útján lehet és kell érvényt szerezni. minél hatékonyabban válik a szakszervezetek ilyen irányú tevékenysége, annál eredményesebben tudják betölteni termelésre mozgósító, valamint klasszikus érdekvédelmi és nevelő feladataikat is.

/folyt. köv./

14.14/-n

418 Zel

-19-

bkk. 1./ az országgyűlés.... 19. folyt./ gy

ez egyben azt is jelenti, hogy a szakszervezetek szerepét nem lehet csupán a szűken vett érdekvédelmi tevékenységre korlátozni. szemünk előtt, a szocialista építőmunka tüzeiben bontakozik ki a szakszervezetek széles skálájú, sokszínű tevékenysége a történelmileg megváltozott körülmények között.

tudatában kell lennünk annak, hogy a magyar munkásosztály döntő többségében megvan a történelmi felelősségérzet rendszerünk iránt és megvan a cselekvőképesség, a tettrekészség hazánk gazdasági és politikai erejének növelésére, internacionalista kötelességeink teljesítésére. a szakszervezetek és a gazdasági vezetők megtisztelő kötelessége, hogy ezt a páratlan erőforrást a lehető legnagyobb mértékben aknázzák ki és hasznosítsák nemzeti felemelkedésünk ügye, a társadalmi haladás javára.

kedves elvtársak!

a szakszervezetek országos tanácsa a közeljövőben megvitatja gazdasági vezetési rendszerünk reformjának irányelveit. ismert, hogy a gazdasági vezetés új rendszere a szakszervezetek jogkörének további bővítését is feltételezi. ennek kapcsán javaslatot dolgozunk ki, hogy a szakszervezetek hatékonyabban működjenek közre a tervezésben népgazdasági, iparági és üzemi szinten egyaránt.

indítványozni fogjuk, hogy a dolgozók törvényben biztosított jogainak képviselőit, azok ellenőrzését és betartását az üzemben egyértelműen a szakszervezeti szervek lássák el. meg kell majd vizsgálni annak lehetőségét is, hogyan érvényesüljön jobban a munkások véleménye a szakszervezetek révén az üzemek gazdasági vezetőinek kinevezésében, illetve felmentésében, nem sértve természetesen az ezzel kapcsolatos állami jogköröket.

amikor a demokratikus sokoldalú fejlesztésről szövelünk, világosan meg kell mondani, hogy ez nemcsak jogokat, hanem kötelességeket is jelent.

/folyt. köv./

14.18/-n
14.18.2rel.

bkk. 1./ az országgyűlés.... 20. folyt./ gy

a demokráciának párosulnia kell a centralizmussal, a határozatok, a döntések fegyelmezett, pontos végrehajtásával. egyszerűen: egész társadalmi és gazdasági életünkben több demokrácia szükséges minden fontos kérdés előkészítésében és eldöntésében - és több határozottság a végrehajtás megszervezésében és ellenőrzésében.

társadalmi méretekben az eddiginél jobban meg kell tanulnunk, hogy amikor a helyzetet elemezzük, akkor vitatkozzunk, amikor pedig a határozatokat meg kell valósítani, akkor egyértelműen és határozottan cselekedjünk. a kormánzatnak, a gazdasági vezetésnek, pártszervezeteinknek és szakszervezeteinknek e téren is bőven van tennivalójuk, javítanivalójuk.

a munkásközvélemény, a dolgozók igénylik, hogy következetesen érvényt szerezzünk határozatainknak, rendelkezéseinknek, szükséges és helyes például a bérügyi és normaintézkedések végrehajtása. de ennek a hatása sem lehet kellően eredményes és hasznos, ha nem tudunk érvényt szerezni a termelés feltételeinek, a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását, a lazaságok, rendellenességek megszüntetését célzó intézkedéseknek. más szóval: az eddiginél sokkal jobban kell törekednünk a termelés jó feltételeinek biztosítására. gazdasági vezetőinknek még jobban meg kell tanulniuk a helyes üzemszervezést, még következetesebben végre kell hajtaniuk azokat a gazdasági intézkedéseket, amelyek az üzemszervezéssel függnek össze.

a vezetőnek magával és mindenkivel szemben fokozottabb követelményt kell felállítania. fegyelmezett, tervszerű, tisztességes munkát kell megkövetelnie mindenkitől. ez a követelmény egybevág a dolgozók túlnyomó többségének véleményével. a munkások elemi igénye, hogy az üzemben rend és fegyelem legyen. ennek ki-elégítésében minden gazdasági és mozgalmi vezető támaszkodhat az üzemi munkásközvéleményre.

/folyt. köv./

14.24/-n
14.24.2rel.

bkk. 1./ az országgyűlés.... 21. folyt./ gy

régi, ismert tétel, hogy nem az a jó vezető, aki mindent elnéz, hanem, aki rendet, fegyelmet tart a maga területén. az ilyen vezetési módszerekkel természetesen egyeértének a párt- és szak-szervezeti szervek.

közvéleményünket foglalkoztatja, hogy sok esetben nyilvánvaló hanyagság, gondatlanság, felületesség, a köztulajdon megkárosítása, pazarlása következmény nélkül marad. ez joggal váltja ki a munkások nemtetszését és - enyhén szólva - nem valami erkölcsnemesítő tényező.

a párt és a kormány életünk minden területén határozottan fellép, szankciókat foganatosított és foganatosít minden lazaság és felelőtlenség ellen. nincs azonban a világnak egyetlen olyan rendszere, kormányzata nem, amely központilag fel tudna fedni és meg tudna torolni minden rendellenességet, a társadalomra nézve káros cselekedetet.

/folyt. köv./

14.26-n
KX Zeli

-22-

bkk. 1./ az országgyűlés.... 22.folyt./ s

az ilyen jelenségek nem küszöbölhetők ki valamiféle központi intézkedéssel, vagy pusztán elhatározással. mint minden feladat megoldásához, ehhez is társadalmi összefogásra van szükség: nagyobb felelősségvállalásra és fokozott közéleti aktivitásra. ennek minden feltétele adott hazánkban, hiszen a mi rendszerünk, a szocialista rendszer lényegéből fakad, hogy az igaz, a jó diadalmasodjék a rossz, a gonosz, a haszontalan felett.

kedves elvtársak!

amikor minden becsületes magyar dolgozó részt vállal és ki-ki a maga helyén dolgozik hazánk boldogabb jövőjének formálásán, akadnak olyanok, akik visszaélnék a szocialista demokrácia-adta lehetőséggel, félreértik türelmünket, emberségünket és a dolgozó tömegek között megbujva, sokszor azok nevében rendszerünkkel szemben ellenségesen nyilatkoznak, mert azt hiszik, hogy eljött az ő idejük.

- egyes volt tőkésék és földesurak - a történelem panoptikumából kilépve - ismét próbálkoznak, sőt követelődnek. azt hiszem, először mindenki szinte hihetetlennek tartotta a hírt, hogy pár hete néhány nógrád megyei községben megjelentek a volt földesurak és fogadott prókátoraik. piller jeno, volt földesur birtokát, kastélyát követelte vissza, mondván:,, most van itt az ideje,,.

nem urak, nem jött el az önök ideje! az önök ideje végérvényesen lejárt és soha többé nem tér vissza. nyugodjanak végre bele abba, hogy amíg az elmúlt ezer év az önöké volt, a következő évezred a miénk - a munkásoké, a parasztoké, a fizikai és szellemi dolgozóké!

az elmúlt hetekben néhány államellenes izgatott belügyi szerveink őrizetbe vettek. egyesek ezért tulzott keménységgel vádolnak bennünket. ugyanakkor,, a másik oldalon,, pedig egyesek azt mondják: liberálisak, puhák vagyunk. minden félreértés elkerülése végett újra hangsúlyozzuk: pártunk politikai irányvonala egy jottányit sem változott és nem is fog változni. továbbra is megőrizzük rendszerünk humanizmusát - nem leterve sem jobbra, sem balra. szigoruan őrködünk a szocialista törvényesség betartásán, de ez nem a gyengeség jele, hanem rendszerünk szilárdságát, erejét bizonyítja.

/folyt.köv./

14.33/-n

KX Zeli

-23-

bkk. 1./ az országgyűlés... 23.folyt./s

egyébként alapvető igazságként vegye tudomásul mindenki, hogy az osztályharcnak nemcsak etikája, hanem logikája is van.

aki az osztályharc etikáját megsérti, az logikájával kerül szembe. akik a nép hatalmára kezét emelik, lázítanak és bomlasztanak, azok ellen a szocialista állam törvényeinek teljes szigorával fellépünk. munkásosztályunk érdekében továbbra is szent kötelességünknek tartjuk szocialista vívmányaink védelmét.

tisztelt országgyűlés !
most újra nagy feladatok előtt állunk, amelyek megvalósítása nemzeti felemelkedésünk egyedüli útja. csakis ebben a nagy munkában, építésben kövacsolódhat még szorosabbra népünk szocialista nemzeti egysége. a szocialista nemzeti egység továbbfejlesztése feltételezi, hogy erősítsük a munkásosztály vezető szerepét egész társadalmi életünkben. feladataink megoldásához továbbra is szükség van munkásosztályunk minden nehézségen urrá levő, szorgalmas munkájára és szövetségességére, a szocializmus útjára tért parasztságnak a támogatására.

az egységes szocialista paraszti osztály kialakításának irányában hatnak a párt és a kormány által elhatározott intézkedések, amelyek kedvezően befolyásolják a parasztság termelési kedvét, életkörülményeit és elősegítik, hogy a parasztság életszínvonala közeledjék a munkásosztályéhoz. számítunk arra, hogy a termelőszövetkezetek vezetői és tagjai élnek az intézkedések nyújtotta lehetőségekkel, javítják gazdálkodásukat és fokozottabban hozzájárulnak az egész lakosság életszínvonalának emeléséhez. így, csakis így erősödhet államunk, szocialista nemzeti egységünk alapja, a munkás-paraszt szövetség.

továbbra is számítunk értelmiségünk alkotó munkájára, szaktudására; arra, hogy a magyar értelmiség - egyre jobban összeforrván a munkásokkal és a többi dolgozókkal - tevékenyen munkálkodik szocialista nemzeti céljaink megvalósításán.

/folyt.köv.

14.40/-n
1444 Zsl.

bkk. 1./ az országgyűlés... 24.folyt./s

pártunk és kormányunk mindig is támogatta és továbbra is támogatja a dolgozók törekvését, hogy életük egyénileg is szebbé és boldogabbá váljék - hiszen ez a szocializmus lényegéből fakad. egyre többen ismerik fel azt is, hogy az egyéni boldogulás céljai nálunk csakis a közösség, a társadalom érdekeivel összhangban valósulhatnak meg.

itt szeretnék szólni arról, hogy bár a mi hazánkban az állampolgárok azonos jogokat élveznek - vagyis nálunk jogegyenlőség van - de nem vagyunk egyformák.

miért szólok erről ?

mert aki a társadalomnak többet ad, annak nagyobb az emberi értéke és azt többre is kell becsülnünk.

nálunk az emberek döntő többsége elvégzi munkáját, de egyre nő azoknak a száma, akik a munka hétköznapjain az átlagosnál többet tesznek, időt, fáradságot, erőfeszítést nem kimélve dolgoznak, sőt áldozatokat is vállalnak szocialista hazánk gazdasági, társadalmi életének fejlesztéséért.

pártunk és kormányunk nagyra értékeli azoknak a kommunistáknak és nem kommunistáknak, aktivistáknak és egyszerű embereknek munkáját, akik szinte személytelenül dolgozva formálják, alakítják népünk történelmét, mindennapos, szorgos tevékenységükkel viszik előre népünk felemelkedését.

tisztelt országgyűlés !

kedves elvtársak !

az 1966. évi költségvetés nem egy a sok közül, hanem harmadik ötéves tervünk első évének költségvetése. nagy felelősség hárul mindannyiunkra, a terv és a költségvetés előirányzatainak teljesítéséért, mert jó, vagy rossz munkánk egész további fejlődésünket befolyásolja.

meggyőződésem, hogy a magyar munkásosztály, az egész magyar dolgozó nép e felelősségtől áthatva, mindent megtesz az 1966. évi feladatok valóra váltásáért.

a betervezett költségvetést a magyar szocialista munkáspárt és a magam nevében elfogadom.
/folyt.köv./

14.44/-n

1446 Zsl.

bkk. 1./ az országgyűlés.. 25. folyt./s

a következő felszólaló, baskai tóth bertalan

----- pest
megyei képviselő bevezetőben utalt 4 év előtti, az 1962. évi költségvetés parlamenti vitájában elmondott felszólalására, amelyben a hazai takarmánybázis fejlesztését sürgette.

- a takarmánybázisban igen jelentős szerepet játszó rét- és legelő-gazdálkodásunk -folytatta - az elmúlt négy esztendő alatt sokat fejlődött. a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek nyújtotta lehetőségek létrejöttével megvalósult a szakszerű, az öntözést és műtrágyázást magában foglaló nagyüzemi legelőgazdálkodási technológia, amely a kísérleti tapasztalatok szerint 5-6-szorosra növeli a legelők évi fütermését.

e korszerű nagyüzemi technológia birtokában a legelő-gazdálkodás fejlesztésének ütemét most már az ehhez rendelkezésre álló anyagi eszközök mértéke határozza meg. az utóbbi időben ezen a téren is nagyot léptünk előre. a különböző állami kedvezményeken túlmenően a legelőgazdálkodás üzemi jellegű feladatainak végrehajtásához a kormány 1964-ben 90 millió forint támogatást biztosított. ennek felhasználásával több mint 30.000 holdnyi kiterjedéssel 331 mintalegelőt tartottak fenn. ezek terméstartalmata - az országos átlaghoz képest holdanként 11 mázsa széna - 43,5 millió liter tej előállításához volt elegendő. 1965-ben ismét tovább növekedett a mintalegelők száma, területe, átlagos hozama.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy a növekvő élelmiszerfogyasztás, s főleg a biológiailag értékesebb állati termékek iránti növekvő kereslet szükségessé teszi a takarmánytermelés, s ezen belül a legelőgazdálkodás gyorsabb ütemű fejlesztését. a vonatkozó határozatok és tervek szerint 1970-ig mintegy 600.000 hold rét és legelő-területet kell megjavítani. ez a munka - hangsúlyozta a felszólaló - a már meglévő nagyüzemi technológia és a növekvő anyagi-műszaki ellátás mellett is rendkívül nagy szervezettséget kíván, olyat, amely nem nélkülözheti a gyepgazdálkodás irányításának szervezeti kiépítését.

/folyt.köv./

-26-

14.50/-n

M12 Zel

bkk. 1./ az országgyűlés... 26.folyt./s

véleményének alátámasztására a képviselő utalt arra, hogy bár az ország erdőterülete és rét- és legelő-területe azonos nagyságu - kerekén 2,300.000 hold - szervezeti kiépítésükben igen nagy a különbség. az erdészetnek a minisztérium felügyelete alá tartozó, főigazgatóságából és 29 erdőgazdaságból álló szervezete van, a rét- és legelőgazdálkodás „központi szerve”, pedig a földművelésügyi minisztérium egyik főigazgatóságán egy főből áll, s közvetlen termelési irányítással megyénként 1 szaktanácsadó foglalkozik. a továbbiakban javasolta, hogy a legszigorubb takarékoság szem előtt tartásával, de a feladatok ellátásához feltétlenül szükséges létszámmal hozzanak létre a földművelésügyi minisztériumban országos legelőgazdálkodási felügyelőséget. ezek a szervek gondoskodnának egyebek között a gyepgazdálkodás szervezett továbbfejlesztéséről és az új kutatási eredmények gyakorlati bevezetéséről. a képviselő számítása szerint így évente mintegy 100.000 hold gyepterületet lehetne gazdaságosan hasznosításba venni s ez évente mintegy 100 millió forint többletet eredményezne a nemzeti jövedelemben.

a képviselő befejezésül hangsúlyozta : az ideai költségvetés a tavalyinál 10 százalékkal többet, összesen 100 millió forintot irányoz elő az üzemi legelőjavításra. a növekvő anyagi-műszaki eszközök hatékony felhasználása azonban még szükségesebbé teszi a megfelelő szervezet mielőbbi létrehozását.

a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

14.55/-n

1506 Zel

-27-

bkk. 1./ az országgyűlés.... 27. folyt./ gy

ezután placszó józsefné, zala megyei képviselő szólalt fel.

bevezetésül arról szólt, hogy a korábban csaknem teljesen ipar nélküli zala megye viszonylag fejlett iparral rendelkező területté vált. az ipar fejlesztésének üteme azonban - mint monddta - elmarad az országos átlagtól, s ez is közrejátszott abban, hogy a megye lakossága 5 év alatt 6 500 fővel csökkent. hangsúlyozta, hogy zala megyében az eddiginél céltudatosabb iparfejlesztésre van szükség.

a képviselő a továbbiakban elmondotta, hogy zala megye fokozottabb iparosítására az utóbbi években több fontos és hasznos elképzelés született, ezek realizálása azonban vontatottan halad. így például 1962-ben készült el a zalaegerszegen építendő fedéllemezgyár első programja. a gyár a közeli olajkitermelés gyengébb minőségű melléktermékét használná fel és kész termékével jelentős import-megtakarítást tenne lehetővé az építőiparban. mindez indokolja népgazdasági szükségességét, a tervezése, jóváhagyása körül mégis rengeteg a huza-vona. nem sokkal kedvezőbb a szintén zalaegerszegen tervezett, évi 40 000 köbméter kapacitású faforgács-lap üzem helyzete sem. ez a gyár a zala megye területének negyedrészt kitevő erdők más célra alkalmazatlan hulladékfájából készítené szintén az építőipar számára fontos, importfát helyettesítő terméket. a gyár célkormány 1964. júniusában készült el, beruházási programját azóta háromszor módosították és még máig sem fejezték be. a képviselő hangsúlyozta: nem akarja sürgetni a népgazdaság jelenlegi teherbíróképességét esetleg meghaladó beruházásokat, csupán azt veti fel: hogy ha egy létesítmény felépítését elhatározták, a programkészítésnek sokkal gyorsabbnak kell lennie.

placszó józsefné befejezésül a szövetkezeti ipar és főként a szolgáltatások kérdéseivel foglalkozott, majd a költségvetést elfogadta.

nemeslaki tivadar,

komárom megyei képviselő rámutatott, hogy a népgazdaság 1966. évi tervezetének kidolgozásában is figyelembe vették a gazdálkodás ésszerűsítésére, javítására 1964-ben és 1965-ben hozott intézkedéseket.

/folyt. köv./

Placszó

bkk. 1./ az országgyűlés.... 28. folyt./ gy

érvényesítették a takarékosági szempontokat és a népgazdaság egyensúlyának biztosítására törekedtek. a termelési előirányzatokkal összhangban a költségvetés gondoskodik a lakosság szociális, kulturális, egészségügyi és áruellátásának fedezetéről.

komárom megye néhány ideai előirányzatának ismertetése után azzal foglalkozott, hogy a lehetőségekhez mérten közös nevezőre kellene hozni a családirház-építetők és a szövetkezeti lakástulajdonosok terheit. erre annál is inkább szükség lenne - monddta -, mert a 15 éves lakásépítési terv megvalósításában továbbra is kiadós szerep vár a magánere. elismerte: helyes az a törekvés, hogy évről-évre növeljük a szövetkezeti lakások arányát. ez azonban azzal a hátránnyal jár - fejtegette -, hogy nem elsősorban a kiskeresetű családok, hanem mindinkább azok jutnak otthonhoz, akik nagyobb jövedelemmel rendelkeznek és könnyebben tudják vállalni az induló összeg összegyűjtését és a részletek törlesztését. javasolta, hogy a jelenlegi gyakorlat megváltoztatásával a szövetkezeti lakások vásárlásánál biztosítsanak az eddiginél nagyobb kedvezményt a kiskeresetű dolgozóknak.

helytelenítette, hogy az idén előreláthatólag még mindig növekszenek az állami vállalatok készletei. ez az ésszerű tartalékoláson kívül - monddta - azt is jelenti, hogy sok feleslegesen termelt, eladhatatlan készáru halmozódik fel a raktárakban. az igények, a szükségletek körültekintő, pontos felmérésével utját állhatnánk ennek a folyamatnak és jelentős anyagi eszközöket szabadíthatnánk fel - hangsúlyozta és a lábatlani eternitművek példájára hivatkozott, arra, hogy jóllehet lefolyó csőből az üzem termelése és raktárkészlete mintegy 3 000 tonnával haladja majd meg az év végén a szükségleteket, 4 000 tonnás importot is elhatároztak az illetékesek.

végül szövéttette, hogy az országgyűlés elé terjesztett költségvetési tervezetben nincsenek megfelelő tartalékok azoknak az ésszerű javaslatoknak a megvalósítására, amelyek a mostani ülés szakvitájában, vagy esetleg a következő hónapokban felvetődnek.

a költségvetés tervezetét elfogadta.

/folyt. köv./

Placszó

bkk. 1./ az országgyűlés.... 27. folyt./ gy

ezután placskó józsefné, zala megyei képviselő szólalt fel.

bevezetésül arról szólt, hogy a korábban csaknem teljesen ipar nélküli zala megye viszonylag fejlett iparral rendelkező területté vált. az ipar fejlesztésének üteme azonban - mint monddta - elmarad az országos átlagtól, s ez is közrejátszott abban, hogy a megye lakossága 5 év alatt 6 500 fővel csökkent. hangsúlyozta, hogy zala megyében az eddiginél céltudatosabb ipar-fejlesztésre van szükség.

a képviselő a továbbiakban elmondotta, hogy zala megye fokozottabb iparosítására az utóbbi években több fontos és hasznos elképzelés született, ezek realizálása azonban vontatottan halad. így például 1962-ben készült el a zalaegerszegen építendő fedéllemezgyár első programja. a gyár a közeli olajkitermelés gyengébb minőségű melléktermékét használná fel és kész termékével jelentős import-megtakarítást tenne lehetővé az építőiparban. mindez indokolja népgazdasági szükségességét, a tervezése, jóváhagyása körül mégis rengeteg a huza-vona. nem sokkal kedvezőbb a szintén zalaegerszegre tervezett, évi 40 000 köbméter kapacitású faforgács-lap üzem helyzete sem. ez a gyár a zala megye területének negyedrészt kitevő erdők más célra alkalmatlan hulladékfájából készítené szintén az építőipar számára fontos, importfát helyettesítő terméket. a gyár célprogramja 1964 júniusában készült el, beruházási programját azóta háromszor módosították és még máig sem fejezték be. a képviselő hangsúlyozta: nem akarja sürgetni a népgazdaság jelenlegi teherbíróképességét esetleg meghaladó beruházásokat, csupán azt veti fel: hogy ha egy létesítmény felépítését elhatározták, a programkészítésnek sokkal gyorsabbnak kell lennie.

placskó józsefné befejezésül a szövetkezeti ipar és főként a szolgáltatások kérdéseivel foglalkozott, majd a költségvetést elfogadta.

nemeslaki tivadar,

komárom megyei képviselő rámutatott, hogy a népgazdaság 1966. évi tervezetének kidolgozásában is figyelembe vették a gazdálkodás ésszerűsítésére, javítására 1964-ben és 1965-ben hozott intézkedéseket.

/folyt. köv./

Rla

bkk. 1./ az országgyűlés.... 28. folyt./ gy

érvényesítették a takarékosági szempontokat és a népgazdaság egyensúlyának biztosítására törekedtek. a termelési előirányzatokkal összhangban a költségvetés gondoskodik a lakosság szociális, kulturális, egészségügyi és áruellátásának fedezetéről.

komárom megye néhány ideai előirányzatának ismertetése után azzal foglalkozott, hogy a lehetőségekhez mérten közös nevezőre kellene hozni a családház-építetők és a szövetkezeti lakástulajdonosok terheit. erre annál is inkább szükség lenne - monddta -, mert a 15 éves lakásépítési terv megvalósításában továbbra is kiadós szerep vár a magánere. elismerte: helyes az a törekvés, hogy évről-évre növeljük a szövetkezeti lakások arányát. ez azonban azzal a hátránnyal jár - fejtegette -, hogy nem elsősorban a kiskeresetű családok, hanem mindinkább azok jutnak otthonhoz, akik nagyobb jövedelemmel rendelkeznek és könnyebben tudják vállalni az induló összeg összegyűjtését és a részletek törlesztését. javasolta, hogy a jelenlegi gyakorlat megváltoztatásával a szövetkezeti lakások vásárlásánál biztosítsanak az eddiginél nagyobb kedvezményt a kiskeresetű dolgozóknak.

helytelenítette, hogy az idén előreláthatólag még mindig növekszenek az állami vállalatok készletei. ez az ésszerű tartalékoláson kívül - monddta - azt is jelenti, hogy sok feleslegesen termelt, eladhatatlan készáru halmozódik fel a raktárakban. az igények, a szükségletek körültekintő, pontos felmérésével utját állhatnánk ennek a folyamatnak és jelentős anyagi eszközöket szabadíthatnánk fel - hangsúlyozta és a lábatlani eternitművek példájára hivatkozott, arra, hogy jóllehet lefolyó csőből az üzem termelése és raktárkészlete mintegy 3 000 tonnával haladja majd meg az év végén a szükségleteket, 4 000 tonnás importot is elhatároztak az illetékesek.

végül szóvátette, hogy az országgyűlés elé terjesztett költségvetési tervezetben nincsenek megfelelő tartalékok azoknak az ésszerű javaslatoknak a megvalósítására, amelyek a mostani ülés szakvitájában, vagy esetleg a következő hónapokban felvetődnek.

a költségvetés tervezetét elfogadta.

/folyt. köv./

Rla

bkk. 1./ az országgyűlés.... 29.folyt./s

t horváth istván

----- budapesti képviselő megelégedéssel szőlt azokról az intézkedésekről, amelyek nyomán az idei esztendőtol kezdve a korábbinál kevesebb tervmutatót szabnak meg a vállalatok részére. ugyancsak örömmel nyugtázta például az állóeszköz-fenntartás, a vevők érdekeit helyesen figyelembe vevő szállítási szerződések új rendszerének bevezetését, a premizálási elvek ösztönzőbb alkalmazását. mindezek az intézkedések - mondotta - a vállalatok önállóságának kiszélesedéséhez vezetnek. következésképpen a jövőben a gazdálkodás, a gazdasági irányítás és a vállalatvezetés legkülönbözőbb fórumain nagyobb súllyal kell mérlegelni, hogyan éljenek a különféle gazdálkodási lehetőségekkel, és milyen mértékben vállaljanak olykor kockázatot is.

ezután így folytatta beszédét : - az elmúlt években a termelés-fejlesztés forrásaként még viszonylag bő lehetőségek voltak az iparban új munkaerők bevonására, új munkahelyek létesítésére. jelenleg ez az út már nem járható teljes szélességben. át kell tehát térnünk a termelés intenzív fejlesztésére. egyebek között ezért vált szükségessé gazdaság-irányítási rendszerünk átalakítása. e folyamatban természetesen napirendre kerül a vezetés módszereinek megváltoztatása is. mind jobban képzett gazdasági irányító szakemberekre van szükségünk. helytelen tehát, hogy az egyetemeken - ahol hazánkban minden ezer ember közül nyolcan tanulnak - a hallgatók ma még nem sajátíthatnak el a vezetés tudományához szükséges ismeretanyagot. az elmúlt időszakban itt-ott szervezett rövidebb tanfolyamok ezt a hiányosságot nem pótolhatták. kevés egyébként a vezetés korszerű módszereivel foglalkozó szakirodalom is nálunk, holott külföldön egyre-másra jelennek meg az ilyen témákkal foglalkozó könyvek, cikkek, tanulmányok.

helyesléssel szőlt a képviselő arról az intézkedésről, hogy a vállalatok rendelkezésére álló és december végéig fel nem használt összeg ,, átvihető,, a következő esztendőre. megszűnnek ezáltal az évvégi rohamunkák, az ilyen időszakokban régebben divatos látszat-vásárlások, meg mindenféle felesleges befektetések. a saját beruházási alap ugyancsak jó ösztönzője lesz a vállalatok ésszerű, rugalmas gazdálkodásának.

a költségvetés törvényjavaslatát a képviselő elfogadta.

ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./ h

15.15/-n

-30-

bkk. 1. / az országgyűlés... 30. folyt./ gy

javitások az országgyűlési tudósításokra:

a bkk. 1. / az országgyűlés... / 2. bekezdésének 4. sorában somogyi miklós neve után kérjük beírni, s z i r m a i istván.

a bkk. 1. / az országgyűlés... 2. folyt./ 3. erdei ferenc kezdetű bekezdés 6. sorának végére kérjük a következőt beírni:

... vertikális integrációnak a tőkés országokban meghonosodott formája, amelynek nálunk is....

ugyancsak a 2. folyt. utolsó bekezdésének utolsó sora helyesen a következő:

m e g é r t e t n i , megmagyarázni....

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 3. folyt. 2. bekezdésének alulról számított 8. sora a következőképpen hangzik:

képest növekedett - még nem tart lépést a szükségletekkel.

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 4. folyt./ 1. bekezdésének 3. sora helyesen a következő:

r e á l f o g y a s z t á s á n a k növelésére.....

ugyancsak a 4. folyt. 2. bekezdésének utolsó mondata: /népünk helyesli az irányelveket.../ kimarad

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 14. folyt./ utolsó bekezdésének 3. sora helyesen a következő:-

reálbérek 1,5 százalékos emelkedését....

ugyanezen bekezdés 7. sora helyesen a következőképpen hangzik:

6-8 százalékkal lesz magasabb a t a v a l y i n á l. nő a foglalkoztatottak....

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 18. folyt./ 3. bekezdésének 9. sora a következőképpen módosul:

éljenek az eddiginél jobban a törvényben biztosított jogaikkal...

/folyt. köv./ ö

15.18/-n

-31-

bkk. 1./ az országgyűlés... 31.folyt./s

az országgyűlés dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatta tanácskozását. sarlós istván

----- budapesti képviselő
a költségvetés előirányzataival összefüggésben több fontos, a főváros lakosságát közvetlenül is érintő kérdéstről beszélt. hangsúlyozta, hogy a költségvetés végrehajtása során nemcsak az előirányzatok hiánytalan teljesítésére kell törekednünk, hanem arra is, hogy a rendelkezésre álló összegeket a lehető legjobb határfokkal hasznosítsuk. a tervek összeállításakor gondosan számításba kell venni, hogy egy-egy adott területen a tanácsi fejlesztési programok összhangban legyenek a helyi vállalatok, intézmények beruházási, fejlesztési elképzeléseivel, s az érdekeltek azt is határozzák meg, hogy a gyárak, üzemek, intézmények a fejlesztéssel kapcsolatban milyen igényeket támasztanak a tanácsokkal szemben.

sarlós istván ezután a budapesti lakásépítkezésekkel foglalkozott.

- örömmel vesszük tudomásul, hogy a magyar építőipar 1965-ben teljesítette, sőt túl is teljesítette tervét. a főváros vonatkozásában azonban tapasztalataink nem ilyen kedvezőek: tavaly az építők 170 lakással maradtak adósok.

- ismereteseek a lakásépítkezésekkel kapcsolatos általános problémáink: a lehetőségek szabottak, az igények messze előbbre járnak. ahhoz, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz, a jövőben már a tervek kidolgozásakor is nagyobb önállóságot kell a tanácsoknak biztosítani. a jelenlegi gyakorlat szerint ugyanis a különböző illetékesek valamikor az év vége felé kezdenek vitatkozni a lakásépítés tervszámairól, s a döntés jobbra csak február táján születik meg. ekkor már hiábavalók a tanácsok részéről felmerülő észrevételek, jogos kívánságok - sem idő, sem lehetőség nincs a változtatásra. javasolom, hogy a jövőben a lakásépítkezéseket ne „daraboljuk fel”, naptári évek szerint, hanem tegyük folyamatossá. feltétlenül szükségesnek tartom azt is, hogy a lakásépítéseket minden tekintetben kiemelt feladatként kezeljük. meg kell találni a közös nevezőt is az építkezésben ilyen, vagy olyan formában érdekelt főhatóságok és szervek között.

/folyt.köv./

17.05/a

Mk

bkk. 1./ az országgyűlés... 32.folyt./s

Ma még nem ez a helyzet, hiszen a központi törekvés az, hogy esztendőről esztendőre mind alacsonyabb összegből épüljön fel egy-egy lakás, s a gyakorlatban ez az összeg nagyjából az ország minden területére vonatkozólag azonos. sokszorosán bebizonyosodott, hogy az építkezés lehetőségei, adottságai között rendkívül nagyok a különbségek, nem beszélve arról, hogy az igények sem azonosak a fővárosban és másutt. a közös nevezőre jutás tehát ebben az esetben az eddiginél nagyobb differenciáltságot követel meg.

- hiba az is, hogy a lakásépítkezésekkel összefüggő kötıtségek leginkább csak a tanácsokra vonatkoznak - sokkal kevésbé a kivitelező, vagy éppen a tervező, illetve a szerelvényeket gyártó vállalatokra. így meg történhet, hogy ha az építkezésnél kiderül, hogy a lakást nem tudják az átlagosan megállapított 180.000 forintból tető alá hozni, egyszerűen a felszereltség színvonalát csökkentik, vagy jobb esetben valamilyen pénzügyi manipulációval teremtik elő a fedezetet.

- a szerelvényeket gyártó vállalatokkal kapcsolatban érdemes megemlíteni, hogy a megrendelők és a gyártó üzemek között sok esetben rossz az együttműködés, s ennek rendszerint az új lakások gazdái látják kárát. a közelmúltban derült például ki, hogy az üllői uti lakótelepen 1.800 lakásba olyan műanyag fürdőszoba-csaptelepeket építettek be kísérletként, amelyekről a két éves szavatossági időután derült ki, hogy használhatatlan. a csaptelepeket mintegy kétfélmillió forint költséggel ki kell cserélni. a kérdés kézenfekvő: ha valamivel kísérleteznek, miért egyszerre 1.800 lakásban, és közben miért nem kísérik figyelemmel, beváltja-e a kísérlet a hozzá fűzött reményeket? az ilyen és hasonló esetekben rendszerint végeláthatatlan vita kezdődik, hogy a szavatossági idő lejártá után a hiba következtében felmerülő költséget átvállalhatja-e állami szerv, s ha igen, milyen pénzügyi rovat terhére. külön vitatéma, hogy ki legyen az átvállaló. úgy vélem, a sorrendet meg kell fordítani - s mi az üllői uti telepen meg is fordítjuk, tehát először rendbehozzuk a hibát, azután keressük meg a megfelelő rovatot és egyidejűleg azokat, akik felelősek a hiba elkövetéséért.

/folyt.köv./

17.22/a

Mk

bkk. 1./ az országgyűlés.... 33.f./s

a képviselő ezután a budapesti közszolgáltatások néhány problémájával foglalkozott. megemlítette, hogy a városi gáz- szolgáltatás mennyisége az elmúlt esztendőben tetemesen nőtt, de az igényeket így sem tudják kielégíteni. sürgős feladat a földgáz mielőbbi hasznosítása s ahol a vállalati érdekek ezzel nincsenek összhangban, vagy az érdekeltségen kell változtatni, vagy felül kell emelkedniük a helyi vezetőknek az adott üzem sajátos szempontjain. megemlítette sarlós istván, hogy a csatorna-hálózatban, a gerincvezetékben sok kárt okoznak a különböző vegyi anyagokat tartalmazó szennyvizek. az ilyen okokból felmerülő többletköltségek kizárólag a tanácsokat terhelik. ezért helyes lenne, ha a jövőben a közművek fejlesztéséhez azok az üzemek is hozzájárulnának, amelyek maguk is élvezői a szolgáltatásoknak. a közműhálózat kiépítését természetesen a felhasználás mértékének megfelelő arányban kellene elősegíteniük.

kifejtette sarlós istván azt is, hogy az építési és egyéb beruházásoknál az eddiginél jóval következetesebben kell érvényesíteni a gazdaságosság és egyidejűleg a takarékoság szempontjait, s szakítani kell azzal a szemlélettel, amely e kettőt mereven szétválasztja. a közelmúltban például elkészült a kőbányai mozi, amelynek építői a 18 millió forintos beruházási összegből valóban szép létesítménnyel gyarapították budapestet. a gazdaságossággal tehát olyan formában nem volt hiba, hogy amit 18 millióból ki lehetett hozni, azt kihozták. az igény azonban az volt, hogy új filmszínházat kapjon a lakosság. ha itt a takarékoság elvei is érvényesültek volna, ezt az igényt 7-8 millió forintból is ki lehetett volna elégíteni, ha nem valóságos márványpalotát, exportfával burkolt mozi-előcsarnokot építenek.

a képviselő végül budapest lélekszámának alakulásáról beszélt, mint mondta, a fővárosnak jelenleg 1,950.000 lakosa van, de a budapestről elköltözők száma évről-évre körülbelül 15.000-rel alacsonyabb, mint a felköltözőké. a számítások azt mutatják, hogy ha egy-egy budapestre költöző lakos igényeit közművekkel, kulturális létesítményekkel, közlekedéssel, stb. ki akarják elégíteni, ez körülbelül százezer forint kiadást jelent.

/folyt.köv./

17.35/a

PKK

bkk. 1./ az országgyűlés.... 34.folyt./s

minden szempontból indokolt tehát, hogy csak azok telepedjenek le a fővárosban, akiknek munkájára itt van szükség, s a budapesti intézmények, vállalatok csak abban az esetben növeljék dolgozóik számát, ha ezt a termelés érdekei feltétlenül szükségessé teszik. szembe kell nézni azzal a ténnyel is, hogy egy-egy vállalatot, üzemet budapestről el kell költöztetni - mert ez nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy a lakosság ellátását szolgáló intézmények részére területek szabaduljanak fel és új kereskedelmi, kulturális és egyéb létesítményekkel elégítsük ki a jogos igényeket.

a költségvetést elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

dr. bogár józsef,
----- tolna megyei képviselő hangsúlyozta, hogy az 1966. évi költségvetés tervezetével egyetért, s az előterjesztés fölött kibontakozott vitát, az abban kifejtett gondolatokat gazdaságpolitikai szempontból is hasznosnak tartja.

- bár a gazdaságirányítás új rendszere még nem került bevezetésre - folytatta - ez hosszabb időt igényel, a vita nagyon helyesen elsősorban a reformmal kapcsolatos kérdésekről zajlott. tisztában vagyunk azzal, hogy gazdasági problémáink tüneti kezelésével ma már nem lehet eredményt elérni; általános és átfogó reformra van szükség.

- elismeréssel kell adózni mind a kormánynak, mind a párt illetékes szerveinek azért, hogy bátran napirendre tűzték ezeket a kérdéseket. számunkra - de egyetlen kormányzat és rendszer számára sem lehet nehezebb feladat, mint azokkal a problémákkal szembenézni, amelyek saját működésünkkel függnek össze és amelyek egy része azokhoz az intézkedésekhez kapcsolódik, amelyeket más időszakban hoztunk ugyan, de amelyekről mégis úgy éreztük, hogy szerves tartozékai egy időszak gazdaságpolitikájának, sőt a szocialista gazdaságpolitikának. úgy gondolom, hogy azok a legerősebb rendszerek, amelyek a legbátrabban szembe mernek nézni az élet problémáival. tehát az a tény, hogy ez a bátorság bennünk megvan, rendszerünk és kormányzatunk erejének egyik legnyilvánvalóbb bizonyítéka.

/folyt.köv./

17.50/a

PKK

bkk. 1./ az országgyűlés... 35.folyt./s

- ha áttérünk az irányításnak arra a formájára, amely túlnyomóan klasszikus közgazdaságtani eszközökkel - tehát pénz-, ár- és piaci viszonyokon keresztül - szabályozza a gazdaság működését, akkor nyilvánvaló, hogy mind a pénzügyi politika, mind a költségvetés szerepe lényegesen megváltozik. Új, egészen különleges szerepe lesz nemcsak a népgazdasági egyensúly biztosításában, hanem a gazdaság fejlesztésében, azoknak a feltételeknek a kialakításában is, amelyekből a gazdasági fejlődés meggyorsítását várhatjuk. csak expanzív, tehát a terjeszkedő gazdaság igényeinek megfelelő és dinamikus pénzügyi politikával oldhatjuk meg ezeket a feladatokat, azzal, hogy a különböző beruházásokra összpontosított anyagi erőket jól használjuk fel és hogy az ezekkel együttjáró termelésnövekedés megfelel a követelményeknek, céljainknak. ennek következtében a költségvetés és a gazdaság egyensúlya az eddiginél sokkal nagyobb mértékben a beruházásokon, a beruházási politikán múlik.

- gazdaságirányítási rendszerünk reformját az jellemzi, hogy az adminisztratív módszereket minden területen, tehát a pénzügyi politikában is gazdasági eszközökkel cseréljük fel. szakítanunk kell az egyszempontú gazdaságpolitika valamennyi hajtásával, a „jelszó gazdaságpolitikával”, amely azzal, hogy egyetlen kérdéshez nyúl hozzá és azt kiragadja a többi közül, torz arányokat hoz létre. ahhoz, hogy valamilyen eredményt elérjünk, a gazdasági folyamat alakulását befolyásoló minden tényező mozgását és egymásrahatását ismernünk kell.

r. bognár józsef a továbbiakban szemléletes példákkal bizonyította, hogy munkánk, a különböző gazdasági tevékenységek hatását csak azokon az eredményeken mérhetjük le, amelyeket az összefüggő gazdasági folyamat végén, mintegy annak végtermékeként a népgazdaság elér. rámutatott: az összes termelésnövelő tényezőknél azt kell szolgálatot, hogy üzemeinkben olyan termékeket gyártsanak, amelyek mind a hazai piacon, mind a beruházásokban, mind pedig az exportban jól hasznosíthatók. ez természetesen megköveteli, hogy rövidebb, illetve hosszabb időre egyaránt jól ismerjük a nemzetközi piacok igényeit, s ennek megfelelően olyan termékeket szállítsunk külföldre, amelyek gazdaságosan, jövedelmezően értékesíthetők.

/folyt.köv./

18.05/a

- 36 -

PKB

bkk. 1./ az országgyűlés... 36.folyt./s

kifejtette, hogy fizetési mérlegünk egyensúlya szempontjából a mezőgazdaságnak alapvető jelentősége van az ország gazdasági életében. ugyanakkor azonban hozzátette, hogy a mezőgazdaság ezt a szerepét és hivatását az ipar segítségével nélkül nem tudja betölteni, ezért - mondotta - nálunk érdemes azokat az iparágakat fejleszteni, amelyek mind hazai célokra, mind exportra gyorsan növelik a mezőgazdaság termelését. így például különösen jól kamatozik a befektetés a vegyiparban, vagy a gépgyártásnak a mezőgazdaságot szolgáló területein. ez a fejlesztés ugyanis mind a fizetési mérleg, mind az export-import kapcsolatok szempontjából jóval előnyösebb, mintha némelyik, ma még e exportra termelő iparágunkat segítjük beruházásokkal.

a képviselő a továbbiakban arról szökött, hogy gazdaságirányítási rendszerünk reformja egyéb területeken is változást sürget. így például szükségessé teszi, hogy az ország közvéleménye, a vállalatok vezetői, mindazok, akik felelős gazdasági posztokon tevékenykednek, az eddiginél sokkal rendszeresebb és átfogóbb tájékoztatást kapjanak közgazdasági kérdésekben. a kellő tájékozottság hiányával magyarázható: sokan aggodalommal tárgyalják, hogy most előtérbe került a fizetési mérleg javítása, a népgazdaság egyensúlyának biztosítása. jóllehet ilyen és ehhez hasonló problémák a világ minden gazdaságában akadnak, s a közgazdászok szemében ez a legtermészetesebb dolgok közé tartozik. a világ minden országában szűkösen állnak rendelkezésre a különböző fejlesztési eszközök, s a gyors fejlődés időszakában rendkívül nehéz az egyensúlyt fenntartani, megteremteni. ezért mind a statisztikai, mind a világ-gazdaságra vonatkozó adatokban sokkal többet és rendszeresebben kellene a gazdasági vezetőket és a közvéleményt tájékoztatni. ma még az a helyzet, hogy a vezetők nem ismerik kellőképpen a világpiaci ármozgásokat, a különböző tendenciákat, pedig önmagában véve az emberek képessége vagy rátermettsége, a szükséges információk nélkül, nem elegendő minden szempontból megfelelő döntésekben. a tájékoztatásnak tehát a nagyobb vállalati önállóságnál sokszorosára növekszik a jelentősége.

/folyt.köv. /

18.20/a

- 37 -

PKB

bkk. 1./ az országgyűlés... 37.folyt./s

dr. bognár józsef végül kitért arra, hogy a fejlődés első időszakában - érthető okokból - nálunk elsősorban a szociális biztonságra, egyenlőségre törekedtünk. elterjedt egy olyanfajta szemlélet, amely nem vette megfelelően figyelembe az eredményesség kritériumait. most arra van szükség, hogy a szociális biztonság és az egyenlőség lehetőségei fenntartása mellett, azokra a vívmányokra támaszkodva, amelyeket elértünk, nagyobb szerepet kapjon az eredményesség és az erre irányuló törekvések elbírálása. ellenkező esetben nem érvényesülhetnek megfelelően a most bevezetett és az ezután bevezetésre kerülő gazdasági ösztönzők. ez annyit jelent, hogy a vállalatvezetők, a gazdasági vezetők munkáját ilyen szempontból az egész társadalomnak nagyra kell értékelnie, mert vállukra az új reform bevezetése után valóban rendkívüli felelősség és - tegyük hozzá - most már kockázat is nehezedik majd. a költségvetést ezeknek a gondolatoknak a jegyében elfogadom és elfogadásra ajánlom.

ezután kert jánosné

somogy megyei képviselő szólt fel. hangsúlyozta, hogy idei költségvetésünk egyensúlya a népgazdaság eddigi eredményein alapszik, s egyúttal, mint a harmadik ötéves terv első esztendejének költségvetése, az egész következő tervidőszak eredményeit alapozza meg. mindez különösen fontosá teszi, hogy végrehajtásáért, az 1966. évi népgazdasági feladatok teljesítéséért valamennyien nagy energiával, lendülettel dolgozzunk.

a képviselő a továbbiakban a fonóipar néhány problémájával foglalkozott. utalt arra, hogy az utóbbi időben fonódánk technikai felszereltsége, s az ott dolgozók munkakörülményei sokat fejlődtek. most mégis elég nagy gondot okoz, hogy a fonódákban igen nagy mértékű a munkaerőhullámzás állandóan sok, új, szakmailag gyakorlatlan munkásnőt kell betanítani, s ez lassítja a termelés, a termelékenység növekedését, a minőség javulását. a képviselő néhány olyan javaslatot tett, amelynek fokozatos megvalósítása elősegítené a fonódák törzsgárdájának bővítését. a továbbiakban elismeréssel emlékezett meg arról, hogy mind több bölcsőde, óvoda és más intézmény könnyíti a dolgozó nők, anyák munkáját, életkörülményeit, s felhívta a figyelmet arra, hogy bizonyos egyszerű szervezeti intézkedésekkel még hatékonyabbá lehetne tenni ezeknek az intézményeknek a tevékenységét.

a költségvetést elfogadta.
/folyt.köv./

18.30/a

- 38 -

PKK

bkk. 1./ az országgyűlés.. 38.folyt./s

balogh lászló

----- békés megyei képviselő arról beszélt, hogy az 1966-os tervfeladatokat csak a felületes szemléző tekintheti könnyűnek, csak azért, mert az idén az ipar és a mezőgazdaság termelésének mennyiségi növelése szerényebb lesz. korántsem így van ez, mivel a termelési terv valamennyi részletét és mutatóját - tehát belső tartalmát - együttesen kell értelmezni. a terv minden részletének, mutatójának teljesítése, illetve betartása mindig bonyolultabb és nehezebb feladat annál, mintha csak az összesített forintértéket veszik figyelembe. az utóbbi téves szemlélet ugyanis táptalajt ad ahhoz, hogy a gazdálkodásnak a gondosabb, alaposabb szervezést kívánó ágazatait elhanyagolják, s helyettük azokra a területekre fordítsák a fő figyelmet, ahol könnyebb és egyszerűbb a terveket teljesíteni, túlteljesíteni is.

ezután sokrétű elemzést adott békés megye mezőgazdasági munkájáról, a soron következő teendőkről. segítséget kért a békés megyében csaknem 20 000 katasztrális hold területen élő gyümölcsfák megóvásához, mert sajnálatos, hogy az utóbbi esztendőben - a gyümölcsfaállomány csökkent. a házi kertek állaga sem megfelelő, mert a tulajdonosoknak nincs kellő kertészeti előképzettségük. javasolta a képviselő, hogy a kertgondozás fellendítésére szervezzenek kertészeti szaktanfolyamokat. remélhetőleg a közeljövőben történik intézkedés kívánatos minőségű és mennyiségű facsemete forgalomba hozatalára is az elbetegedett gyümölcsfaállomány pótlására. a kertgazdálkodással foglalkozók javulást várnak a növényvédelmi kisgépek - például háti permetezők - forgalmazásában, árusításában.

végezetül a képviselő elfogadta a költségvetés tervezetét, az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

18.35/a

- 39 -

PKK



bkk. 1./ az országgyűlés... 39.folyt./s

fegyveres istván

----- vas megyei képviselő előljáróban emlékeztetett szűkebb hazája lakosságának példamutató helytállására a tavalyi kéthónapos árvíz idején. a természeti csapás nem árnyékolta be a megye 1965. évi terveinek megvalósítását. a súlyos károk helyreállításához nyomban hozzáfogtak, december végéig 318 új lakóházba költözhettek be az új tulajdonosok, tető alá került továbbá 30 lakóépület és öt másik lakóháznak is elkészültek az alapozásával, rendbehozták az utakat, a sérült hidakat, a nehézségek ellenére is határidőre elkészült a megyei rendelőintézet, szombathelyen korszerű szövetkezeti szolgáltatóházat, ugyanitt meg Répcelakon, Jánosházán, vépen, körmenden, Órszentpéteren és Oladon új oktatási intézmények nyithatnak kaput. egyébként a lakásépítési tervet évek óta éppen tavaly sikerült először maradéktalanul teljesíteni a megyében.

népgazdasági vetületben elemezte ezután a képviselő a küszöbönálló gazdaságpolitikai intézkedések várható eredményeit; majd az idei tervfeladatok megvalósításának előkészületeiről a munkaszervezés helyes módszereiről beszélt.

tűzelőellátási kérdésekkel foglalkozva tolmácsolta a megye dolgozóinak kérését: javítsák az ugynevezett háztartási szén minőségét, amelynek gyengeségéről egyáltalán nem a bányászok tehetnek, hanem inkább a tűzép-telepek a felelősök, ugyanis sokszor helytelenül tárolják ezt a tűzelőféléseget, s emellett a helyes kezelési arányokra sem fordítanak mindig kellő gondot. a továbbiakban a képviselő a vas megyei háziasszonyok régi gondjáról szólt, s nehézményezte a nem megfelelő zöldség-, illetőleg gyümölcsellátást. megoldásul azt javasolta, hogy az országos áruterítésben körültekintőbben járjanak el és gondoljanak azokra a megyékre, amelyeknek az ilyenféle mezőgazdasági termények nem tartoznak a profiljukba. ne fordulhasson elő olyan kirívó eset, mint például a tavalyi nyár elején, amikor szombathelyen egy darab paprikát egy forintért árultak, ugyanakkor szentes környékén 2 forintba került egy kiló paprika. befejezésül a megye szociális otthonainak helyzetét érintette, majd az 1966-os költségvetés-tervezettel egyetértését fejezte ki, azt elfogadta.

/folyt.köv./

18.45/a

MA

bkk. 1./ az országgyűlés... 40.folyt./s

a következő felszólaló, nagy istvánné

----- borsod megyei képviselő a népgazdasági tervek végrehajtását segítő társadalmi tömegaktivitásról és falusi tömegpolitikai munkáról beszélt. hangsúlyozta: a párt és a kormány céljai őszinték, világosak, a nép érdekeit fejezik ki, ennek köszönhető, hogy minden feladat megoldásánál szót tudunk érteni a dolgozókkal, akiknek aktív részvétele, alkotókedve hatalmas erőt képvisel.

jól példázzák ezt a tanácsi költségvetés keretébe tartozó községfejlesztés eredményei. a 78.000 lakosú miskolci járásban például tavaly a 15 millió 280 ezer forintos községfejlesztési alapot a lakosság nyolcmillió forint értékű társadalmi munkával tetézte meg. ezek szerint a járás minden felnőtt lakosa átlagosan 102 forint értékű társadalmi munkát végzett-kétszer többet, mint 1961-ben.

a képviselő a továbbiakban elmondotta, hogy az idei költségvetés tárgyalásánál részt vett több községi és járási tanácsülésen. ilyen alkalmakkor az elmúlt években a tanács-tagok többnyire a költségvetési előirányzat növelését, a nagyobb állami támogatást szorgalmazták, most viszont előtérbe kerültek a helyi tartalékok feltáráására vonatkozó megalapozott átgondolt javaslatok, világosan kitűnt, hogy a tanácsok elsősorban a rendelkezésre álló eszközök jobb hasznosításával saját erejükből kívánják községük fejlődését gyorsítani.

a dolgozók aktivitásának, szorgalmának másik jellemző példájaként a képviselő a szocialista brigádmozgalom néhány eredményét ismertette. a borsodi járás 12 termelőszövetkezetében sok kis kollektíva közül nyolc brigád nyerte el a „szocialista” brigád címet. a brigádok gondosabb és jobb minőségű munkája több mint egymillió forint értékű termés- és termék-többletet eredményezett. a gazdasági haszon mellett az is értékes eredmény, hogy a brigádtagok egy része pedig szakmailag képezte magát. nagy istvánné kifejtette, hogy a kétségtelen eredmények ellenére is egyes termelőszövetkezeti vezetők lebecsülik a szocialista brigádmozgalmat, nem tulajdonítanak neki kellő jelentőséget, pedig nagyobb támogatás, ösztönzés esetén még hatékonyabban járulhatna hozzá a mezőgazdaság fejlődéséhez.

a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv./ h

18.50/a

MA

bkk. 1./ az országgyűlés... 41.folyt./s

ezután dr. belák sándor,

veszprém megye képviselője szólt fel. bevezetőben utalt arra, hogy egy évvel ezelőtt a parlamentben javaslatot tett a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére és a mezőgazdasági beruházások ilyen vonatkozású módosítására. most örömmel állapíthatom meg - folytatta -, hogy az ezévi költségvetés 39.000 szarvasmarha-férőhely építésére biztosít fedezetet, 14.000-rel többre, mint tavaly és a szarvasmarhatenyésztés összesen mintegy egymilliárd forint beruházást kap. ez igen lényeges kérdés megoldását viszi előbbre.

a képviselő ezután kitért a szarvasmarha és a tej felvásárlási árával kapcsolatos eddigi aránytalanságok mostani rendezésére. ennek szükségességét ma még egyesek vitatják, mert úgy vélik, hogy ezáltal a mezőgazdaság olyan jövedelemhez jut, amely nem illeti meg. a valóságban viszont az a helyzet, hogy a marhahizlalás és a tejtermelés az eddigi átvételi árakhoz képest szinte minden gazdaságban ráfizetéses volt, főként pedig azokban a rossz termőhelyi feltételekkel rendelkező szövetkezetekben, ahol, éppen természeti adottságaik folytán, a szarvasmarhatenyésztés a fő termelési ágazat. az új felvásárlási árak kétségtelenül kedvezően hatnak majd a belső fogyasztás és az export szempontjából egyaránt nagy népgazdasági jelentőségű szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére.

a hus és a tejtermékek fogyasztói árának emelésével kapcsolatban dr. belák sándor elmondotta: a közismert tényeken kívül indokolja ezt az is, hogy egy kilogramm fehérje termelési költsége az eddigi árakon számolva a tejben csupán 75 ft, a baromfi-husban 152, a sertéshusban 165, a marhahusban pedig 208 forint. a mi fogyasztói áraink tehát eddig nemcsak a világpiaci árakhoz, hanem ehhez képest is rendkívül aránytalanok voltak.

- az árrendezések után sokan felvetették, - folytatta a képviselő -, nem arra ösztönöz-e ez, hogy ezután kevesebb biológiailag értékes állati fehérjét fogyasszunk? erről szó sincs, mindössze fogyasztásunk szerkezetét kell némileg megváltoztatnunk, ha nem akarunk többet költeni az ételmezésre.

/folyt.köv./

m

18.55/a

- 42 -

PKA

bkk. 1./ az országgyűlés... 42.folyt./s

igen nagy lehetőségeink vannak még arra, hogy baromfi-husból és főleg tejből, - amelyeknek a fogyasztói ára nem emelkedik - többet fogyasszunk. ezzel kapcsolatban fel kell figyelni arra is, hogy míg évi 54 kilogrammos fejenkénti hús-fogyasztásunk világviszonylatban is magas, addig tejtermékekkel együtt számított évi 136 literes tejfogyasztásunkkal a 19 európai ország közül a 17. helyen állunk, s vannak országok, ahol a miénknél 3-4-szer több tejet fogyasztanak. természetesen nem azt akarom mondani, hogy a nehéz fizikai munkát végzők ezután a húst tejjel pótolják, de azt javaslom, hogy a literenként több mint 20 forintos bor, a 8 forintos sör és a 10 forintos bambi egy része helyett inkább igyunk 3 forintos tejet, s így sokkal egészségesebben és olcsóbban fogunk táplálkozni.

a képviselő rámutatott, hogy az új felvásárlási árak következtében tejtermelésünk feltétlenül növekedni fog, ezzel párhuzamosan azonban szükség van tejfeldolgozó iparunk gyorsabb ütemű fejlesztésére is, hogy elegendő mennyiségű higiénikusan készült és csomagolt friss tejjel és nagyobb választékú tejtermékkel elégíthessük ki a fogyasztók növekvő igényeit.

dr. belák sándor a továbbiakban a mezőgazdasági szakemberek társadalmi megbecsülésének, valamint a mezőgazdaság gépesítésének kérdéseivel foglalkozott, majd kitért néhány, veszprém megyében jelentkező, de országos jellegű problémára.

befejezésül dr. belák sándor a veszprém megyei ipari települések speciális lakásproblémájának megoldásához kért segítséget és olyan társadalmi összefogást sürgetett, amelynek keretében vállalatok, intézmények s maguk az érdekelt családok is hozzájárulhatnak egyszerű, olcsó lakások gyors felépítéséhez a tanácsok által biztosított, közművesített területen.

a költségvetést elfogadta.
dr. belák sándor felszólalása után szünet következett. az elnöki széket polyák jános foglalta el és bejelentette, hogy péter jános külügyminiszter következik szólásra.

/péter jános beszédét mai bkk. 2.-es számú parlamenti kiadásunkon közöljük./

ezután az elnök vendel zoltánné, zala megyei képviselőnek adta meg a szót.
/folyt.köv./

19.02/a

- 43 -

PKA

bkk. 1./ az országgyűlés... 43.folyt./s

vendel zoltánné

----- zala megyei képviselő a költségvetés egészéről szólva elmondotta : ez biztosítja népgazdaságunk tervezett, mérsékelt fejlődését, de tükrözi a takarékoság szigorú követelményét is, s egyensulya csak akkor biztosított, ha kiadási előirányzatait sehol sem lépjük túl. a továbbiakban arról beszélt, hogy választói körében, a tömegek részéről általános a vélemény : a „kis ügyek”, észszerűbb megoldásával, a helyi lehetőségek jobb kihasználásával a rendelkezésre álló korlátozott anyagi eszközökkel is gyorsabban haladhatnának előre. az ezzel kapcsolatos számos javaslat közül a képviselő néhányat ismertetett.

elmondotta, hogy zalaszentgróton hosszú idő óta kihasználatlanul áll egy volt szeszgyár épülete. gépei ugyan elavultak, de az épület jó állapotban van, bő vízzel, iparvágánnyal, s az esetleges fejlesztéshez szükséges területtel is rendelkezik. az ételmezésügyi minisztérium „tartalék-üzemként”, szerepelteti, pedig bizonyára jól megfelelne üdítő-ital- vagy konzerv üzemnek, esetleg egy nagyobb gyár részlegéként. mielőbbi hasznosítása mellett szól a gazdaságosság követelménye, hiszen végső soron egy új épület létrehozását lehetne így megtakarítani, de az is, hogy a községben és környékén, a termelőszövetkezetek munkaerősükségletét is belszámitva, jóval kevesebb a munkaalkalom, mint a munkaerő.

általános problémaként vetette fel a képviselő a régi épületek felújítását. az ezzel kapcsolatos pénzügyi jogszabályok ugyanis - mondotta - a helyi vezetők mérlegelési jogának hiánya miatt gyakran pazarlásra, az állam pénzének észszerűtlen felhasználására vezetnek. más esetekben egyes vezetők a jogszabályok kijátszására, pénzügyi szabálytalanságok elkövetésére kényszerülnek, hogy intézményeiket ha nem is szabályosan, de a leggazdaságosabb módon fejlesszék. ezeket a problémákat nagyrészt ki lehetne küszöbölni, ha a megyei és járási vezetők több önállóságot és nagyobb bizalmat kapnának a rendelkezésre bocsátott beruházási és felújítási hitelek gazdaságosságának megítélésében.

a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv./

m

19.10/a

- 44 -

bkk. 1./ az országgyűlés... 44.folyt./s

ezután az elnöklő polyák jános szünetet rendelt el.v

a következő felszólaló, sipos péter

----- zala megyei képviselő bevezetőben méltatta az mszmp kb 1964 decemberi határozatának végrehajtása során elért eredményeket, majd hangsúlyozta : a jelenlegi ár- és bérügyi intézkedések, ezen belül az egyes mezőgazdasági termékek felvásárlási árának felemelése kedvezően hat majd a mezőgazdaság fejlődésére. ezután néhány olyan problémáról szólt, amelyek megoldása ugyancsak szükséges a mezőgazdaság gyorsabb ütemű fejlődéséhez.

a termelőszövetkezeti tagság kor-összetétele zala megyében is igen rossz : az általános életkor 58-60 év. ez ugyan nyilvánvalóan alacsonyabb lesz majd a falusi fiatalok elvándorlásának várható csökkenésével, de a közös gazdaságok nagy részében fennálló munkaerő - hiányt még így is csak a gépesítés erőteljesebb fejlesztésével lehet ellensúlyozni. különösen szükség volna korszerű munkagépekre, például olyanokra, amelyekkel a talajerő - utánpótlás számára annyira fontos szervezetrágyát a mostaninál jobban, hatékonyabban tudnák hasznosítani. a többnyire kisebb zala megyei szövetkezetek mindegyikében ugyan nem fizetődne még ki ezek a gépek, több szövetkezet azonban közösen vásárolhatna és használhatna ilyeneket. a gépesítésnek még ma is nagy problémája - mondotta a képviselő - a pótalkatrész-ellátás. gyakran előfordul, hogy 80-100 forintos alkatrész hiánya miatt az erő - vagy munkagépek a legnagyobb dologidőben hosszú hetekre kiesnek a munkából - s ez nemcsak zala megyében, hanem országszerte így van. a képviselő kérte az illetékeseket, hogy a szakminisztériumok útján fordítsanak az eddiginél nagyobb gondot a mezőgazdasági pótalkatrész-ellátás zavartalan biztosítására.

sipos péter több segítséget kért a földművelésügyi minisztériumtól a termelőszövetkezetekben működő szakkörök részére is. mint elmondotta : ezek a szakkörök saját kísérleteikkel, vizsgálataikkal állapítják meg, hogy szövetkezetük helyi adottságainak milyen növényfélék és fajták, milyen termelési technikai módszerek felelnek meg a legjobban, s így munkájuk nagyban hozzájárul a gazdálkodás jövedelmezőségének növeléséhez.

a képviselő a költségvetéssel egyetértett és azt elfogadta.

/folyt.köv.

19.50/a

- 45 -

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés... 45. folyt./ gy

czéh józsef

pest megyei képviselő szóvá tette, hogy a második öt éves terv időszakában 127 000 hold helyett csak 105 000 holdon, az előirányzatnál mintegy 17 százalékkal kisebb területen telepítettek gyümölcsöszt. részletesen elemezte az elmaradás okait, s felrótta az illetékeseknek, hogy nem gondoskodtak elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű szaporítóanyagról. beszámolt arról, hogy ugyanakkor a szőlőtelepítések mértéke 1 500 holddal haladta meg a tervezettet. a falvak népe tehát teljesítette feladatát, - mondotta, - majd így folytatta: - sokat levon azonban az eredmény értékéből, hogy mintegy 20 000 holdon nincs táborrendezés, tehát a művelés és a gondozás csaknem lehetetlen. a forgalomba hozott betontámok ugyanis drágák, csaknem kétszer annyiba kerülnek, mint néhány évvel ezelőtt, ugyanakkor nincs lehetőség arra, hogy a közös gazdaságok maguk gondoskodjanak előállításukról. mindennek tetejébe korszerűtlenek is a hazánkban gyártott betontámok, a külföldről kapott mintapéldányok sokkal könnyebbek, kisebb keresztmetszetűek, mégsem alkalmazzák őket, mert a szakemberek véleménye szerint legalább két éves kísérletsorozatra van szükség ahhoz, hogy beigazolódjék: nálunk is megállják helyüket. érthetetlen az aggályoskodás, mert, ha csehszlovákiában és jugoszláviában bevált az új, miért mondana csődöt éppen nálunk? - tette fel a kérdést a képviselő.

a továbbiakban arról beszélt, hogy mivel az ország gyümölcsfáinak mintegy 70 százaléka a kiskertekben és a szórvány-gyümölcsösökben terem, ezért sokszorosan indokolt, hogy nagyobb gondot fordítsunk ezek védelmére, a kártevők irtására és a kiöregedett, elpusztult fák pótlására. ehhez azonban megfelelő mennyiségű növényvédőszer és kigép kellene, s az is megoldásra váró feladat, hogy a kiskert-tulajdonosok elsajátítsák a gyümölcsstermesztéshez szükséges tudnivalókat.

a képviselő a költségvetés tervezetét elfogadta.

/folyt. köv./

20.55/a

- 46 -

- parlament -

bkk 1./ az országgyűlés..... 46. folyt./ gy

kántor lajosné

borsod megyei képviselő a településfejlesztés fontos előfeltételének, a közművesítésnek a helyzetét elemezve országos és ezen belül borsodi gondokat érintett. elmondta, hogy a felszabadulás óta 1965-ig bezárólag szembetűnő eredmények születtek a víz- és csatornamű-hálózat kiépítésében; jelenleg 64 városunk közül 56 városban van közműves vízellátás és körülbelül 750 község vízellátása megnyugtatónak mondható. az össz-lakosságnak ez idő szerint 40 százaléka kap ivóvizet közműhálózatból, az ország különböző vidékein azonban távolról sem azonos a helyzet, ennél még súlyosabb gondokat jelent, hogy akár mennyit is terebélyesedett a víz- és csatornaművek rendszere - mégsem bővült megfelelő arányban a településhálózattal, az ipari és mezőgazdasági létesítmények szaporodásával. nagy fontosságú tehát, hogy a vízellátás közművesítését és a csatornázást a jövőben hatékonyabban felkarolják, már csak azért is, mert az ipar és a mezőgazdaság további fejlesztésén túl a következő időszakban jelentős lakásépítési programot valósítunk meg, amely feltételezi új közintézmények, kórházak, iskolák, bölcsődék építését is. országos viszonylatban a településhálózat közműves vízellátásának arányát a mostani 40 százalékról 1980-ig 74 százalékra kívánjuk javítani. e cél eléréséhez körülbelül 6,5 milliárd forint beruházási összeg szükséges.

lesz tennivaló bőven a szennyvittisztítás terén is, hiszen e vonatkozásban nagy az elmaradás.

a továbbiakban a felszólaló a borsod megyei településfejlesztés több részletét ismertette, majd befejezésül a költségvetés törvényjavaslatát elfogadta.

/folyt. köv/

21.00/a

- 47 -

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés... 47. folyt. / gy

az országgyűlés pénteki tanácskozását az elnök Pólyák János zárta be. az 1966. évi állami költségvetés vitáját szombat délelőtt 10 órai kezdettel folytatják.

javitások a bkk. 1. sz. parlamenti tudósításra

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 12. folyt. / utolsó bekezdésének 5. sora helyesen a következő:

.... 800 új kiskereskedelmi üzlet, mintegy 5 000 kórházi és 18 000 óvodai és napközi....

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 25. folyt. / 1. bekezdésében a felszólaló képviselő neve helyesen:

B a s k a y tóth Bertalan

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 33. folyt. / 2. bekezdésének 6. sorában a mozi neve helyesen:

K ő b á n y a

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 38. folyt. / 1. bekezdésének 7. sora a következőképpen hangzik:

együttesen kell mérlegelni a terv minden...

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 39. folyt. / 1. bekezdésének alulról számított 3. és 4. sora helyesen a következő:

Jánosnázán, Vépen, Körmenyén, Óriszentpéteren és Oladon új oktatási intézmények nyitották kaput.

ugyancsak a 39. folyt. 3. bekezdésének 6. sora helyesen a következő:

emellett a helyes keverési arányokra...

/folyt. köv.

21.05/a

- 48 -

Me

- parlament -

bkk. 1. / az országgyűlés... 48. folyt. / gy

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 40. folyt. / 4. bekezdésének 3. sorában a eljárás neve helyesen:

m i s k o l c i eljárás

ugyancsak a 40. folyt. 4. bekezdésének alulról számított 7. sora után a következőt kérjük beírni:

...a brigádtagok egy része közben elvégezte az általános iskola VII. VIII. osztályát, másik része pedig szakmailag

a bkk. 1. sz. hír / az országgyűlés... 42. folyt. / 1. bekezdésének 4. sora helyesen a következő:

... hogy míg évi 52 kilogrammos fejenkénti huszfogyasztásunk...

ugyanezen bekezdés 6. sora után a következőt kérjük beírni:

tejfogyasztásunkkal a 19 jelentősebb európai szarvasmarhatenyésző ország közül a 17. helyen....

ugyancsak a 42. folyt. 5. bekezdésének 1. sora helyesen a következő:

Dr. Belák Sándor felszólalása után szünet következett. ez után az elnöki széket Pólyák János....

/mti/

...

21.10/a

- 49 -

Me

- parlament -

bkk. 2. péter jános felszólalása

gy/bs

1966. január 28.

tisztelt országgyűlés!

Éppen most, a jelenlegi nemzetközi helyzetben különösen indokolt, hogy az országgyűlés ennél a sajtóságotan belpolitikai vitánál, a költségvetés tárgyalásánál nagy figyelmet fordítson a nemzetközi viszonyok alakulására is.

az egész eddigi vita főként belpolitikai viszonyainkkal foglalkozott, természetesen néhány utalással a nemzetközi helyzetre is. szükséges azonban éppen népgazdaságunk életével foglalkozó parlamenti vitánk során a nemzetközi viszonyokat is felmérni.

itt élve európa közepén, a múlt évszázadok során oly sok nemzetközi összeütközés tüzhelyén a magyar nép különösen éredekelt a nemzetközi feszültség békés, tárgyalásos rendezésében, a nemzetközi béke és biztonság kérdéseiben.

emellett magyarország gazdasági élete egyébként is különlegesen érzékeny a nemzetközi viszonyok változásai iránt. népgazdaságunk életében nagy szerepet tölt be a külkereskedelem, nemzeti jövedelmünk harmincöt százaléká a külkereskedelemmel realizálódik. a most tárgyalás alatt levő költségvetés, ezzel együtt gazdasági életünk irányítási, mozgatósi módszereinek átszervezésére irányuló intézkedéseink, határozataink mind arra irányulnak, hogy a hullámzó nemzetközi viszonyok között, a feszültségek váltakozó növekedése és enyhülése közepette stabilitást, egyenletes és rendszeres fejlődést biztosítsanak gazdasági, kulturális és politikai életünknek, az általános életszínvonal emelkedésének.

szoros összefüggés van tehát bel- és külpolitikánk között, a magyar népköztársaság képviselőinek tevékenysége az időszerű, konkrét nemzetközi vitás kérdések kedvező megoldása érdekében az utóbbi időben növekedett és talán hatékonyságuk sem jelentéktelen. a mi ilyen tevékenységünkről az aktuális kérdésekben - amelyeken végeredményben a jelenlegi nemzetközi sorsa dől el - részben okkal, részben oktalánul, híreszteléseket is terjesztenek a nemzetközi sajtóban.

/folyt. köv./

21.23/a

- 50 -

Wc

- parlament -

bkk. 2. / péter jános...1. folyt./ gy

külpolitikai hatékonyságunk növekedésének magyarázata gazdasági és társadalmi eredményeinkben, végeredményben belpolitikánkban található, abban található, hogy a szocialista világrendszerhez tartozunk és abban, hogy ezt a korszakalkotó átrendeződést összes megrázkódtatásaival az emberiség maximumára irányuló törekvésben s a problémák megvitatásának szabad légkörével éljük át. ilyen egészséges belpolitikai viszonyok nélkül nem lehetne olyan hatékony külpolitikai tevékenységben élnünk, mint amilyenrel résztveszünk - annak ellenére, hogy kicsiny ország vagyunk, a nemzetközi aréna valódi gladiátoraihoz mérten - a nemzetközi események alakításában.

országgyűlésünk most, a második ötéves terv befejezésének és a harmadik ötéves terv kezdetének a határmezsgyéjén ülészik, a dolgozók becsületes helytállását tükrözik az eredmények és ezt igénylik a tervek, ugyanakkor a nemzetközi helyzetnek is szerepe volt abban, hogy a második ötéves tervet - vagyis életünk legutóbbi öt évét - nem rossz eredményekkel zárjuk. ha a mögöttünk levő öt-nyolc-tíz év alatt nem változott volna meg alapjaiban a nemzetközi erők viszonya a szocialista világrendszer javára és nem bővültek volna gazdasági kapcsolataink, akkor második ötéves tervünket sokkal kedvezőtlenebb adatokkal kellene most zárunk és harmadik ötéves tervünk hajnala sokkal borúsabb lenne.

hogyan lehet valóban szabatosan meghatározni a jelenlegi nemzetközi helyzet fő jellegzetességeit a háború és béke, a szocializmus és kapitalizmus, a függetlenség és gyarmati sors, a szabad emberi élet és embertelen elnyomás erőviszonyai érzékelésével?

a nemzetközi helyzet jellemzésére ma ilyen kifejezéseket alkalmaznak - érdekes módon egyöntetűen keleten és nyugaton, a szocializmus és imperializmus fővárosaiban egyaránt -: bonyolult, feszült, kiélesedett, kiszámíthatatlan veszélyekkel terhes. a jelzők különböző minősítő árnyalatai mögött különleges jelentőségű az, hogy ma a sáncárkok, barrikádok, a szembenálló erők frontja mindkét oldalon, tehát a szocialista világrendszer és az imperialisták fellegváraiban azonos szóhasználattal jellemzik a nemzetközi viszonyokat.

21.27/a

- 51 -

/folyt.köv./

Wc

- parlament -

bkk. 2. / péter jános... 2. folyt./ gy

az utóbbi időkben valóban nőtt a nemzetközi feszültség, de úgy, hogy az imperializmus agresszióinak korlátok között tartására alkalmas erők is bebizonyították rendíthetlenségüket, vagyis: fokozódott ugyan az utóbbi időben az imperialisták és gyarmatosítók agresszív tevékenysége, de ez az agresszív akciók sorozata a szocialista világrendszer és a gyarmati sorból felszabadult új országok megdönthetetlen erejébe ütközik.

ha összehasonlítjuk az imperialisták mai agresszióit a korábbiakkal, tehát mondjuk például a vietnami konfliktust a koreai háborúval, a berlini válsággal, a szuezi intervencióval, az indokínai háborúval, a karib-tengeri válsággal, akkor azt kell mondanunk, hogy ma is feszült ugyan a nemzetközi helyzet, de másként, mint korábban a hasonlóan válságos időszakokban. valóban a harmadik világháború küszöbén ültünk a koreai háború időszakában, majd 1956-ban a szuezi válság és az akkori magyarországi események idején, s a termonukleáris háború közvetlen veszélyének árnyékai alatt voltunk a karib-tengeri válság izgalmas óráiban.

az imperialista hatalmak agresszivitása egyre gyengülő hatalmi helyzetből ismétlődik meg újra és újra, viszont az anti-imperialista front egyre növekvő erővel válaszol ezekre a támadásokra.

most, az új év alkalmával, amikor az ember általában újra szemügyre veszi a múltat és kémleli a jövőt, kádár elvtársnak egy interjú során azt a kérdést is feladták, hogy valóban magukhoz ragadták-e az imperialisták az utóbbi időben a kezdeményezést. kádár elvtárs a kérdésre úgy felelt, hogy: az imperialisták nem ragadták magukhoz a kezdeményezést, agresszív cselekedeteik sokkal inkább a szorongatott kalandor hazardőr lépéseire emlékeztetnek.

a mai nemzetközi helyzetnek központi kérdése az egyesült államok délkelet-ázsiai agressziója és minden jószándéku nemzetközi összefogásnak az ma a fő feladata, hogy ezt az agressziót megfékezze.

/folyt. köv./

21.33/a

- 52 -

- parlament -

bkk. 2. / péter jános...3. folyt./ gy

a magyar népköztársaság minden lehetőségét felhasználja, hogy a többi szocialista országgal és minden haladó erővel együttműködve mind a három fronton támogassa a vietnami népet az egyesült államok agressziója ellen.

az egyik front a vietnami demokratikus köztársaság védelme. a múlt év februárjában - amikor az egyesült államok megkezdte a vietnami demokratikus köztársaság bombázását - a vietnami katonai konfliktus minőségi tekintetben új szakaszba lépett. a bombázások jelenlegi szüneteltetését tehát nem lehet úgy tekinteni, mintha a két hadban álló fél egyikének olyan engedménye lenne, amelyre a másik félnek valami hasonló arányú engedménnyel kellene válaszolni. a szovjetunióval és más, a vietnami demokratikus köztársaság katonai megsegítésére kész többi szocialista országgal együttműködve a magyar népköztársaság minden segítséget megad a vietnami demokratikus köztársaságnak, amellyel függetlenségét védeni tudja.

a másik front: a dél-vietnami felszabadító harc. az 1954. évi genfi megállapodásokat - mint ezt történelmi dokumentumok is mutatják - az amerikai egyesült államok már 1954-ben, az egyezmények aláírásakor sem ismerte el. az egyesült államok dél-vietnami intervenciója tulajdonképpen már akkor elkezdődött és azóta megszakítás nélkül tart. a magyar népköztársaság a világ minden haladó erejével együttműködve követeli, hogy a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front követelése megvalósuljanak.

a harmadik front: a politika és diplomácia frontja. kormányunk azért munkálkodik, hogy a vietnami nép minél kevesebb vérdrozzal s az általános nemzetközi helyzet minél kisebb veszélyei között érje el a vietnami demokratikus köztársaság négy pontban, s a dél-vietnami felszabadítási front öt pontban foglalt programjainak megvalósítását. a vietnami nép nincs egyedül. jogainak érvényesüléséért, szabad és békés életének megteremtéséért vívott harcában együtt van vele az egész emberiség boldog jövőjéért küzdő minden haladó erő Európában, Ázsiában, Afrikában és Amerikában egyaránt.

/folyt. köv./

21.40/a

- 53 -

bkk. 2. / péter jános...4. folyt./ gy

az egyesült államok mostani javaslataival kapcsolatban nagy vita folyik a nemzetközi életben, hogy ezekben vannak-e őszinte elemek, vagy az új támadások indokolását szolgálják. mi természetesen nem tudunk a szavak mögé látni. a cselekedetek mindenesetre a gyanakvást táplálják. így ezt táplálja a látványos diplomáciai utazások sorozata s a bombatámadások felújításával való fenyegetés. diplomáciai akciókat nem szokás nagydobra venni. egyébként is éppen a béketárgyalásra tett javaslatok idején a korábbinál még gyorsabb ütemben növelték a hadi erőt dél-vietnamban. az egyesült államok javaslatainak az őszinteségét senki más nem bizonyíthatja, mint az egyesült államok maga: azzal, hogy a vdk elleni bombázás tervét fenntartás és feltétel nélkül eljti, és azzal, hogy a csapatok visszavonására vonatkozó javaslatainak megfelelő intézkedéseket tesz.

mi a magyarázata annak, hogy az imperialista erők éppen most sorozatos agressziókat kezdeményeztek ázsziában, afrikában, latin-amerikában a szocialista országok, a gyarmati sorból felemelkedő harmadik világ országai, a haladó mozgalmak ellen? annak, hogy az agressziók sorozata ránk meglepetésszerűen hat, van szubjektív magyarázata is. olyan nagy győzelmeit éltük át a szocialista és antikolonialista erőknek a múlt évek során, hogy az imperialista és kolonialista erők legutóbbi támadásai meglepetésszerűen hatnak ránk.

a jelenlegi helyzetnek vannak ennél objektivebb meghatározói is. egyrészt figyelembe kell venni azt, hogy a második világháború óta a haladó erők, történelmi tekintetben nagyon rövid idő alatt, a földkerekség egész felületén elemi erővel feltörve, létrehozták a szocialista világrendszert s lényegében teljesen felszámolták a klasszikus értelemben vett gyarmati birodalmakat. a haladó erők az egész világon azt mérlegelik, hogyan kell értékelni az elért történelmi jelentőségű vívmányokat és hogyan kell előretörni a szocializmus és béke nagy terveinek megvalósítása felé, viszonylag békés feltételek között. bizonyos tekintetben ennek a mérlegelésnek a keretei közé tartoznak a kommunista és munkáspártok soraiban folyó viták is. ezt a helyzetet vélik alkalmasnak az imperialista körök támadásaik fokozására.

/folyt. köv./

21.50/a

- 54 -

bkk. 2. / péter jános...5. folyt./ gy

a jelenlegi helyzetnek másik jellegzetessége az, hogy az imperialista és nemzetközi reakciós erők elszórtan, sokfelé s új módszerekkel támadnak. az elszórtan, sokfelé bekövetkezett mostani támadások magyarázata abban van, hogy a földkerekség nagy felületére terjed ki az erőknek az a rendszere, amely ellen az imperialista támadás folyik. a szocialista tábor országai, a harmadik világ országaival együtt - latin-amerikát is figyelembe véve - a földkerekség lakosságának és felületének túlnyomó többségét foglalják magukba. amíg egyetlen szocialista hatalom volt: a szovjetunió, addig az imperialisták támadási tervei arra koncentráltak, a szocialista tábor országainak kialakulása idején a támadási tervek ezeket fogták körül. a gyarmati rendszer bomlásának folyamatában oda összpontosították támadásukat, ahol a gyarmati rendszer a legnagyobb veszélyben volt. ma - a szocialista világrendszer kialakulása és a gyarmati hatalmak régi rendszerének felbomlása után -, amikor a harmadik világ országai a gyarmati rendszer maradványainak felszámolásáért s a neokolonializmus manőverei ellen egyre aktívabban küzdenek, az imperializmus kénytelen sokfelé, szétszórtan: ázsziától latin-amerikáig, hol itt, hol ott támadni.

a szocialista tábor európai országai ellen is újfajta módszerekkel kísérleteznek, - ez is az erőviszonyoknak számunkra kedvező változását tükrözi. 10-15 évvel ezelőtt még a nyílt háborús fenyegetéssel és az u.n. visszagöngyölítés programjával készültek a szocialista rendszer felszámolására, majd ellenforradalmak szervezését tekintették fő módszerüknek. most, az erőviszonyok nagyarányú megváltozása után az u.n. fellazítás hosszútávú aknamunkáival szeretnék a szocialista országokat egymástól eltávolítani és belső rendszerüket erőtlenné, amiként kudarcot vallottak korábbi módszereikkel, éppen úgy vereséget szenvednek ezek a terveik is.

a magyar népköztársaság kormánya a jelenlegi nemzetközi helyzetben, a magyar nép alkotó életének szolgálatában arra törekszik külpolitikai tevékenységével, hogy résztvegyen minden olyan erőfeszítésben, amely mélyíti a szocialista országok együttműködését, gazdagítja az ugynevezett harmadik világ fejlődő országaival a szocialista országok kapcsolatait, az imperializmus agresszióinak megfékezésére, a neokolonializmus veszélyeinek elhárítására s ugyanakkor a békés egymás mellett élés politikájának érvényesítéséért küzdve fejleszteni igyekszik gazdasági, kulturális és államközi kapcsolatait a fejlett kapitalista országokkal is.

/folyt. köv./

21.58/a

- 55 -

bkk. 2. / péter jános...6. folyt./ gy

a jelenlegi nemzetközi helyzet tendenciáit, az erőviszonyok alakulását érdekesen lehet szemléltetni az egyesült nemzetek szervezetének legutóbbi eseményein. pár héttel ezelőtt ért véget az egyesült nemzetek szervezetének jubileumi, 20. közgyűlése. 5-6 évvel ezelőtt: 1959-ben 1960-ban, amikor szovjet kezdeményezésre az általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslat s a gazdasági rendszer teljes felszámolását követelő deklaráció napirendre került, joggal fel lehetett tételni, hogy a jubileumi közgyűlés jelentős, új lépésekkel viszi előbbre a haladó erők, a nemzetközi együttműködés, a béke és biztonság ügyét. időközben azonban a nyugati hatalmak egy csoportja - megriadva az egyesült nemzetek tagországai antiimperialista és antikolonialista többségének erejétől - különböző manőverekkel az egyik közgyűlési időszakot majdnem teljesen megbénította, a normális tevékenység kialakulását megakadályozta és a 20. közgyűlés megtartását csak az tette lehetővé, hogy a tagállamok többségének közös fellépése ezeket a nyugati hatalmakat visszavonulásra kényszerítette.

a szocialista tagállamok és az u.n. harmadik világ országai közös fellépése megmentette az egyesült nemzetek szervezetét és világossá tette, hogy a jelenlegi nemzetközi viszonyok között szükség van erre a nemzetközi szervezetre a háborus veszélyek csökkentése, a nemzetközi együttműködés fokozása érdekében - azzal a perspektívával, hogy a szocialista és általában a haladó erők programjának érvényesítésével, az általános és teljes leszerelésért küzdve, a háborus veszélyek okai végérvényes felszámolásának a fóruma legyen.

az ensz tagállamok többségének fellépése elérte ugyan, hogy a 20. közgyűlés alapszabályszerűen és normálisan működjék, de a nyugati hatalmak egy csoportjának az ensz szervezete ellen irányult aknamunkái s az imperialista hatalmak jelenlegi agressziói következtében nem foglalkozhatott a közgyűlés minden olyan kérdéssel, amely a jelenlegi helyzet lényeges javítása szempontjából szükséges lett volna, s határozatai csak szerény hozzájárulást jelentettek a nemzetközi helyzet javításához.

/folyt. köv./

22.05/a

- 56 -

bkk. 2. / péter jános...7. folyt. / gy

a szocialista tábor országai következetes munkával s a fejlődő országok képviselőivel együttműködve igyekeztek javítani a közgyűlés eredményeit. így születtek olyan határozatok, amelyek a gyarmatosítás és a neokolonializmus minden formájának megszüntetésére irányulnak; tervbe veszik olyan leszerelési világkonferencia létrehozását, amelyen azok az államok is résztvesznek, amelyek nem tagjai az ensz-nek; megállapították az atomfegyverek elterjesztésének megakadályozására irányuló fejlődés alapelveit; elítélték az államok belügyeibe való külső beavatkozások kísérleteit; s a közgyűlési megnyilatkozások túlnyomó többsége éles bírálatban részesítette az imperialista agresszorokat.

népköztársaságunk küldöttsége, külpolitikánk alapelveinek megfelelően, tevékenyen vett részt a közgyűlés munkáiban. javaslatainkat kellő figyelem kísérte és azok sok kedvező visszhangot kaptak. nemcsak a magyar népköztársaság, hanem a szocialista országok általános nemzetközi tevékenysége szempontjából is jelentős, hogy ezen a közgyűlésen a legfontosabb bizottság elnöki tisztét a magyar népköztársaság állandó ensz-képviselője látta el. ilyen jelentős tisztséget az egyesült nemzetek szervezetében szocialista delegátus 1946 óta nem töltött be.

az egyesült nemzetek szervezete a világtörténelem első olyan államközi szövetségi rendszere, amely alapelvei szerint valóban egyetemességre, a földkerekség minden népének felelősségére törekszik. az ősrégi városállamok hullámzó kapcsolataitól kezdve, minden államközi szervezet és szövetség csak a népek és államok kisebb vagy nagyobb szekcióját foglalta magában. így volt ez a római birodalomtól a szentszövetségen, a kisantanton és nagyantanton át a népszövetségig. az antifasiszta koalíció világtörténelmi győzelme, amelyért a legnagyobb áldozatokat a szovjetunió hozta, ez teremtett olyan nemzetközi helyzetet, amelyben reális lehetőséggé vált a földkerekség minden népének magában foglalására törekvő nemzetközi szervezet létrehozása.

az egyesült nemzetek szervezetének alapokmányát ennek megfelelően szerkesztették meg, de már a new yorki ensz-székház építésénél elszámították magukat a szervezet akkori urai.

/folyt. köv./

22.10/a

- 57 -

- parlament -

bkk. 2. / péter jános... 8. folyt./ gy

ma már 56 országról több mint kétszeresére nőtt a tagországok száma. az ensz jellegzetes üvegpalotájának építői el sem tudtak volna képzelni ennyi országot a föld kerekességén. ugyanis még a második világháború végén is gyarmatbirodalmakban gondolkodtak. ennek következtében ma már a közgyűlési ülésteremben a tagországok asztalainál a delegációk teljes létszámában el sem férnek. az országok számát tekintve már valóban nem sok ország képviselése hiányzik az egyesült nemzetek szervezetéből.

a szervezet további sorsa a nemzetközi helyzet alakulásától függ. az egyesült nemzetek szervezetének válsága ugyanis egyáltalán nem oldódott meg. annak ellenére, hogy a múlt közgyűlés viszonylag normálisan működött, a felszín alá húzódtott válság bármely pillanatban a felszínre törhet és az egész szervezetet felbomlaszthatja. az ensz a második világháború végén úgy jött létre, hogy az antifasiszta szövetség különböző társadalmi rendszerben élő győztes hatalmai szövetkeztek egymással az új háborús veszélyek kiküszöbölésé és a népek jószomszédi viszonyának ápolása érdekében. ennek az alapelvnek az elfogadására kell az imperialista hatalmakat rákényszeríteni: a normális nemzetközi érintkezésre, az ensz alapokmányának tiszteletben tartására nemzetközi tevékenységeik során. emellett el kell érni, hogy az ensz biztonsági tanácsában döntő jogokat élvező, s az ensz sorsáért, a nemzetközi helyzet alakulásáért nagy felelősséget hordozó öt állandó tagsággal rendelkező nagyhatalom sorában a kínai népköztársaság elfoglalja jogos helyét. az öt, atomfegyverrel rendelkező hatalom és a többi, különböző rendszerű ország együttműködése tud olyan nemzetközi helyzetet létrehozni, amelyben hatékonyan működhet az egyesült nemzetek szervezete a nemzetközi béke és biztonság javára.

tegnap, január 27-én kezdte meg ismét működését a genfi 18-hatalmi leszerelési bizottság. a szembenálló frontok állásfoglalásai néhány pontjának tisztázásán kívül, ülésezései végtelen sorozatával eddig semmiféle lényeges eredményt nem ért el ez a bizottság. az imperialista hatalmak jelenlegi agresszióik leplezésére használják a bizottságot is. javaslataik általában komolytalanok és azt a célt szolgálják, hogy eltereljék a figyelmet a fegyverkezési verseny szítására irányuló akcióikról.

/folyt. köv./

22.17/a

- 58 -

- parlament -

bkk. 2. / péter jános... 9. folyt./ gy

mind a 18-hatalmi konferencia, mind az ensz közgyűlés 20. ülészakán megtervezett leszerelési világkonferencia csak abban az esetben egyengetheti az utat az általános és teljes leszerelés felé, ha az ensz alapokmányában előírt együttműködést és közös felelősségvállalást sikerül megteremteni a különböző rendszerű nagyhatalmak között.

a szocialista országok részvétele és hatékonysága a nemzetközi életben - mindenféle vita és meghasonlás ellenére - nőttön nő. éppen ma, a megtévesztő és sokszor megzavaró negatív látszatokkal szemben annak a tételnek az érvényességét, és egyre növekvő erejét érvényességét láthatjuk igazolva, amelyet az 1960. évi moszkvai nyilatkozat így fogalmazott meg: „a szocialista világszisztem a történelmi események meghatározó tényezőjévé válik,..

a világtörténelemben példátlan az a gazdasági fejlődés, amelyet a szocialista országok a szocialista rendszer építésének kezdete óta elértek. mostanában szokás beszélni egyik-másik nyugati országgal kapcsolatban prosperitásról. nem egyszerűen prosperitásról, hanem nemzedékek és évszázadok elmaradottságát felszámoló példátlan fejlődésnek kell nevezni azt, ami a szocialista országokban végbemegy - mindenféle zavar, nehézség és hullámlás ellenére.

szeretnék néhány szemléletes számadattal izelítőt adni abból, hogy az európai szocialista országok régi helyzetükhöz és a nyugat-európai országokhoz viszonyítva, éppen a szocialista társadalmi viszonyok következtében, milyen fejlődést értek el.

a kelet-európai szocialista országok a világ össz-ipari termelésének ma közel egyharmadát, mintegy 33 százalékát adják. tizenöt évvel ezelőtt viszont 33 százalék helyett csak 18 százalék volt a kelet-európai országok termelésének részaránya a világ össz-ipari termelésében. a nemzeti jövedelem a kelet-európai szocialista országokban 15 év alatt 217 százalékkal emelkedett; a nyugat-európai országokban ez az emelkedés 217-tel szemben: 119 százalék, az amerikai egyesült államokban pedig 56 százalék.

/folyt. köv./

22.20/a

- 59 -

bkk. 2. / péter jános...10. folyt./ gy

1960 és 1964 között a kelet-európai szocialista országok ipari termelése 37 százalékkal emelkedett; a fejlett kapitalista országoké / az egyesült államokkal és a gyorsabban fejlődő japánnal együtt / viszont csak 25 százalékkal nőtt.

a szocialista országoknak különösen nagy gondot kell fordítaniuk egymáshoz fűződő gazdasági kapcsolataikra, erre a mi kormányunk nagymértékben figyel. minden új-meg-új, természetes és váratlan akadály ellenére a kgst-hez tartozó országok egymáshoz fűződő külkereskedelmi forgalma általában nőttön nő, a legtöbb esetben nagyobb mértékben, mint a más országokhoz fűződő külkereskedelmi kapcsolatok növekedésének üteme. az elmúlt négy év alatt magyarország külkereskedelmi forgalma 54 százalékkal nőtt általában. ugyanezen idő alatt magyarország külkereskedelmi forgalma a kgst országokkal 60 százalékkal növekedett.

a szocialista országok gazdasági és politikai együttműködése fejlesztésének szolgálatában megnövekedett az utóbbi időben az állami és pártvezetők kölcsönös látogatásainak gyakorisága. ezeknek a látogatásoknak a jellege mostanában sokat változott, külsőségeiben kevésbé látványos, sokkal egyszerűbbé lett. az eszmecserék és a megállapodások hatékonysága viszont megnőtt.

ebben a vonatkozásban mind pártunk központi bizottságának, mind kormányunknak a nemzetközi tárgyalásait figyelembe kell venni, mert ezek egyaránt szerves részei népköztársaságunk külpolitikai tevékenységének. a részletekre kiterjedő teljesség igénye nélkül a távol-kelettel kezdem.

pártdelegációnk fock elvtárs vezetésével a múlt év őszen vietnamban és koreában járt, közben pekinget is érintette. ez a látogatás kölcsönös megértés, a közös akciók ügyét szolgálta s kezdetévé lett vezető testületek és vezető személyek kölcsönös látogatásainak. ezt megelőzően, a koreai népi demokratikus köztársaság külügyminiszterének vendégeként én is töltöttem néhány napot koreában. a hasznos véleménycserék kedvező külpolitikai együttműködés lehetőségeit ígértek több vonatkozásban.

/folyt. köv./

22.30/a

- 60 -

bkk. 2. / péter jános...11. folyt./ gy

a párt- és kormánydelegáció mongóliai látogatása idején kádár elvtárs vezetésével barátsági és együttműködési szerződést kötünk létre országaink között s fokoztuk együttműködésünket a nemzetközi munkásmozgalom egységének és a szocialista országok kapcsolatainak munkálása terén. a szovjetunió, bulgária, csehszlovákia, kuba, lengyelország, a német demokratikus köztársaság, románia és jugoszlávia vezetőivel a magyar népköztársaság állami és pártvezetői az utóbbi hónapok során több ízben is találkoztak; hasonló találkozások előkészítése folyik több ilyen viszonylatban a mostani évre is.

a szocialista országok viszonylatában az a kormány legfőbb külpolitikai törekvése, hogy mind a kgst-én és a varsói szerződésen belül, mind azon kívül minden lehetőséget felhasználjon a szocialista országok együttműködésének javítására és fokozására; a népek nagy nemzetközi érdeke fűződik a szocialista országok egységéhez és együttműködéséhez, ennek az egységnek az erősödése fegyelmezően hat az imperialista agresszív körökre, fékezi a neokolonialista manővereket, mindezzel javítja a nemzetközi légkört, kedvező feltételeket teremt a szocializmus, a haladás és a béke erőinek érvényesítésére. ennek a fordítottja viszont, vagyis az egység megbomlása, az ellentétek fokozódása agressziókra, kolonialista és neokolonialista kalandokra bátorítja az imperialista hatalmakat, a nemzetközi reakció erőt, felbátorítja a béke és haladás ellenségeit a nemzetközi légkör mérgezésére, a hidegháborús légkör szítására. a magyar népköztársaság saját érdekei és általában a nemzetközi helyzet javítása szolgálatában a hazafiság és a proletár internacionalizmus elveinek helyes alkalmazásával, kezdeményezésekre is törekedve támogat minden olyan törekvést, amely a szocialista országok együttműködésének erősítését szolgálja.

22.32/a

- 61 -

/folyt. köv./

- parlament -

bkk. 2. / péter-jános...12. folyt. / gy

teljesen újszerű történelmi tapasztalat az emberiség számára a gyarmati sorból felszabadult országok megjelenése a történelem színpadán, új minőségben, a nemzetközi politikai, gazdasági, diplomáciai élet alakításának cselekvő részeseiként. Ön-magában mindegyiknek más-más a belpolitikai helyzete, a kül-politikai szerepe. a fejlődés, a társadalmi átalakulás különböző fokain állnak, változatos és széles skálát mutatva. a függőség és függetlenség különböző arányú keveredésének széles variációs-sorozatában élnek. nkrumah, a ghanai köztársaság elnöke így jellemzi ezt a sajátos helyzetet: „ma olyanok a viszonyok, hogy ha egy ország - ha csak névleg is - függetlenné válik, nem történhet meg vele - mint ahogy az ilyen még a múlt században előfordulhatott -, hogy újra gyarmattá váljék. a még megmaradt gyarmatok lehet, hogy egy ideig még mostani helyzetükben maradnak, de a szó régi értelmében új gyarmati függő viszonyt már nem lehet létrehozni. a gyarmati rendszer helyett az imperializmus fő módszere ma a neokolonializmus,..

ezeknek az országoknak a megjelenése a nemzetközi életben nagymértékben segítette az erőviszonyok megváltozását a béke és haladás javára, s a nemzetközi szervezetekben, mindenek előtt az ENSZ-ben, jelentőségükkel és tevékenységükkel nagyban járultak hozzá, hogy az imperialisták propaganda fórumait és hatalmi eszközeit jelentős mértékben az antikolonializmus és anti-imperializmus fórumaivá s a béke eszközeivé sikerült átalakítani.

/folyt. köv./

22.35/a

- 62 -

- parlament -

bkk. 2. / péter-jános...13. folyt./

a népek alapvető érdekei fűződnek ahhoz, hogy ezek az úgynevezett harmadik világbeli országok és a szocialista országok egymással szoros szövetségben fejlesszék gazdasági és politikai kapcsolataikat és közös erővel küzdjenek a nemzetközi diplomácia porondján a veszélyes, vitás kérdések tárgyalásos megoldásáért. a szocialista országoknak ez a nemzetközi szövetségi politikája a világ népei legalapvetőbb érdekeit, békés, boldog jövőjét szolgálja.

Lehetőségeink mértéke szerint mi is részt veszünk ennek a szövetségi politikának az érvényre juttatásában. jelentős esemény ebben a folyamatban kormánydelegációnk látogatásainak sorozata kállai elvtárs vezetésével - a látogatás időrendjében sorolom el - az egyesült arab köztársaságban, az etióp császárságban, tanzániában, kuwaitban és az indiai köztársaságban. kállai elvtárs az országgyűlés jókívánatait és üdvözlőit is viszi magával a vendéglátó országok vezetőinek, népeinek.

kállai elvtárs látogatása ezekben az országokban az államközi, baráti kapcsolatok ápolása mellett a vitás nemzetközi kérdések jó megoldására irányuló megbeszélések hasznos alkalmá is lesz.

a szovjetunió jól jelképezte és hatásosan fejezte ki a szocialista országok helyesen értelmezett felelősségét a nemzetközi helyzet alakulásáért, amikor felajánlotta jó szolgálatait india és pakisztán kormányainak a közöttük folyó fegyveres konfliktus rendezése érdekében. fel lehet tételezni, hogy még a tárgyalás résztvevőit is kellemesen lepte meg, de tényleg meglepte az a kedvező eredmény, amely a tárgyalásokból megszületett. a szovjetunió felelősségteljes és hatékony közvetítő jó szolgálatait a föld egész kerékességéről az üdvözlő táviratok egész sora részesíti elismerésben. a szovjetunió jó szolgálatainak eredménye nem csak abban áll, hogy két ilyen hatalmas népességű és nagy kiterjedésű ázsiai ország, mint india és pakisztán, történelmi egymásratáltságának is megfellelő - en elindult az egymással való konfliktus rendezéseinek az útján, hanem abban is, hogy mindkét országnak segítséget nyújtott a nemzetközi életben felszabadult és hatékony módon való részvételükhöz.

vannak a harmadik világ országai területén olyan súlyos tünetek, amelyek nemzetközi aggodalmat is okoznak. ezekből most egyet emelek ki.

/folyt. köv./

22.44/a

- 63 -

bkk. 2./ péter jános... 14.folyt./s

a magyar népköztársaságot az indonéz köztársasághoz barátságai és együttműködési szerződés fűzi. indonézia sorsa, nemzetközi helyzete és szerepe tehát bennünket nemcsak azért foglalkoztat, mert a világ egyik legnagyobb országáról s belpolitikai viszonyai különböző jellegű külpolitikai hatásáról van szó, hanem azért is, mert országainkat sajtóságos baráti szálak fűzik egymáshoz. mi mélyen fájlaljuk, hogy a nemzetközi reakció közreműködésével - különböző belpolitikai hibák és ürügyek címén - egyes szélsőjobboldali terrrorszervezetek örlik fel a haladó irányzatok, köztük a kommunista párt erejét s embertelen irtóhadjáratokat szerveznek a haladó mozgalmak tagjai ellen. a magyar népköztársaság képviselői a nemzetközi szervezetekben is mindig következetesen álltak indonézia mellett, a gyarmatosítók ellen, az indonézia függetlenségével összefüggő jogos követelések támogatása érdekében. kormányunk tisztelettel és megbecsüléssel tekintett mindig indonézia népei hősi harcára a gyarmatosítók ellen, az ország és nép szabad, fejlődő életéért és a nemzetközi életnek a gyarmatosító elnyomóktól való megszabadításáért. most reményünket fejezzük ki, hogy indonéziában a demokratikus erőknek sukarno elnök tervei szerint mégis sikerül létrehozni az indonéz társadalom legfőbb alkotó tényezőinek együttműködésével olyan nemzeti frontot, amely magában foglalva a haladó erőket és megteremtve indonézia népei minden országépítő pozitív irányzatának együttműködését, a belső rend helyreállításával visszavezeti indonéziát a nemzetközi események alakításának aktív tényezői sorába, a béke és haladás ügyének javára.

afrika népeinek igazi érdekei teljesen egybeesnek az egyetemes emberi haladás fő vonalával. ezért a mi kormányunk következetesen támogat minden afrikai kezdeményezést, amely az afrikai népek javára irányul. így üdvözlöttük s a diplomácia útján is támogattuk az afrikai egységsszervezet akcióit a törvénytelen és embertelen rhodesiai rendszer ellen, követelve, hogy a gyarmati rendszernek az örökségeiből eredő veszélyes helyzet megoldását a gyarmatosító hatalom: nagy-britannia kormánya segítse elő, figyelembe véve az afrikai országok követeléseit. hasonlóképpen szolidárisak vagyunk az afrikai népeknek a kongói kérdés rendezésére, angola függetlenségének kivívására, a dél-afrikai embertelen viszonyok megváltoztatására a gyarmati rendszer maradványainak felszámolására irányuló harcával.

/folyt.köv./

22.50/a

bkk. 2./ péter jános... 15.folyt./s

a harmadik világ országainak képviselői, a három kontinens szolidaritási konferenciája címen, pár héttel ezelőtt kubában, havannában napokon át tanácskoztak. a történelem során ez volt az első ilyen jellegű konferenciája a három kontinens: ázsia, afrika, latin-amerika képviselőinek. 79 ország mintegy 500 képviselője foglalt állást a jelentégi nemzetközi helyzet leglényegesebb kérdéseiben. olyan országok képviselői ezek, amelyeknek sok követelni valójuk van a világ más részeiről, mert évszázadokon át a legbarbárabb elnyomás, anyagi kizsákmányolás, rabszolgakereskedelem, népiirtás és gyarmati háborúk és a gyarmatosító hatalmak egymásközötti háborúinak áldozatai voltak. határozataikat nem kormányok képviselőitében, hanem népek képviselőitében hozták, nem kormányképviselők nyilatkozatairól van te-

hát szó, de a kormányok a világ minden táján jól teszik, ha ezekre a nyilatkozatokra felfigyelnek, mert ezek az emberiség jövőjének az útját egyengetik.

a magyar népköztársaság küldöttel jelen voltak a konferencián megfigyelői minőségben s kormányunk nagy figyelmet fordít a konferencia határozatainak gondos vizsgálatára.

manapság, amikor a földkerekség izgató kérdéseiről beszélünk, európáról majdnem meg lehet feledkezni. európáról, amely évszázadokon, sőt szinte évezredekken át a világtörténelem eseményeinek döntő jelentőségű forrása volt. innen indultak el a római hódítók, a gyarmatosítók névadói, és innen indult ki a gyarmati elnyomítás, a mai nemzedék számára elképzelhetetlen kegyetlenségeivel, a rabszolgakereskedelem, a két világháború s itt fogant meg a fasiszta elnyomással együtt a gázkamrák gondolata. de innen indult ki sok szép is, ami nemes és forradalmi az emberi gondolkodásban. annak ellenére, hogy valójában ma is Európában van a két szembenálló társadalmi s hatalmi rendszernek az a fő frontja, ahol a legkönnyebben vezethet a legkisebb incidens is termonukleáris háborúig, a földkerekség sok más társadalmi mozgalmassá vált események következtében európa neve majdnem kiveszik a nemzetközi viták szóhasználatából.

a diplomáciai és katonai szakértők azonban a közvélemény az ilyen esetekből, mint a négy atombomba „véletlen”, leesése a spanyol tengerpartok táján, riadtan eszmél rá, hogy az atomháború veszélyének fő csirái Európában vannak. norvégiától, izlandtól, skóciától, a német szövetségi köztársasággal együtt egy sor országon át törökországig, egész európa roskadozik s tenger és óceán tájtékot ver az egyesült államoknak, mint termonukleáris nagyhatalomnak a jelenlététől.

/folyt.köv./

22.57/a

bkk. 2./péter jános.. 16.folyt./s

európa kérdéseinek megoldása nemcsak egyszerűen európai ügy, hanem kihat az egész világhelyzetre. kormányunk érdeklődéssel tanulmányoz minden javaslatot, s maga is kész résztvenni ilyen javaslatok kidolgozásában, amelyek az összeurópai együttműködésre, a dunavölgyi országok közös felelősségére és a közép-európai nemzetközi kapcsolatok erősítésére irányulnak.

komoly figyelmet fordítunk és megbecsüljük azokat a finnországi kezdeményezéseket, amelyek észak-európa biztonsága garانتálását munkálják. a francia külpolitikai törekvések között az európai európa jelszavára azért tekintünk gondos figyelemmel, mert a különböző rendszerű európai országok együttműködésében a magyar nép és a világ minden békeszerető népe legszentebb ügyei érvényesülésének lehető ségeit látjuk.

európa biztonsága és jövője, végeredményben az egész nemzetközi helyzet szempontjából döntő kérdés a német demokratikus köztársaság elismerése. európa nyugati országai is végredményben a német demokratikus köztársaságnak köszönhetik békéjüket. minden olyan nyugati manipuláció, amely a német szövetségi köztársaságnak az össznémet nép képviselőre való törekvését és a militarista ambícióit táplálja, növeli a veszélyt nem csak európa, hanem az egész világ békéje ellen. viszont minden megnyilatkozás és intézkedés a nyugati hatalmak részéről, amely növeli kapcsolataikat a német demokratikus köztársaság iránt, az európai és általában az egész világra kiterjedő béke és biztonság ügyét szolgálja. ezért tett a magyar népköztársaság újabb diplomáciai lépéseket egyes nyugat-európai országok kormányai felé a német demokratikus köztársaság kormányának képviselőjében az európai biztonság kérdéseire vonatkozó ndk javaslatok átadásával és támogatásával.

/folyt. köv./

23.00/a

- 66 -

W

bkk. 2. / péter jános... 17. folyt./ gy

a két világrendszer választó vonala Európán vonul végig. a szocialista országok határain élő kapitalista országok norvégiaától törökorszáig jól teszik, ha élnek azzal a gazdasági és államközi kapcsolatokban jelentkező lehetőséggel, amelyet a szomszédos szocialista ország nyújt. mint közép-európai ország, különös figyelmet fordítunk a kapcsolatok fejlesztésének itteni lehetőségeire. a német szövetségi köztársaság, ausztria és olaszország a szocialista országokhoz fűződő kapcsolataik helyes, a kölcsönös érdekeket tiszteletben tartó bővítésével, sokat tehetnek a nemzetközi helyzet javításáért.

ausztriával a mi kapcsolataink 1964-65 év fordulóján valóban örvedetesen fejlődtek a példászerű jó szomszédi, baráti viszony irányában. azóta látványos események nem voltak. de az akkor elért eredmények megszilárdításán mind a két fél gondosan munkálkodik, s egyúttal a továbblépések lehetőségeit tanulmányozza. az a valószínű, hogy a márciusi ausztriai választások után az államközi és kormányközi kapcsolatok fejlesztésének újabb alkalmai adódnak.

a német szövetségi köztársaságnak államközi megállapodás alapján hivatalos kereskedelmi képviselője működik budapesten, s nekünk is hasonló képviselőtünk van frankfurtban. egyes jelek szerint az nszk kormánya ezt a képviselőt szeretné eredeti megállapodásunk kereteit meghaladó feladatokra használni. világos, hogy a tevékenységi kör bővítésére csak új, megfelelő megállapodás alapján van lehetőség.

az amerikai egyesült államok vezetői az utóbbi időben újra tettek nyilvános állásfoglalásokban utalásokat arra, hogy a kelet-európai szocialista országokkal javítani akarják kereskedelmi kapcsolataikat. a délkelet-ázsiai konfliktus természetesen az ilyen lehetőségeket is beárnyékolja. de feltételezve a délkelet-ázsiai kérdések tárgyalásos rendezésére irányuló törekvések sikerét, világos, hogy a magyar-amerikai viszony nyitott kérdéseinek a megoldása valóban csak akkor alakulhat ki a maga teljességében, ha a kereskedelmi kapcsolatok terén meglevő diszkriminatív intézkedések feloldása megtörténik.

/folyt. köv./

23.07/a

- 67 -

W

- parlament -

bkk. 2. / péter jános... 18. folyt./ gy

népköztársaságunk a vitás kérdések tárgyalásos rendezésére az imperialista támadások, háborus veszélyek megfékezésére irányuló törekvések támogatásával a nemzetközi légkör javítására, a békés egymás mellett élés politikájának érvényesítésére minden adódó lehetőséget felhasznál. ez felel meg a magyar nép alapvető érdekeinek, a nemzetközi béke és biztonság ügyének, a szocializmus világméretű győzelme munkálásának.

örömmel mondhatom, hogy ezeknek a külpolitikai törekvéseknek vannak szép eredményei. hazánk nemzetközi kapcsolatai valóban jól és egészségesen fejlődnek, biztosak lehetünk afelől, hogy az itthoni eredményekre épülő külpolitikai tevékenységünk a jövőben is hasznos eredményekre vezet.

pártunk, kormányunk ilyen külpolitikai céljaiért dolgozik külügyminisztériumunk, népköztársaságunk minden külföldön működő diplomáciai képvisellete s így is mondhatom: minden diplomatája és minden más dolgozója.

elmondhatom az országgyűlésnek, hogy munkatársaimmal együtt nagy megtiszteltetésnek és örömmel tekintjük, hogy népünk, szocialista hazánk képviselétében a nemzetközi élet porondján népünk és a népek boldog békés jövőjének ügyét szolgálhatjuk.

a takarékoság nagyon szigorú szempontjai szerint összeállítva a költségvetés a külügyi tárca szükségleteiről is gondoskodik. tudatában vagyunk annak, hogy nem olcsó ez a külügyi szolgálat, sok bányász, sok esztergályos, sok mérnök, sok paraszt, sok dolgozó magyar sok munkájára van szükség ahhoz, hogy nemzetközi szolgálataink feltételeit biztosítsuk, éppen ezért meg is becsüljük a diplomáciai szolgálatra fordított anyagi áldozatokat s igyekszünk dolgozó népünk legjobb javát szolgálni.

kérem az országgyűlést, tisztelt képviselőtársaimat, hogy a benyújtott költségvetést részesítsék támogatásukban.

23.15/a

- 68 -

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a bkk. 2. sz. / péter jános.../ hírlünkre:

a 2. folyt. 2. bekezdésének 7. sorában a szöveg helyesen:

... világháboru küszöbén álltunk a koreai háboru....

a 3. folyt. 4. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen:

..., s a délvietnami nemzeti felszabadítási front...

a 8. folyt. 2. bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesen

... hatalmai szövetkeztek egymással az új háborus veszélyek kiküszöbölése és a népek...

a 15. folyt. 4. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen:

... indult ki a gyarmati elnyomás, a mai nemzedék...

a 16. folyt. 3. bekezdésének 10. sorában a szöveg helyesen:

..., amely növeli kapcsolataikat a német demokratikus....

a 17. folyt. 4. bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen:

... kereskedelmi kapcsolataikat. a délkelet-ázsiai....

/mti/

- vége -

23.55/a

- 69 -

MUNKASZÁM:

C/49

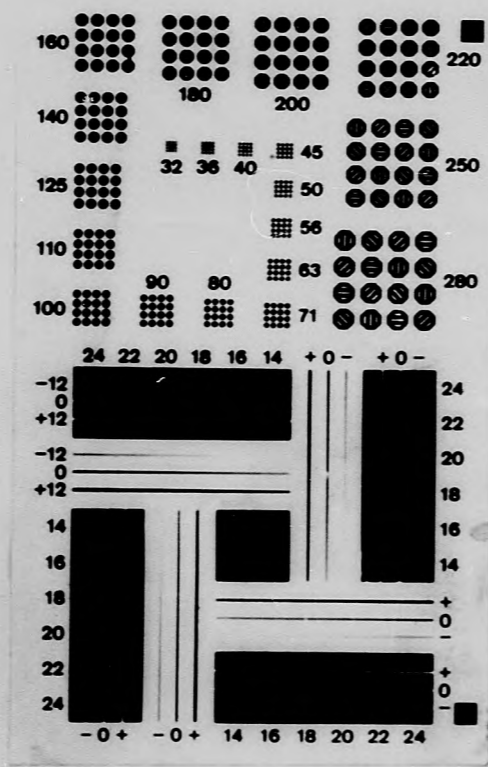
FELVÉTEL:

652

Készítette

WAGNER KERTÉSZ
ZSUZSA

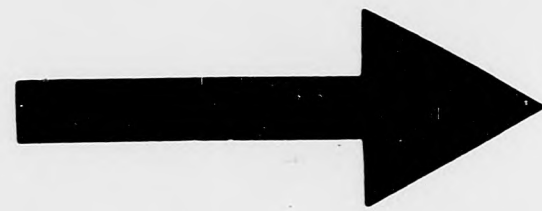
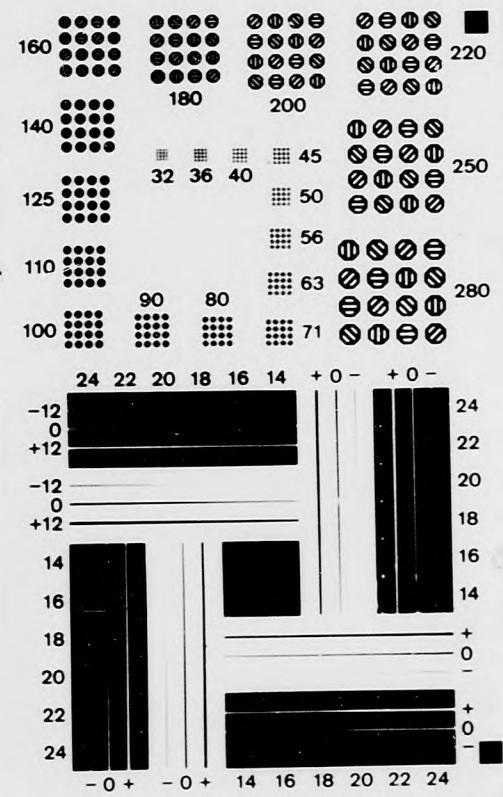
OSZK.



FOLYTATÁS

OSZK.

1990



1:10

FOLYTATÁS